

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ Ζ. ΣΟΥΡΛΑ

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

(ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΡΟΥΚΒΕΒΙΛΛΕ)

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΥΠΟ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ Ζ. ΣΟΥΡΛΑ

Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου Ἰωαννίνων.

Α΄.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ
ΤΟΥ ROUQUEVILLE

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Βορειοανατολικῶς τῶν Ἰωαννίνων καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑβδομήκοντα καὶ ἑνὸς χιλιομ. ἀπὸ τούτων κεῖται ἡ πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία Κονίτισης, ἀποτελουμένη ἐκ 36 χωρίων¹⁾.

Ὁ Γάλλος λόγιος Rouqueville²⁾ παραμείνας ὡς πρόξενος ἐν Ἰωαννίνοις πλησίον τῆς αὐλῆς τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ ἀπὸ τοῦ 1805—1812 ἡσυχολήθη εὐρύτατα μετὰ τὰ Ἡπειρωτικὰ πράγματα, ἐγνώρισε λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ τὴν αὐλὴν τοῦ φαλάριδος τῆς Ἡπείρου Ἀλῆ-πασσᾶ³⁾, ἀφιέρωσε δὲ μεταξὺ ἄλλων εἰς τὸ ἐξάτομον σύγγραμμα αὐτοῦ, ὅπερ ἐπέ-

¹⁾ Πρβλ. Περὶ Κονίτισης :

α') Rouqueville, Voyage dans la Grèce. Τόμ. 1 σελ. 174, ἐφεξῆς.

β') Μελετίου, Γεωγραφία. Ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἀνθίμου Γαζή. Τόμ. 2, Βενετία 1807. σελ. 283—284.

γ') Ἀθανασίου Σταγειρίτου, Ἡπειρωτικά. Βιέννη 1819 σελ. 32 καὶ 383, Τόμ. I.

δ') Κ. Μ. Κούμα, Γεωγραφία. Βιέννη 1839, σελ. 146.

ε') Ἀντ. Μηλιαράκη, Νεοελληνικὴ Γεωγραφικὴ φιλολογία. Ἀθῆναι 1889.

ς') Nilson, Studien zur Geschichte des alten Epirus. Lund. 1909.

ζ') Lambertz - Maximilian, Zwischen Drin und Vojussa. Wien 1922.

η') Philippson, Reisen und Forschungen in Nordgriechenland. Zeitschr. f. Ges. f. Erdk. Band. XXX—XXXII, 1895.

θ') Pauly-Wissowa, V, 2, p. 2718 ff. von Philippson.

ι') Alfred Philippson, Thessalien und Epirus. Berlin 1897.

ια') Klotzsch, Epirotische Geschichte bis zum Jahre 280. v. Chr. Berlin 1911,

ιβ') Schmidt, Epirotica. Marburg 1894.

ιγ') Eduard Meyer, Geschichte d. alt. II, σελ. 57.

ιδ') Beloch, Griechische Geschichte, I, σελ. 38.

ιε') I. Λαμπρίδου, Περὶ τῶν ἐν Ἡπείρῳ ἀγαθοεργημάτων 1880.

ις') Ἡ σημερινὴ διαίρεσις ἔχει ὑπαγάγει εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Κονίτισης 46 χωρία.

7) Πρβλ. La grande Encyclopédie. Τόμ. 27 σελ. 513.

8) Πρβλ. Π. Ἀραβαντινοῦ, Ἱστορία τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ. Ἐκδ. 1895 σελ. 167—182.

γραψε «Voyage dans la Grèce», καὶ ἀρκετὰς σελίδας¹ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πόλεως Κονίτσης κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὥς καὶ περὶ τῆς τοπογραφίας καὶ ἐθνογραφίας τῆς ἐπαρχίας ὁλοκλήρου τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη αὐτοπροσώπως.

Δυστυχῶς ὅμως εἰς τὴν περιγραφὴν ἐκείνην πολλαὶ πλάναι καὶ ἀνακρίβειαι ὑπάρχουν ἐγκατεσπαρμέναι. Ἐκτὸς τῶν γλωσσολογικῶν καὶ ἱστορικῶν θεωριῶν τοῦ Rouquerville περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ παραρρέοντος τὴν πόλιν τῆς Κονίτσης ποταμοῦ Ἀώου² καὶ αἱ περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ταύτης τῆς πόλεως Κονίτσης ἐτυμολογίαι καὶ εἰκασίαι τοῦ δὲν ὑστεροῦσιν εἰς δόσιν τολμηρῶν ὑποθέσεων καὶ συνδυασμῶν.

Πλὴν τούτων ὅμως καὶ πλάναι ἐθνογραφικαὶ καὶ πραγματικαὶ οὐκ ὀλίγαι ὑπάρχουν ἐν τῇ περιγραφῇ ἐκείνῃ, ὥστε πολὺ δικαίως δύναται τις ἀντικειμενικῶς διεξερχόμενος τὰ κατὰ τὸν Rouquerville νὰ διερωτηθῇ ἂν τὸ χαρακτηριστικὸν γνῶρισμα τοῦ ἔργου τοῦ εὐφραντάστου καὶ φιλέλληνος ἐκείνου Γάλλου λογίου καὶ ἱατροῦ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἱστορικὴ ἀποψις καὶ ἀλήθεια ἢ αἱ πλάναι καὶ αἱ ἀνακρίβειαι.

Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα ἀνεγνώσθη καὶ ἀναγινώσκεται ἀπλήστως ὑπὸ τε τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων ἰδίᾳ, καὶ ἐχρησίμευσεν ὥς ἡ μοναδικὴ πηγὴ καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν βοήθημα διὰ τὴν μελέτην τῶν Ἑπειρωτικῶν πραγμάτων.

Οὐδεὶς³ δὲ μέχρι τοῦδε, καθόσον ἡμεῖς τοῦλάχιστον γνωρίζομεν, κατέρριψε τὰς πλάνας του, οὐδεὶς ἡσχολήθη συστηματικῶς μὲ τὰς πολυειδεῖς ἀνακριθείας του.

¹) Πρβλ. Rouquerville, Voyage en Grèce, Τόμ. I, σελ. 167—182.

²) Πρβλ. Rouquerville Voyage en Grèce Τόμ. I σελ. 36, 167, 195, III σελ. 68, 80, IV σελ. 14, V σελ. 375—376. Ἐπίσης ἐκτενεῖς πληροφορίες περὶ Ἀώου.

α') Ἀθ. Σταγειρίτου, Ἑπειρωτικά σελ. 15, 16, 30, 388.

β') Palmer, Graeciae antiquae descriptio, Τόμ. I κεφ. XXVI σελ. 140—149. Ὁ Palmer ἐνταυθα ἀναφέρει καὶ παραθέτει καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ χωρία καὶ τὰς περὶ Ἀώου περιγραφὰς Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων, ἥτοι: Στράβωνος, Σκύλακος, Λυκόφρονος, Πολυβίου, Πλουτάρχου, Πausanίου, Δίωνος, Πτολεμαίου, Πλινίου, Βαλερίου, Μαξίμου, Λιβίου, Φλώρου, Ὀβιδίου κ.τ.λ.

³) Ἐκ τῶν ξένων ἐπὶ κρισιν δριμεῖαν τοῦ ἔργου τοῦ Rouquerville πρβλ. παρὰ Letrone, Journal des savants. Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον 1928.

Πρβλ. ὡσαύτως: Grande Encyclopédie. Τόμ. 27, σελ. 513. «Rouquerville a laissé des ouvrages qui sont plutôt des travaux de vulgarisation que de véritables écrits originaux et scientifiques», δηλαδὴ «ὁ Rouquerville ὑπῆρξε συγγραφεὺς ἔργων ἅτινα εἶναι μᾶλλον ἐκλαϊκευμένα συγγραφαὶ παρὰ ἀληθεῖς πρωτότυποι καὶ ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι».

Ἐκ τῶν ἡμετέρων λογίων ἐξαίρεσιν, δύναται τις εἰπεῖν, ἀποτελοῦν οἱ σποραδικοὶ ὑπαινιγμοὶ τοῦ Μ. Πρωτ. τῶν Πατριαρχείων καὶ νῦν Μητροπολίτου Παραμυθίας, Πάργας καὶ Φιλιατῶν Ἀθηναγόρα εἰς τὰς διαφόρους περὶ Ἑπειρωτικῶν πραγμάτων ἀξιοσυστάτους καὶ ἐπιστημονικὰς ἱστορικὰς μελέτας καὶ μονογραφίας του.

Ἡ ἡμετέρα συνεπῶς ἀπόπειρα, ἂν καὶ μερικῆς φύσεως καὶ ἐπὶ ἑνὸς περίπου σημείου ἐντοπισμένη, ἀποτελεῖ ἀπαρχὴν ἐκφράσεως ἀπειραρίθμων δισταγμῶν πρὸς τὸ ὅλον τῆς κατὰ τὸν Rouquerville διατυπώσεως τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας καὶ εἶναι ἐπὶ πλέον μία ἐμπράγματος προσπάθεια πρὸς ἀποκάθαρσιν ὅλων τῶν ἐσφαλμένων σημείων συγγραφέως, ὅστις ἀπλήστως ἀνεγνώσθη ὑπὸ τε τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων καὶ ὅστις ἐχρησίμευσε καὶ χρησιμεύει ἀκόμη καὶ σήμερον ἐν πολλοῖς ὡς πηγὴ καὶ βοήθημα διὰ τὰ Ἑπειρωτικὰ ἐν γένει πράγματα.

Ὡς πρὸς τὸ τοπογραφικὸν μέρος τῆς Ἑπαρχίας Κονίτσης ὁ Rouquerville ἀσχολεῖται εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ μὲ τὸ ἐξαιρετικῶς ἀνώμαλον, ὅπερ παρουσιάζει τὸ ἔδαφος σχηματίζον πολλαχοῦ στενωπούς, κλεισούρας, χαράδρας καὶ δυσπαρακολουθήτους κατ' αὐτὸν διακλαδώσεις ὀρέων.

Εἰδικῶς περὶ τῶν στενωπῶν, ἃς παραρρέει ὁ Ἀῶς, παρατηρεῖ¹ ὅτι οἱ πρὸ τοῦ Τίτου Λιβίου γεωγράφοι καὶ ἱστορικοὶ οἱ ἐπιχειρήσαντες νὰ γράψωσι κάτι τι περὶ τοῦ μέρους τούτου τῆς Ἠπείρου ἐπλανήθησαν καὶ ἐφαντασιοκόπησαν, ἐπειδὴ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπαγάγωσιν ὑπὸ τι γεωγραφικὸν σύνολον τὰς χαράδρας ἐκεῖνας ἃς κατέτασσον διτὸ μὲν εἰς τὴν Χαονίαν, διτὸ δὲ εἰς τὴν Ἰλλυρίαν, ἐφόσον δὲν εἶχον ἴδει ταύτας ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

Ἐπρεπε λοιπὸν — παρατηρεῖ ὁ Rouquerville — νὰ παρακολουθήσωσι καὶ σπουδάσωσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν ροῦν τῶν διαφόρων ποταμῶν, τὰς πηγὰς των, τὴν ἔκτασίν των καὶ τὴν διακλάδωσιν τῶν ὀρέων διὰ νὰ ῥίψωσι κάποιον φῶς ἐπὶ τοῦ χάους τῶν ὀνομάτων τῶν τοποθεσιῶν καὶ τῶν ἰδιαιτέρων κορυφογραμμῶν τοῦ Πίνδου².

Περὶ τῆς πόλεως Κονίτσης δοξάζει ὁ εὐφάνταστος Γαλάτης ἱστορικὸς ὅτι ἦτο ἀρχαία πόλις τῆς Ἠπείρου συμπεραίνων τὸ τοιοῦτον καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως λειψάνων Πελασγικῆς δῆθεν ἀκροπόλεως ΒΑ. τῆς σημερινῆς πόλεως Κονίτσης.

Ποία ἦτο ὅμως ἡ ἀρχικὴ αὐτῆς ὀνομασία;

Μήπως Ἑκατόμπεδον³ ὅπως ἀναφέρει ὁ Πτολεμαῖος;

Τὸ πρᾶγμα εἶναι πιθανὸν χωρὶς νὰ ἐπιβεβαιουῖται οὐδαμόθεν.

Ἡ νεωτέρα ὀνομασία τῆς πόλεως εἶναι πάντως Σκυθοσλαυϊκὴ καθόσον παρόμοια ὀνόματα Σλαυϊκὰ ἀποδίδονται ὑπὸ τῶν Σλαύων εἰς ὅλας

¹) Πρὸβλ. Rouquerville, Voyage en Grèce τόμ. I. σελ. 167 καὶ ἐφεξῆς.

²) Πρὸβλ. πληρεστέρας τοπογραφικὰς καὶ ἱστορικὰς πληροφορίας περὶ Πίνδου:

α') Δ. Εὐαγγελίδου, Ἡ Βόρειος Ἠπειρος σελ. 17 καὶ 25. β') Ἀθανασίου Σταγειρίτου, Ἑπειρωτικὰ σελ. 11, 312, 369 καὶ 382. γ') Palmer, Graeciae antiquae descriptio, Cap. XVII σελ. 105, δ') Rouquerville, Voyage en Grèce I τόμ., σελ. 72 καὶ 76. Ὡσαύτως II τόμ., σελ. 36, 56—57, 178, 183, 245—259 κτλ.

³) Πρὸβλ. Ἀθαν. Σταγειρίτου, Ἑπειρωτικὰ σελ. 23.

τὰς πόλεις τὰς κειμένας εἰς τὰς στενωπούς, τὰς καλουμένας κλεισωρίας ἢ κλεισούρας ¹.

Τοιαύτη κλεισώρια ὑπάρχει ὄντως ἡ ΒΑ. τῆς Κονίτσης τοποθεσία ἔνθα τὸ σημερινὸν χωρίον Πεκλάρι, καλεῖται δὲ μέχρι σήμερον κλεισούρα ², εἶναι δὲ τῷ ὄντι ἡ στενωπὸς αὕτη πραγματικὴ κλεισούρα.

Ἡ γνώμη τοῦ Palmer ³ ὅτι ἡ λέξις Κόνιτσα ⁴ εἶναι Σλαυϊκὴ εἶναι πιθανωτάτη ἐνισχυομένη καὶ ἐκ τῆς ὑπάρξεως πληθύος ἐτέρων τοπωνυμικῶν ὀνομάτων τῆς αὐτῆς κατηγορίας (Δεπαλίτσα, Ὁστανίτσα, Τοπόλιτσα κ.τ.λ.).

Ἄλλως τε δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν ὅτι καὶ ἱστορικῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος τὰ μόνα λείψανα ἅτινα κατὰ τὴν μακραίωνα Σλαυϊκὴν κατάκτησιν παρέμειναν ὥς τεκμήρια τῆς διαβάσεως τῶν Σλαύων (δεδομένου ὅτι ἐλλείψει πολιτισμοῦ ὑπερτέρου δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη καὶ βαθυτέραν ἐπίδρασιν ἡ Σλαυϊκὴ ἐκείνη κατάκτησις καὶ ἐπιδρομὴ ⁵) ἦσαν τοπωνυμικά τινα ὀνόματα πόλεων, χωρίων καὶ οὐδὲν πλεον.

Ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κονίτσης κατὰ ἀρκετὰς ἑκατοντάδας περισώζονται τοιαῦτα Σλαυϊκὰ τοπωνυμικά ὀνόματα.

Τοσαῦτα περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως Κονίτσης.

Κατὰ τὸν Rouqueville πιθανωτέρα εἶναι ἡ γνώμη καθ' ἣν δέον ἐν τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως «Κόνιτσα» νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν πόλιν Γλαβινίτσαν πρωτεύουσαν τῆς μεσημβρινῆς Ἰλλυρίας (τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ἡ Ἄννα ἡ Κομνηνὴ εἰς τὸ III, V καὶ XIII βιβλίον τῆς ἱστορίας της ⁶).

Τὸ ὅτι ὁμως ἡ Ἰλλ. πόλις Γλαβινίτσα οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν

¹) Πρβλ. Palmer, Graeciae antiquae descriptio I, σελ. 36. «Bulgari qui nomina nova imposuerunt urbes in angustias sitas habuerunt Mitrowitza, Cognitza etc.». Τὸ χωρίον τοῦ Palmer ἀναφέρει ὁ Rouqueville ἐν σελ. 16 I, τόμ. Voyage en Grèce· πρβλ. ὡσαύτως σωζόμενα τοπωνυμικά ὀνόματα χωρίων καὶ θέσεων τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης: Δεπαλίτσα, Ὁστανίτσα κτλ. Ἐπίσης Τοπόλιτσα.

²) Μέχρι σήμερον σώζεται εἰς τὸ στόμα τῶν ταξιδιωτῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν ἀγωγέων ἡ φράσις «θὰ πᾶμε ἀπὸ τὴν Κλεισούρα ἢ ἀπὸ τὴν Πλάκα».

³) Πρβλ. Palmer, Graeciae antiquae descriptio, βιβλ. I. σελ. 36.

⁴) Πρβλ. α') Hans Krahe, «Die alten Balkanillyrischen geographischen Namen: Auf Grund von Autoren und Schiften. Heidelberg 1925. β') Sufflay Milan-V., Städte und Burgen Albaniens hauptsächlich während des Mittelalters. Wien 1924. γ') Jokl-Norbert, Linguistisch-Kulturhistorische Untersuchungen in dem Bereiche des Albanischen. Berlin 1923.

⁵) Πρβλ. Κωνστ. Παπαρηγοπούλου, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τόμ. IV, σελ. 244 καὶ ἐφεξῆς. Ὡσαύτως περὶ τῶν Σλαυϊκῶν ἐπιδρομῶν ἐν Ἠπείρῳ πρβλ. Δ. Εὐαγγελίδου, Ἡ Βόρειος Ἠπειρος σελ. 41 καὶ 54.

⁶) Πρβλ. Ἄννης Κομνηνῆς Ἀλεξιάς βιβλ. III, IV, XIII ἐκδ. Βενετίας· ἐπίσης Κων. Παπαρρ. Ἱστορ. Ἑλλ. Ἔθνους. Τόμ. IV σελ. 437, ἐφεξῆς.

Κόνιτσαν, περὶ αὐτοῦ οὐδεὶς ὁ ἀμφιβάλλων, ὁ μόνος δὲ ἴσως πιστῶν εἶναι ὁ εὐφάνταστος Γαλάτης Ιατροῦς.

Ἐλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν γενικωτέρων ἀπὸ τε ἱστορικῆς καὶ ἐθνογραφικῆς ἀπόψεως τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης, ἐκθέτοντες μὲν τὰ ὑπὸ τοῦ Rouquerville δοξαζόμενα, ἀνατρέποντες δὲ καὶ ἐξηγοῦντες συμπληρωματικῶς τὰς πλάνας καὶ τερατολογίας τούτου ἐν πολλοῖς σημείοις.

Ὁ Rouquerville διέδραμεν ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης. Περιγράφων δὲ τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ταξιδίου του ἐκεῖνου ἀνὰ τὰ χωρία τοῦ ὄφειοειδοῦς Σαρανταπόρου (παραποτάμου τοῦ Ἀφού) ἀναγνωρίζει ὅτι εὐρίσκεται ἐπὶ ἐδάφους τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντος καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ λησμονήσῃ τὰς μεγάλας λεπτομερείας, δι' ὧν δύναταί τις νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰς τῶν Ρωμαϊκῶν λεγεῶνων διαδρομὰς ἐναντίον τῶν τελευταίων βασιλέων τῆς Μακεδονίας καὶ εἰδικῶς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Φλαμινίνου κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Ὑστερα δὲ ἀπὸ μερικὰς λυρικὰς καὶ ποιητικὰς ἀποστροφὰς διὰ τὴν ἱστορικὴν ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων, ὁ πανύψηλος Σμόλικας ὅστις προβάλλει ἔμπροσθέν του, τὸ μεγαλοπρεπῶς ἄγριον τῆς φύσεως, ἡ ἀτελεύτητος σειρὰ τῶν χαραδρῶν καὶ βουνοσειρῶν καὶ αἱ ποικίλαι διακλαδώσεις τῆς Πίνδου καὶ ἰδίως τῆς ὄροσειρᾶς τοῦ Γράμμου, διαγράφουν ἐν τῇ φαντασίᾳ του τὴν ὅλην εἰκόνα τῆς ἐπαρχίας, ἣν ἀναγνωρίζει ὡς ἐκ τοῦ ἀγόνου τοῦ ἐδάφους, τῆς ἐλλείψεως ἐρειπίων καὶ σημαινουσῶν ἄλλοτε πόλεων ¹, ὡς τὴν χώραν τῶν ἀρχαίων Ἀτιντάνων ², ἀρχαίου δηλονότι νομαδικοῦ Ἑπειρωτικοῦ φύλου, ὧν κύριον διακριτικὸν ἡ βαρβαρότης καὶ ἡ πρωτογενὴς κατάστασις.

Παραθέτει δὲ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν καὶ τὸ σχετικὸν χωρίον τοῦ Τίτου Λιβίου ἔχον ὡς ἑξῆς.

«Frigida haec omnis regio duraque cultu et aspera plaga est: cultorum quoque ingenia terrae similia habet. Ferociiores eos et accolae barbari faciunt, nunc bella exercentes nunc in paci miscentes ritus suos» ³.

¹) Πρὸβλ. Δ. Εὐαγγελίδου, Ἡ Βόρειος Ἑπείρος σελ. 40. «.... Τὰ μέρη ταῦτα ὄρεινὰ καὶ τραχέα εἶναι φύσει ὄχυρά καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν εἶχον ἀνάγκην τειχῶν, μὴ προοδεύσαντα δὲ εἰς τὸν πολιτισμὸν ἐξηκολούθουν καθ' ἅπασαν τὴν ἀρχαιότητα νὰ ζῶσι κατὰ κόμας τῶν ὁποίων οὐδὲν λείψανον ἦτο δυνατόν νὰ περισωθῇ».

²) Πρὸβλ. Ἀθαν. Σταγειρίτου, Ἑπειρωτικά σελ. 28. Δ. Εὐαγγελίδου, Ἡ Βόρειος Ἑπείρος σελ. 25. Ὡσαύτως πρὸβλ. γενικὰ περὶ τῶν Ἑπειρωτικῶν ἐν γένει φύλων, τῶν σχέσεων τούτων πρὸς ἀλλήλα καὶ τῶν μερῶν ἅτινα κατέχουν: α') Δ. Εὐαγγελίδου, Ἡ Βόρειος Ἑπείρος σελ. 27. β') Ἀθαν. Σταγειρίτου, Ἑπειρωτικά σελ. 74. γ') Γ. Δ. Χατζῆ (Πελλερέν). Τὸ Μυστικὸν τοῦ Κάστρου. (Ἡ ὀνομασία τῆς πόλεως Γιάννινα) ἐφημερ. Ἑπείρος, ἀριθμὸς 2037 καὶ ἐφεξῆς.

³) Πρὸβλ. Rouquerville, Voyage en Grèce σελ. 167—182, Τομ. I (Livius Libr. LIV. σ. 30).

Προκειμένου περὶ τῶν διαφόρων Ἑπειρωτικῶν φύλων ὥς καὶ τῆς ἀκριβοῦς τούτων κατοικίας αἱ γνῶμαι καὶ αἱ πληροφορίες τῶν διαφόρων συγγραφέων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων εἶναι ἀντιφατικαὶ ἀλληλοσυγκρουόμεναι.

Συνεπῶς καὶ περὶ τῶν Ἀτιντάνων δὲν δυνάμεθα πειστικῶς νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι κατέκουν ἀκριβῶς ἐν τῇ σημερινῇ ἐπαρχίᾳ Κονίτσης ὥς ἰσχυρίζεται ὁ Rouqueville ἢ ἀλλαχοῦ.

Πολὺ ὀρθῶς παρατηρεῖ¹ ὁ φίλτατος κ. Γ. Δ. Χατζῆς, ὅτι «προκειμένου περὶ Ἑπειρωτικῶν φύλων καὶ τοποθετήσεως ἀρχαίων Ἑπειρωτικῶν πόλεων ἢ ἄλλων Ἑπειρωτικῶν εἰδήσεων οὐδέν, παρ' ὅλους τοὺς τόμους τῶν γραφέντων, εἶναι θετικὸν καὶ καθωρισμένον καὶ λελυμένον, ἀλλὰ ὅλαι αἱ πληροφορίες εἶναι ἀμφίβολοι καὶ χρήζουσι τῆς βασάνου πολυμερεστέρας μελέτης».

Καὶ ἀλλαχοῦ² προσθέτει τὰ ἑξῆς : «Τοποθετοῦνται τὰ Ἑπειρωτικὰ φύλα, ἐνῶ κανεὶς συγγραφεὺς δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν ἄλλον, οὔτε πόσα ἦσαν τὸν ἀριθμόν, οὔτε ποῦ εἶχον τὴν ἑδραν των, καὶ αἱ πόλεις δὲ κατὰ συμπερασμόν, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐντελῶς φαντασιώδη καὶ ἀντιμαχόμενον πρὸς ἄλλας ὑποθέσεις τοπογραφοῦνται, καὶ οἱ ποταμοὶ καὶ τὰ ὄρη ὡσαύτως καὶ αἱ ὀνομασίαι ἐπὶ τῇ βάσει ἐνδείξεων, εἰκασίων καὶ πληροφοριῶν τοῦ Ὀμηρικοῦ καταλόγου Στράβωνος, Θουκιδίδου, χωρίων τῶν τραγικῶν ἢ ἐπικῶν ποιητῶν κ.τ.λ., ἐνῶ μία ἐπισταμένη μελέτη καὶ σύγκρισις ὅλων αὐτῶν τῶν πηγῶν κατ' ἀντιπαράστασιν καὶ ἀντιπαραβολὴν τρόπον τινὰ πληροῖ τὸν μελετητὴν ἀθυμίας. Διότι ὅλα ἀντιμάχονται πρὸς ἄλληλα, ὅλαι αἱ ὑποθέσεις ἀντινομοῦσιν, ὅλαι αἱ συνοριακαὶ γραμμαὶ συγχέονται καὶ μετατοπίζονται καὶ συμφύρονται».

Ὁ κ. Εὐαγγελίδης³ φρονεῖ ὅτι οἱ Ἀτιντάνες ἐξετείνοντο εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀργυροκάστρου καὶ τοῦ Δρίνου καὶ ὑπέκειντο ὑπὸ τοὺς ἰσχυροὺς αὐτῶν νοτίους γείτονας τοὺς Μολοσοὺς. Ἀνατολικῶς τούτων κατέκουν οἱ ἐκ τοῦ Ἀφίου ἢ Αὔου ὀνομαζόμενοι Παραναῖοι, οἱ δὲ Ὀρέσται κατεῖχον τὰ ὄρεινά μέρη τῆς Κολωνίας.

Ἄλλοι ἄλλα φρονοῦσιν καὶ ἐνὶ λόγῳ τὰ πάντα ἀντιμάχονται πρὸς ἄλληλα⁴.

Ὁ τόσον ὁμῶς εὐφραντάστως ἀναπολῶν τὸ παρελθὸν τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης λόγιος Γάλλος καὶ ἱατρὸς περιπίπτει εἰς σοβαρὰ ὀλισθήματα

¹) Πρὸβλ. Γ. Δ. Χατζῆ (Πελερέν), Τὸ Μυστικὸ τοῦ Κάστρου. Ἐφημ. Ἑπειρος, ἀριθμὸς φύλλου 2040.

²) Αὐτόθι. Ἐφημ. Ἑπειρος, ἀριθμὸς φύλλου 2039.

³) Πρὸβλ. Δ. Εὐαγγελίδου, Ἡ Βόρειος Ἑπειρος σελ. 25.

⁴) Πρὸβλ. Ἐπιστημονικὴν ἀπόπειραν τοποθετήσεως τῶν Ἑπειρωτικῶν φύλων Klotzsch : Epirotische Geschichte bis zum Jahre 280 v. Chr. Berlin 1911.

προκειμένου περὶ τῆς ἐκτιμήσεως ἐκείνου ὅπερ προσπίπτει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὁ περίφημος δηλονότι συγγραφεὺς τοῦ ἑξατόμου Voyage dans la Grèce.... ἀναφέρει ¹, ὅτι κατὰ τὴν περιοδείαν του εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης οὐδαμοῦ καὶ εἰς οὐδὲν χωρίον ταύτης ἤκουσε λαλουμένην τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἀναγράφομεν ἐπὶ λέξει τὰ περίφημα αὐτὰ χωρία ἔχοντα ὡς ἑξῆς :

«Depuis notre départ de Conitza je n'avais plus entendu parler le Grec dans aucun village et je devais communiquer au moyen d'un interprète qui, au lieu de répondre à mes intentions, ne me causait que des embarras. Cependant l'idée de conquérir quelques connaissances géographiques m'animait à la vue d'une contrée jusqu' alors interdite aux voyageurs» ². Καὶ ὀλίγον κατωτέρω ³ προσθέτει τὰ ἀκόλουθα :

«La population peu industrielle du canton de Conitza se compose de Grecs et d'Albanais répartis dans trent-six villages, dont le nombre des habitants calculé avec celui du dit-lieu forme un total de vingt-mille individus parmi lesquels un quart du plus!! sont mahométans».

Ὁμολογουμένως ἐνταῦθα ὑπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν δέον νὰ ἀναζητήσωμεν πῶς ἐνέπεσεν εἰς τὴν πλάνην ταύτην ὁ ἐν πολλοῖς φιλέλλην Γάλλος, ὥστε νὰ ἀναγράψῃ εἰδήσεις οὐδὲ πόρρωθεν ἐχούσας σχέσεις μὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πραγματικότητα.

Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι πρόθεσιν πρὸς παραποίηση τῆς ἀληθείας οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Rouqueville· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, ἐξ ὧν ὁ ἴδιος λέγει, ἡσθάνετο στενοχωρίαν διὰ τὰς ἀντιφατικὰς πληροφορίες τὰς ὁποίας συνέλεγε κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ ταξιδίου του, καὶ μάλιστα διὰ τὴν συστηματικὴν προσπάθειαν καὶ πρόθεσιν τῶν συνοδῶν του ὅπως τὸν ἀπατήσουν.

Ἀλλὰ πῶς ἔπεσε θῦμα καὶ διατί οἱ συνοδοὶ του δὲν συμπεριεφέρθησαν εὐγενῶς καὶ δὲν τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ταξιδίου του ;

Ἐκ τῆς πλάνης εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέπεσε μᾶς ἐξάγει ὁ ἴδιος δι' ὧν λέγει τόσον ἐν τῇ περὶ Κονίτσης περιγραφῇ ὅσον καὶ ἐν τῇ περὶ τῆς ἐπαρχίας Κολωνίας τοιαύτῃ.

Ἡ ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης ἐγράφη ἐπὶ τῇ βάσει πληροφο-

¹) Πρβλ. Rouqueville, Voyage en Grèce. Τόμ. I, σελ. 180 καὶ ἐφεξῆς.

²) Rouqueville, Voyage en Grèce Τόμ. I, σελ. 180.

³) Αὐτόθι, Τόμ. I, σελ. 182.

ριῶν, αἵτινες συνελέγησαν εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἡμέρας¹ διότι τόσον ἐχρειάσθη ἵνα φθάσῃ ἀναχωρήσας ἐκ Κονίτσης εἰς τὸ χωρίον Χιονιάδες² ὅπου καὶ κατέλυσε τὸ ἑσπέρας.

Ἡ συνοδεία του ἀπετελεῖτο ἐξ Ἀλβανῶν Μωαμεθανῶν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ταύτης ἦτο εἰς Ἀγᾶς ἐκ Τεπελενίου³.

Καθ' ὁδόν, καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν ἀπὸ Κονίτσης μέχρι Χιονιάδων, δὲν συνήντησαν παρὰ 10 ἄτομα, οἱ δὲ χωρικοὶ ἀπέφευγον νὰ πλησιάσουν τὴν συνοδείαν των⁴.

Ὅτε δὲ ὁ Rouqueville διηυθύνετο πρὸς τὸ χωρίον Κεράσοβον, ἵνα ἐπαναπαυθῇ ἐκ τοῦ καύσωνος τῆς μεσημβρίας, ἀπηύθυνε μετὰ τὴν ἀφίξιν του διαφόρους ἐρωτήσεις εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου, ζητῶν σχετικὰς πάντοτε πληροφορίας περὶ διαφορῶν τῆς ἐπαρχίας τοποθεσιῶν, χωρίων κτλ., οἱ συνοδοὶ του ὅμως ἐστενοχωροῦντο ἐκ τῆς περιεργείας του καὶ ἤρχισαν νὰ ὑποπτεύωνται τὰς προθέσεις, ἠσθάνοντο δὲ πραγματικὴν δυσφορίαν ἀκούοντες τὸν Rouqueville νὰ ζητῇ πληροφορίας περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν διαφορῶν χωρίων καὶ νὰ χαράσῃ γραμμὰς ἐπὶ τοῦ σημειωματαρίου του.

Τὸ ἑσπέρας περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καθ' ἃ ὁ ἴδιος ὁ Rouqueville διηγεῖται, ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον Χιονιάδες καὶ κατέλυσαν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς πλουσίου ἑλληνοῦ ἐμπόρου, ὅπου εὔρον καὶ ἓνα κουτσόβλαχον ἐκτελοῦντα ταξείδια διὰ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις μεταξὺ Ἀλβανίας καὶ Βουκουρεστίου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ κουτσόβλαχος οὗτος ἔμπορος ἦτο προσανατολισμένος κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Rouqueville ὥς πρὸς τὰς διαφόρους τοποθεσίας ἐχρησιμοποίησε καὶ τὰς πληροφορίας καὶ ὑπαγορεύσεις τούτου⁵ ἵνα ἐπιφέρῃ διορθώσεις διαφορῶν εἰς τὰς ἐν γένει τοποθεσίας τῶν χωρίων τὰ ὅποια οἱ συνοδοὶ του εἶχον ἀλλοιώσῃ διὰ τῆς προφορᾶς των καὶ ἴσως ὅπως συχνάκις παρετήρησε καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ τὸν ἀπατήσουν.

Ἦλθι τὰς προσπαθείας τῶν συνοδῶν του Τουρκαλβανῶν, οἵτινες φαί-

¹) Πρβλ. Rouqueville, Voyage en Grèce Τόμ. I σελ. 179, (dans une journée de marche).

²) Χωρίον τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἀπέχον 8 ὥρας τῆς Κονίτσης καὶ εὐρισκόμενον πρὸς τὰ ΒΑ ταύτης πλησίον τῆς ἐπαρχίας Κολωνίας.

³) Rouqueville, Voyage en Grèce. Τόμ. I σελ. 179.

⁴) Αὐτόθι Τόμ. I σελ. 179. «Je rencontrai à peine dix personnes sur les différents chemins que je parcourus». «..... Les paysants fuyaient à l'approche de notre caravane errante» !!.

⁵) Πρβλ. Rouqueville, Voyage en Grèce Τόμ. I. σελ. 187. «Comme il était fait aux localités je rectifiai sous sa dictée la nomenclature des villages, que les guides avaient altéré par leur prononciation et peut être, comme je l'ai remarqué souvent, dans l'intention de me tromper».

νεται εἶχον ῥητὰς ὁδηγίας ἀπὸ τὴν αὐτὴν τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ, ὥστε νὰ τοῦ παραστήσουν τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης ὡς τμῆμα ἔνθα ἐλαλεῖτο ἡ Ἀλβανική, προσετέθησαν καὶ αἱ πληροφορίες τοῦ Κουτσοβλάχου τὸν ὁποῖον συνήντησεν εἰς τὸ χωρίον Χιονιάδες καὶ ὅστις μεταξὺ ἄλλων προσεπάθησε νὰ παραστήσῃ καὶ χωρία τινὰ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης ὡς ¹ ἀποικίας Ρωμουνικὰς (ὅπως π. χ. ἀναφέρει ἐν ὑποσημειώσει περὶ τοῦ χωρίου Λουψίκου, ὅπου οὐδεὶς ποτε ὑπῆρξε Κουτσόβλαχος), ὅτι ἦτο une colonie Valaque.

Ἀναμφιβόλως τὴν πληροφορίαν ταύτην περὶ τοῦ ἑλληνικωτάτου τούτου χωρίου μετέδωκεν ὁ κουτσόβλαχος ἔμπορος τὸν ὁποῖον συνήντησεν εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως τὰς παραποιημένας καὶ ἐκ προθέσεως ψευδεῖς πληροφορίες τῶν Τουρκαλβανῶν συνοδῶν συνεπλήρωσεν ὁ Κουτσόβλαχος ἔμπορος ὁ παρευρεθεὶς εἰς Χιονιάδες, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν πληροφοριῶν τῶν δύο τούτων προκατειλημμένων καὶ ἀναξιόπιστων μαρτύρων ἐγγράφη ἡ περὶ Κονίτσης ἱστορία ὑπὸ τοῦ Rouqueville.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω νομίζομεν ὅτι ἡ πλάνη τοῦ Rouqueville εἶναι καταφανὴς διὰ πάντα ἀμερόληπτον ἐρευνητὴν.

Ἀλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα:

Εἶχεν ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς πρόθεσιν νὰ παρεμβάλῃ δυσχερείας εἰς τὸ ταξίδιον τοῦ Rouqueville καὶ διατί;

Καὶ τὴν ἀπορίαν ταύτην λύει πάλιν ὁ ἴδιος ἐξ ὧν λέγει κατωτέρω εἰς τὴν περὶ τῆς Ἐπαρχίας Κολωνίας περιγραφὴν του ², εἰς τὴν ὁποίαν ἡ αὐτὴ ἐπιπολαιότης καὶ ἀνακρίβεια παρατηροῦνται ὅσον ἀφορᾷ τὴν περισυλλογὴν τῶν διαφόρων πληροφοριῶν καὶ τῶν παντοειδῶν γεωγραφικῶν καὶ ἱστορικῶν εἰδήσεων.

Ἀναφέρει δηλονότι ὁ ἴδιος, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Ἡπειρον εἶχε συλλάβει τὸ σχέδιον καὶ διεπνέετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ μεταβῇ μέχρις Ἀχρίδος, διασχίζων οὕτω δλόκληρον τὴν ὄροσειράν τῆς Πίνδου, ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν, ἐν τῇ πραγματοποιήσῃ δὲ τοῦ πόθου του τούτου εἶχε δοκιμάσει ἄρκετὰς δυσκολίας ἐκ μέρους τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ ὅστις ὑπὸ διάφορα προσχήματα εἶχε μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον ματαιώσῃ τὰ σχέδιά του.

Κατόπιν τῆς σαφειστάτης καὶ ἀποκαλυπτικῆς ταύτης μαρτυρίας αὐτοῦ

¹) Αὐτόθι Τόμ. I, σελ. 189.

²) Πρβλ. Rouqueville, Voyage en Grèce. Τόμ. I σελ. 193—195.

³) Πρβλ. Rouqueville: Voyage en Grèce. «..... et j'avais constamment éprouvé des difficultés de la part d'Ali-pacha qui sous des prétextes spéciaux avait jusqu'alors traversé mes projets» Τόμ. I, σελ. 186.

τούτου τοῦ Rouqueville δὲν εἶναι ἄπορον οὐδὲ ἀνεξήγητον τὸ ὅτι ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς, ὅτε ἤρχισεν οὗτος πραγματοποιῶν ἐν τέλει τὸ σχέδιον τοῦ ταξιδίου του ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης, μετεβίβασε καταλλήλως ὁδηγίας νὰ παρεμβληθοῦν δυσκολίαι καὶ νὰ διαστραφῇ ἡ ἀλήθεια· αἱ δυσκολίαι δὲ αὗται παρενεβλήθησαν κατὰ ἀνιούσαν κλίμακα ἐφόσον ἐξηκολούθει τὸ ταξίδιον του καὶ εἶχε προχωρήσῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κολωνίας, ὥστε ἠναγκάσθη ἐν τέλει νὰ διακόψῃ τοῦτο ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει¹ λεπτομερῶς ἐκθέτων τὰ τῶν μεγάλων δυσχερειῶν αἵτινες προεβλήθησαν ἐκ μέρους τῶν συνοδῶν του μὴ ἀναλαμβάνοντων τὴν εὐθύνην καὶ περὶ τῆς ζωῆς του αὐτῆς ἀκόμη.

Ὑποθέτομεν, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, ὅτι εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν διευκρινίσθη πειστικῶς τὸ γεγονὸς τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἧς ἔλαβε χώραν ἡ παραποίησης τῆς ἀληθείας ἐν τῇ περιγραφῇ περὶ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης.

Καὶ ἐν τούτοις αἱ πληροφορίες αὗται αἱ ἐσφαλμέναι ἐξηκολούθησαν μέχρις ἐσχάτων νὰ πιστεύωνται² καὶ νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει ὑπὸ ὅλων τῶν ξένων, οἵτινες περὶ τῶν μερῶν ἐκείνων μόνον τὰς πληροφορίες τοῦ Rouqueville εἶχον ὑπ' ὄψει.

Ἴδου δὲ διὰ ποῖον λόγον παρίσταται ἐπὶ πλέον ἀνάγκη ἀποκαθάρσεως ὅλων τῶν πηγῶν καὶ βοηθημάτων αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑπειρωτικῶν πραγμάτων.

Καθ' ἡμᾶς, διάφοροι μονογραφίαι, ἔστω καὶ σύντομοι, διαφόρων λογίων, ἀποκαθιστῶσαι ὅμως τὴν ἀλήθειαν, ὥς καὶ δαψιλῆς ἀφ' ἑτέρου δημοσίευσις αὐτουσίως παντὸς εἴδους ἱστορικῶν ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τε τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον Ἑπειρωτικὸν βίον, θέλουν προσφέρει τὸ πολύτιμον καὶ πραγματικὸν ὑλικὸν εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος³.

Ἐὰν δὲ ἐκ παραλλήλου ἐπιτευχθῶσιν εὐρεῖαι ἀνασκαφαὶ καὶ περισυλλεγοῦν ἐκ τῶν Μοναστηρίων καὶ τῶν ἰδιωτῶν ἰδίᾳ, ταξινομηθοῦν δὲ καὶ ἔλθουν εἰς φῶς ὅλα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα τὰ ἐρριμμένα εἰς ἄχρηστα κιβώτια καὶ εἰς ἀνηλίους κρύπτας, ἀναμφιβόλως ὑπὸ ἄλλο ὄμμα θὰ ἀντικρύ-

¹) Πρβλ. Rouqueville, Voyage en Grèce. Τόμ. I, σελ. 190.

²) Ὑποθέτομεν ὅτι καὶ κατὰ τὴν χάραξιν τῶν συνόρων τῆς Ἀλβανίας ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν Bilinsky ἔπαιξαν σπουδαῖον ρόλον αἱ ἐσφαλμέναι πληροφορίες τοῦ Rouqueville. Ὡς ἐκ τούτου καὶ τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης εἶχον διατρέξει πραγματικὸν κίνδυνον νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν Ἀλβανικὴν ζώνην.

³) Πρβλ. Παρόμοιον τρόπον ἐρεῦνης εἰς τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν ἀρχεῖον τῆς κοινότητος Ὑδρας ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου Λιγνοῦ εἰς 5 τόμους καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1778—1832.

σωμεν τὰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ περιόδους τῆς Ἑπειρωτικῆς μας ἱστορίας. Ἡ ἰδρυσις τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Μουσείου μὲ τμῆμα Ἀρχείου τῶν Ἑπειρωτικῶν Κοινοτήτων, ἐν ᾧ θὰ συνεκεντροῦντο ὅλα τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικά ἔγγραφα καὶ χειρόγραφα, ἐπιβάλλεται νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ταχύτερον.

Ἡμεῖς ὡς Ἐπιμελητὴς ἄλλοτε τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς πόλεως καὶ Νήσου Ἰωαννίνων ἐρρίψαμεν τὴν ἰδέαν καὶ ἐνηργήσαμεν περὶ τῆς ἀμέσου πραγματοποιήσεως.

Αἱ ἐνέργειαι ὅμως δυστυχῶς ἐκεῖναι προσέκρουσαν εἰς παντοειδεῖς ὑπεκφυγὰς ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων.

Σύγχρονος Ἑπειρωτογράφος, ὁ φίλτατος καὶ μελετηρὸς κ. Χατζῆς (Πελλερὲν) παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς:

«Μία ἀπὸ τὰς λεπτοτέρας ψυχικὰς καὶ διανοητικὰς εὐγενείας ἐνὸς λαοῦ εἶναι ὁ πόθος του, τὸ ἐνδιαφέρον του, ἡ στοργή του πρὸς τὴν πατρίαν ἱστορίαν.

Ὅπως εἶναι παμφιλτάτη καὶ θελκτικὴ κάθε κώχη, κάθε γωνιά τοῦ πατρικοῦ σπητιοῦ κι' ὅπως πλημμυρίζει τὸν νοῦν φιλόστοργον ξύπνημα εἰς τὸ ἀντίκρουσμα κάθε κειμηλίου, κάθε ἔγγραφου, κάθε προγονικῆς περγαμηνῆς ἢ ἐπιστολῆς, ἔτσι μεγάλη, ἱερὰ, φιλτάτη, αἰωνίως ἀχόρταγος νὰ ἴδῃ καὶ ἐρευνήσῃ πλειότερα, αἰωνίως στοργικὴ νὰ ἐννοήσῃ καὶ αἰσθανθῇ πλειότερα ἀπὸ τὴν περασμένην ζωὴν τῶν πατέρων καὶ προγόνων του πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ἔρευνα εἰς τὴν συνείδησιν ἐνὸς λαοῦ διὰ τὴν ἱστορίαν¹⁾. Συμφωνοῦμεν πλήρως πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ ἤδη τῆς ἀτελοῦς περὶ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης ἡμετέρας διατριβῆς προβαίνομεν κατωτέρω συμφώνως πρὸς τὰς ἐκτεθείσας ἀρχὰς καὶ τὸν διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Ἑπειρωτ. Χρονικῶν» ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἔγγραφων ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων, ἅτινα ἀνάγονται εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1819—1850 χρονικὴν περίοδον καὶ ἀναφέρονται εἰς τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον καὶ εἰς τὴν δρασίαν διαφόρων ἀνδρῶν τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ δημοσίευσιν τῶν ἔγγραφων τούτων, ἅτινα ἀνεύρομεν εἰς τὸ ἀτομικὸν οἰκογενειακὸν ἀρχεῖον, θέλουν ἀποκαλύψει ἀρκετὰ τοπικὰ ἐνδιαφέροντα σημεῖα τῆς ἱστορίας τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ θέλουν χρησιμεύσῃ ὡς ἀπαρχὴ ἀκριβεστέρων καὶ μᾶλλον ἐμπεριστατωμένων μελετῶν διὰ τὸ ἐλληνικώτατον τμῆμα τῆς Ἠπείρου²⁾ ὅπερ ἡγνοήθη

¹⁾ Πρὸβλ. Γ. Χατζῆ (Πελλερὲν) «Ἑπειρος» 27 Σεπτεμβρίου 1928 ἀριθ. φύλ. 3045/1225.

²⁾ Ἐσχάτως ἐξέδωκεν ἀκριβῆ καὶ μετ' ἀρκετῆς φιλοκαλίας χάρτην τοπογραφικὴν τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης ὁ μελετηρὸς καὶ φίλος δημοδιδάσκαλος καὶ Δ/τῆς τοῦ ἐν Βουρμπιάνῃ Σχολείου κ. Χαράλ. Ρεμπέλης.

τελείως ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν καὶ παρεστάθη ὑπὸ τοῦ Rouqueville ὥς κατοικούμενον ὑπὸ Ἀλβανῶν.

Φρονοῦντες δὲ μετὰ τοῦ ρέκτου Σεβασμ. Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Σπυρίδωνος¹ ὅτι ἡ παραχώρησις πρὸς δημοσίευσιν ἱστορικῶν ἐγγράφων διαφωτιζόντων οἰανδήποτε πτυχὴν τῆς Ἑπειρωτικῆς ἱστορίας εἶναι ἡ μᾶλλον πατριωτικὴ πράξις καὶ ὁ μεγαλύτερος τίτλος τιμῆς διὰ πάντα ἀληθινὸν Ἑπειρώτην, προβαίνομεν εἰς τὴν παρὰ πόδας δημοσιεύσιν των, τηρήσαντες τὴν ὀρθογραφίαν ἀπαράλλακτον.

Ἐν Ἰωαννίνοις, Μάρτιος 1929.

Β'.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΒΙΟΝ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΥΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΠΙ Τῇ ΒΑΣΕΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΩΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΡΚΑ ΣΟΥΡΛΑ

Οἱ ὑποφαινόμενοι δηλοποιοῦμεν ὅτι σήμερον ὅλοι ὁμοῦ ἀπεφασίσαμεν καὶ ἐρρίψαμεν εἰς λήθην ὅλας τὰς φιλονικείας ὅπου ἀναμεταξύ μας εἶχαμε καὶ ἐγίναμεν ἐν σῶμα καὶ μία ψυχὴ καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἔχομεν νὰ προσπαθήσωμεν πίπτοντες κατακέφαλα ὅπου νὰ ξελαγαρίσωμεν καὶ νὰ ξεπαστρέψωμεν ὅλα τὰ παλαιὰ καὶ καινούρια τοῦ βιλαετίου μας² ἰσάπια³, χωρὶς νὰ ἀφήσωμεν πλέον κανένα ἐμπέρδευμα ἀφίνοντες ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅλας τὰς λογοτριβὰς καὶ ψυχρότητας ὅπου ἕως σήμερον ἀναμεταξύ μας εἶχαμε, καὶ ὥς θεάρεστον καὶ συμφέρον ὅλης τῆς κοινότητος καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας θέλομεν πορευθῆ εἰς τὸ ἐξῆς μὲ μίαν γνώμην ὅλοι ὁμοῦ⁴, ἔχοντες μέσα εἰς τὴν ἱερὰν συμφωνίαν καὶ ὅποιον προεστὸν ἤθελεν ἔχει

¹) Πρὸβλ. «Ἑπειρωτικὰ Χρονικά». Τόμ. Α' τεῦχος Α' σελ. 4 Προλόγου.

²) Ἐννοεῖται ἡ ἐπαρχία Κονίτσης ἣτις εἰς οὐδὲν ἐγγράφον ἀναφέρεται ὥς καζᾶς ἀλλὰ ὥς βιλαέτιον. (Πρὸβλ. φράσιν «Κόνιτσα Κασαμπᾶς Γιάννενα χωργιό»).

³) Λογαριασμοί.

⁴) Οἱ προεστοὶ πέγτε χωρίων τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης ἀντιπροσώπευον τὴν γνώμην ὅλης τῆς ἐπαρχίας καὶ ἦσαν ἐξουσιοδοτημένοι νὰ ἀποφασίζουσιν καὶ λύουσιν ὅλας τὰς διαφοράς. Ἐλέγοντο δὲ ὥς ἐμφαίνεται ἐξ ἄλλων ἐγγράφων «Προεσιῶτες τῶν πέγτε κύκλων».

τὸ Βαρόσι¹ ἂν εἶναι σύμφωνος μὲ ἡμᾶς. Εἰς τὴν προεστίαν νὰ στέκονται ἀπὸ δύο ἀπὸ ἡμᾶς εἰς κάθε ἕξη μῆνες καὶ τελειώνοντας ἡ προθεσμία τῶν ἕξη μηνῶν νὰ θεωρεῖται ὁ λογαριασμός των καὶ νὰ παραιτοῦνται χωρὶς τινὸς προφάσεως, μὲ λόγον ὅτι μὲ θέλουν τὸ Βελαέτι, ἡ διὰ μέσου τῆς διοικήσεως ἢ μὲ κάθε ἄλλην πρόφασιν, δὲν ἔχουν δίκαιωμα νὰ στέκουν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἕξη μῆνας, παρὰ νὰ παραιτοῦνται καὶ νὰ διορίζονται πάλιν ἀπὸ τὴν σειράν μας δύο ἄλλοι διὰ νὰ ἔρχεται γύρα εἰς ὅλους μας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σειράν ὡς ἀνωτέρω εἵπομεν νὰ ἐμπεριέχεται καὶ ὁ προεστὸς τοῦ Βαρουσιοῦ, ἂν εἶναι σύμφωνος μὲ ἡμᾶς.

Εἵμεθα εἰς χρέος ὅλοι νὰ ἀγκαλιάζωμεν μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις μας κάθε ὑπόθεσιν τοῦ Βιλαετίου μας διὰ τὸ ὄφελος τῆς Κοινότητος συμβοηθῶντες εἰς κάθε ἀπαιτοῦσαν περίστασιν τοὺς τυχόντας δύο διορισμένους προεστῶτας· ὁμοίως εἵμεθα εἰς χρέος νὰ συμβοηθήσωμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς μας καὶ καρδίας εἰς κάθε ὑπόθεσιν ὅπου ἤθελεν συμπέσει κανενὸς ἀπὸ ἡμᾶς, ὥστε ὅπου νὰ τὴν νομίζωμεν καὶ νὰ τὴν ἀγκαλιόζωμεν ὡσὰν νὰ εἶναι κοινὴ ὑπόθεσις ὅλων μας, ἀπὸ ὅσα ἀνωτέρω εἵπομεν, ὅποιος ἤθελεν εὖγη καὶ γίνῃ αἷτιος διὰ νὰ φέρῃ πάλιν διχόνοιαν καὶ σκάνδαλον εἰς τὸ ἀναμεταξύ μας νὰ θεωρεῖται καὶ νομίζεται ἐκεῖνος ἀπὸ ὅλους μας ὡς ὁ Ἰούδας ὁ προδότης, χωρὶς νὰ ἐνωθῇ κανένας ἀπὸ ἡμᾶς μ' αὐτὸν καὶ ὡς προδότην παραβάτην καὶ κακοποιὸν νομίζοντάς τον, ὅλοι ὁμοῦ νὰ τὸν ἀποξενώνωμεν ἀπὸ τὴν μέσην μας καὶ πλεον νὰ μὴν τὸν καριστοῦμεν² εἰς καμμίαν ὑπόθεσιν. Οἱ διορισμένοι δύο³ προεστῶτες εἰς κάθε ὑπόθεσιν νὰ πορεύονται μὲ τὴν γνώμην ὅλης τῆς συντροφιᾶς μας καὶ εἰς κάθε δόσιμον ὅπου ἤθελον κάμει νὰ πέρνωσιν μαρτυρικὸν ἀπὸ ὅποιον τῆς συντροφιᾶς μας ἤθελεν εὑρεθῇ εἰς Κόνιτζαν, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους ὅπου ἤθελαν ἀφίσει ἐκεῖνοι ὅπου νὰ λείπουν.

Τὸν μισθὸν ὅπου θὰ πάρωσιν οἱ δύο προεστῶτες τὸν μὲν μισθὸν νὰ πέρνωσιν οἱ δύο αὐτοί, καὶ τὸν ἄλλον μισθὸν⁴ νὰ τὸν δίδωσιν εἰς τοὺς ἄλλους συντρόφους διὰ τὰ ἔξοδά των καὶ ἔτσι ἔχει καὶ ἐξακολουθῇ διὰ πάντα. Διὸ κ' ἐκάμαμεν τὰ παρόντα συμφωνητικὰ γράμματά μας διὰ νὰ βαστᾷ ὁ καθεὶς ἀπὸ ἕνα, πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω συμφωνιῶν μας καὶ ἀσφάλειαν. Διὸ καὶ ὑποφαινόμεθα.

1843 Ἰουνίου 27 Κόνιτσα.

(Γράμμα τῶν προεστῶτων περὶ δεσμοῦ).

(Ἐπονται ὑπογραφαὶ τῶν προεστῶτων τῶν πέντε κύκλων τῆς ἐπαρχίας Κονίτης).

¹) Δηλ. ὁ χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῆς πόλεως Κονίτης.

²) Νὰ μὴ τὸν ἀναμιγνύωμεν. ³) Ἡμισυν.

Ἦτοι :

Ἰωάννης Σούρλας, Ἀδὰμ Νάσιου, Νικόλαος Κώστα Γραμματικοῦ, Δημήτριος Πρωτόπαπας, Ζήσης Κ. Δούμαρης.

* * *

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν συμφωνητικοῦ ἐγγράφου δῆλον γίνεται παρ' ἡμῶν τῶν πέντε ὑποφαινομένων, ὅτι ὄντες συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου μᾶς ἔτρεξαν εἰς τὸ ἀναμεταξύ μας μικραὶ συγχύσεις, διὰ τοῦτο σήμερον ἀγνοήσαντες ὅλοι ὁμοῦ τὰ συγγενικά καὶ φιλικὰ χρέη ἀπεφασίσαμεν ἀποφασιστικῶς καὶ κεντρικῶς, ὅπου νὰ ὑποτάξωμεν τὰ πάθη καὶ μίση καὶ νὰ ρίψωμεν εἰς λήθην ὅλα τὰ παρελθόντα καὶ νὰ πορευώμεθα εἰς τὸ ἐξῆς μὲ ἀδελφικὴν σύμπνοιαν καὶ συσφιγμένην ἀρμονίαν κατὰ τὰ κάτωθι ἄρθρα.

Α') Τὸ Βιλαέτι νὰ ἐνωθῇ καὶ ἂν τὸ Βαρόσι δυστροπήσῃ διὰ τὴν ἔνωσιν καὶ συμμεθέξωσι καὶ τινὰ τσιφλίκια Καραμουρατάτικα, τότε ἡμεῖς ὅλοι ὁμοῦ νὰ πασχίσωμεν ὅπου νὰ τὰ τραβίσωμεν καὶ νὰ τὰ εἰσάξωμεν εἰς τὴν ἔνωσιν καὶ τὸ Βαρόσι ἅς μείνῃ μόνον του.

Β') Κάθε ὑπόθεσιν τοῦ Βιλαετιοῦ θέλομεν τὴν ἐνεργῇ καὶ συνομιλῇ οἱ ὑποφαινόμενοι τόσον περὶ προεστίας ὥσάν καὶ κάθε ἄλλην δουλείαν ἄνευ ζημίας τῶν ὑποφαινομένων.

Γ') Εἰς κάθε ὑπόθεσίν μας θέλομεν βοηθηθῇ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου χωρὶς νὰ ἀλλάξωμεν τὴν κάθε ὑπόθεσίν μας μὲ ἄλλον ἐπάνω εἰς τὸ δίκαιον.

Δ') Εἰς τὴν ὑπόθεσιν Δεσπότη¹ θέλομεν σταθῇ σύμφωνοι οἱ πέντε

¹) Ἐννοεῖ τὴν δρᾶσιν τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης κατὰ τὸ 1835, ὅστις διέπραττε διαφόρους αὐθαιρεσίας σχετικῶς μὲ τὰς προσόδους τῶν Μοναστηρίων καὶ ιδίως τοῦ Μοναστηρίου Βελλᾶς ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, γραμματέως τοῦ Ἀλῆ-Πασᾶ, ἐχούσης ὡς ἐξῆς :

• Ἐπιπόθητοι υἱοί μου κύρ Ἰωάννη Σούρλα καὶ Νικολάκη σᾶς ἀσπάζομαι.

Δὲν ἔχω καμμίαν αἰτίαν νὰ μὴν ἀγαπῶ τὸν Μητροπολίτην μας Βελλᾶς, πλὴν εἰξεύρετε ὅτι εἶμαι φιλόπατρις καὶ ἀγαπῶ καὶ τὴν πατρίδα πρὸ τῶν φίλων. Ἡ πανιερότης του αὐθαιρέτως καὶ ὡς τέλειος κληρονόμος θέλει νὰ ἐξουσιάζῃ τὰ Μοναστήρια τῆς πατρίδος μας καὶ νὰ συνάξῃ ὡς ἀπὸ τὰ ἰδιά του κτήματα τὰ εἰσοδήματά του, καὶ νὰ τὰ κάμνῃ ὡς θέλει καὶ βούλεται. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον Βελλᾶς τὸ ἴδιον θέλει νὰ κάμῃ καὶ εἰς τὸ ἐν Βουκορεστίῳ Μετόχιον τῆς Βελλᾶς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ὁμέρ-Πασᾶ ἐγὼ ἔκαμα καὶ ἦλθε τὸ Μοναστήριον Βελλᾶς εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπισκόπου μας μὲ σκοπὸν νὰ διοικῆται μὲ τὴν εἴδησιν τῶν πατριωτῶν καὶ τὸ εἰσόδημά του νὰ συνάξηται καὶ ἐξοδεύεται πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος, αὐτὸς τὸ ἔκαμνε καὶ τὸ κάμνει ὅπως θέλει.

Τώρα ἦλθεν ὁ κύριος Ντραμισίτης ἐδῶ εὐγενῆς καὶ τιμιώτατος μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ ἐν Βουκορεστίῳ μετόχιον ἡμπορεῖ νὰ προσφέρῃ μίαν μεγάλην ποσότητα ὅπου καὶ τὸ χρέος του νὰ πλύνῃ καὶ ἡ πατρίς νὰ ὠφεληθῇ πολὺ, καὶ ὁ Μητροπολίτης μας αὐθαιρέτως πάλιν θέλει νὰ κάμῃ τὴν ἰδικήν του θέλησιν. Ὅλον αὐτὸ τὸ ἀνεξάρτητον φέρεσιμόν του ζημιώνει πολὺ τὴν πατρίδα καὶ πειράζει πολὺ τὴν φιλοτιμίαν της.

Διὰ τοῦτο σᾶς γράφω, νὰ ἀγρυπνῆτε μὲ τοὺς προσσιῶτας τῶν πέντε κύκλων τῆς

εἰς ἐκεῖνον τὸν τρόπον ὅπου συσχεφθῶμεν ὅλοι ὁμοῦ καὶ εὗρωμεν διὰ ὠφελιμώτερον.

Ε') Εἰς τὴν κοινὴν προεστίαν Βιλαετιοῦ Κονιτσιωτῶν δὲν ἔχομεν νὰ διορίσωμεν ποτὲ κανένα.

Σ') Τοὺς ἀπερασμένους λογαριασμοὺς θέλομεν τοὺς θεωρήσει καὶ ξελαγαρίσῃ ἐπάνω εἰς τὸ δίκαιον χωρὶς νὰ ζημιώσωμεν ἀδίκως κανένα καὶ χωρὶς νὰ ἀφήσωμεν πάλιν κανέναν ὅπου νὰ τὸ πάρῃ διὰ τὴν σακοῦλάν του.

Ζ') Ἄν κανένας ἐξωτερικὸς πειράξῃ κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς πέντε, τότε νὰ βοηθούμεθα ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, ἐννοοῦντες τὸν κατατρεγμὸν ἐκεῖνου ὡς τὸν τοῦ ἑαυτοῦ μας.

Η') Ὅταν θέλει κοιταχθῇ καμμιά ὑπόθεσις κοινὴ τοῦ Βιλαετίου μας νὰ συναζώμεθα ὅλοι οἱ κάτωθεν εἴτε ἔχομεν τὸ δικαίωμα τῆς προεστίας τοῦ χωριοῦ του ὁ καθένας ἢ καὶ μὴ ἔχοντες αὐτὸ τὸ δικαίωμα πάλιν νὰ κοιτάζεται καὶ μαζὺ μὲ τὸ ὑπόλοιπον Βιλαέτι νὰ ἐκτελῇται ἢ καίτω ὑπόθεσις καὶ διὰ ἐκείνους ὅπου δὲν ἔχουν τὴν προεστίαν τοῦ χωριοῦ των νὰ προσπαθοῦμεν ὅλοι ὁμοῦ ὅπου νὰ τὸ λαμβάνουν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, καὶ ἂν εἶναι δύο ἄτομα ἀπὸ τина χωριά, αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἔχουν μαζύ, χωρὶς νὰ ἐξαιρῇται κανὲν ἀπὸ τὰ δύο.

Θ') Ἄν ἤθελε συμπέσει καμμία ὑπόθεσις κανενὸς ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς κάτωθεν, διὰ νὰ κοιταχθῇ μὲ τὸ μέσον τοῦ μουσελίμι ἢ κατῇ ἢ καὶ κανενὸς συγγενῇ ἢ φίλου μας ἢ ἄλλου βιλαετιοῦ καὶ πειράξουν ἀδίκως ἢ ἡμᾶς ἢ τοὺς λοιποὺς τότες ὅλοι ὁμοῦ ἡμεῖς νὰ πηγαίνωμεν εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ὅπου ὅπως νᾶναι τὸ δίκαιον νὰ τελειώνῃ. Καὶ ἂν δὲν εἰσακουσθῶμεν καὶ παθητικῶς ἤθελαν κάμει κανὲν ἐνάντιον αὐτοῖ οἱ βαλῆδες εἴτε φυλακὴ εἴτε ἄλλο τί, τότε ὅλοι συμφώνως νὰ ἀναφερώμεθα εἰς τὸν αὐθέντην μας διὰ νὰ τοὺς δίδῃ

ἐπαρχίας μας καὶ νὰ κάμνῃτε μέσα εἰς τὴν Κόνιτσαν μίαν ἀγτάμωσιν καὶ λέγοντες ὁλονῶν καὶ τὰ προσκυνήματά μου, νὰ ὁμιλήσετε μετὰ τοῦ κυρίου Δραμισίτη καὶ βεβαιωθῇτε καλὰ τὴν ὑπόθεσιν πῶς τρέχει καὶ ἀκολουθῶς νὰ κάμνῃτε τὰ ἀναγκαῖα γράμματα ὅλοι κοινῶς πέρα καὶ πέρα καὶ νὰ μοῦ τὰ στέλλεται ἐδῶ, καὶ ἐγὼ ἐρωτῶ τὸν αὐθέντην μας καὶ ἔπειτα τὰ στέλλω ἐκεῖ ὅπου νὰ κάμνῃ χρεῖα, μὴν ἀμελήσετε τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν καὶ κάθε ἄλλα τοιαῦτα, ὅτι μᾶς γίνεται καὶ ζημία μεγάλη καὶ ἀτιμία ἀξιοκατάκριτος ἀναξιότητός μας καὶ ὑγιαίνετε.

(1835 Μαΐου 26 Μοναστήριον.

Ὁ πατήρ σας

ΚΩΣΤΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ

«Τοῖς ἐπιποθήτοις μοι υἱοῖς κυρ Ἰωάννη Σούρλα καὶ κυρ Νικολάκη Κ. Γραμματικοῦ.

Τιμῶς

«Βούρμπιανην».

τὸ πρέπον νιζάμι. Καὶ ἂν δὲν τελειώνη διὰ λόγων καὶ χρειασθοῦν ἔξοδα αὐτὰ νὰ δίδωνται ἀπὸ τὸ βιλαέτι κοινῶς.

Ι) Ἄν ἀπὸ κανένα χωρίον τῶν ὑποφαινομένων ἡμῶν τρέξῃ σύγχυσις εἰς τὸ ἀναμεταξύ των ἢ χωριανὸς καὶ κινηθῇ κανεὶς ἢ δύο ἢ καὶ περισσότεροι διὰ τοὺς βαλῆδες, τότε ἡμεῖς δὲν θέλομεν τοὺς ἀγκαλιασθῇ καὶ ὑπερασπισθῇ, ἐκτὸς ἂν ἔχουν γράμμα ἀπὸ κανέναν μας πρὸς τοὺς ἄλλους, τότε νὰ τοὺς ὑπερασπίζονται ὡς τοὺς γράφει τὸ γράμμα ὅπου νὰ τοὺς φέρουν ἀπὸ τὸ χωριὸν ὅπου νὰ εἶναι δύο προεστοὶ τὸ γράμμα νὰ ἔρχεται πρὸς τοὺς ἄλλους νὰ εἶναι καὶ οἱ δύο γραμμένοι καὶ ἔτσι νὰ τοὺς βοηθοῦν.

ΙΑ) Ἄν κανένας ἀπὸ τὰ χωριά μας εὕγῃ καὶ θελήσῃ νὰ κατατρέξῃ κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς ἢ φανταζόμενος νὰ κατεβάσῃ τὴν τιμὴν τῆς προεστίας καὶ νὰ εἶναι εἶδος σκανδάλου διὰ κάθε ὑπόθεσιν τῆς χώρας καὶ ἀφοῦ μᾶς εἰπῇ ὁ συνάδελφος ὅτι πάσχει, εἰ μὲν καὶ εἶναι συγγενὴς εἴτε φίλος, ἔχομεν χρέος νὰ τοῦ εἴπομεν μίαν φορὰν καὶ ἂν δὲν παύσῃ καὶ τρέξῃ εἰς τὰ ἴδια, τότε εἴμεθα εἰς χρέος ὅλοι ὁμοῦ νὰ ἐφευρίσκωμεν τρόπον ὅπου νὰ τοῦ γίνεταί ἡ πρέπουσα παιδεία ἕως ὅπου νὰ ἔρχεται εἰς αἴσθησιν.

ΙΒ) Ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ὑπογεγραμμένους ἔχομεν νὰ ἐμβαίνωμεν ἀπὸ ἕνας προεστὸς διὰ τὸ βιλαέτι, καὶ νὰ στέκεται μόνον ἀπὸ ἑξ μῆνας καὶ ὄχι περισσότερον.

ΙΓ) Ὅποιος ἔλθῃ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν μας διὰ νὰ κάμῃ νταβὰν¹ εἴτε εἰς μουσελίμην² εἴτε εἰς Κατὴν³ εἴτε εἰς Δεσπότην εἴτε ἄλλου, ὅποιος ἀπὸ ἡμᾶς εὗρεθῶμεν εἰς Κόνιτσαν συμφώνως μὲ τὸν νέον προεστὸν νὰ ἀγκαλιάσουν τοῦ ἀδικουμένου τὴν ὑπόθεσιν βοηθώντας τον εἰς τὸ δίκαιον.

ΙΔ) Ἄν κανένας ἀπὸ ἡμᾶς ἔχει ἀδικηθῇ ἀπὸ κάθε λογῆς ἄνθρωπον εἶναι χρέος νὰ παρασταίνη τὰ δίκαιά του εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄλλους καὶ ὅπου δὲν λάβῃ τὸ δικαίωμα καὶ διὰ μέσου μας καὶ καταντήσῃ εἰς κριτήριον ἔχομεν νὰ τοῦ βοηθοῦμεν ὅλοι ἕως ὅπου νὰ δικαιώνεται.

ΙΕ) Οἱ χρηματίσαντες προεστῶτες ὅπου θέλουν εἶναι εἰς κάθε χωριόν, ὅσον περὶ μισθοῦ τόσον καὶ διὰ κάθε τί θέλουν πορεύονται καὶ ἀκολουθοῦν κατὰ τὸ ἔγγραφον ὅπου εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ θέλει δώσῃ ὁ προεστὸς.

Μὲ ἀδελφικὴν γνησιότητα ἀπεφασίσσαμεν εὐχαρίστως ὅπου νὰ βαστάξωμεν τὰ ἄνω καὶ ὀπισθεν ἄρθρα ἀκλόνητα καὶ ἀμώμητα καὶ ἂν κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν σταθῇ εἰς αὐτὸν τὸν δεσμὸν τότε ἡμεῖς νὰ τοῦ λέγομεν

¹) Δηλαδὴ νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν.

²) Ὑποδιοικητὴς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

³) Ἱεροδικαστής.

καὶ νοουθετοῦμεν ὁποῦ νὰ μεταβάλεται πάλιν καὶ ἂν μείνῃ εἰς τὴν δυστροπίαν τότε ἡμεῖς ὅλοι νὰ τὸν ἀποβάλωμεν καὶ ἀποστρεφόμεθα καὶ πλέον νὰ μὴν θέλωμεν νὰ τὸν εἰξεύρωμεν ὁπότεν ἀκοῦμεν κανέναν λόγον κατηγορίας ἀπὸ κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς διὰ τοὺς ἄλλους ἀμέσως νὰ τὸν κρίνωμεν ἐπὶ παρουσίᾳ μας, καὶ ἂν εὗρεθῇ πιστὸς τότε νὰ κατηγοργιέται ἀπὸ ὅλους τοὺς ὑπογεγραμμένους. Διὸ ἔγιναν πέντε παρόμοια καὶ ἐπῆρεν ὁ καθεὶς τὸ ἰδικόν του.

1841 Ἰουλίου 25 Κόνιτσα

Ἰωάννης Σούρλας, Ἀδάμος Νάσιου, Νικόλαος Κώστας Γραμματικὸς
Ζήσης Κ. Δούμαρης, Γεώργιος Χ. Πρωτόπαπας

• •

Οἱ ὑποφαινόμενοι δηλοποιοῦμεν διὰ τοῦ παρόντος ὅτι σήμερον ἐσυμφωνήσαμεν καὶ ἐγίναμεν μία ψυχὴ καὶ τρία σώματα δηλαδὴ ἀδελφοθήκαμεν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον καὶ συμφωνίας.

α') ὅτι εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ βιλαετίου μας δηλαδὴ λογαριασμοὺς βεκηλάδων¹ διορισμοὺς προεσιώτων καὶ ὅτι ἄλλο πρᾶγμα κοινὸν τοῦ βιλαετίου μας ἤθελεν παρουσιασθῇ ἡμεθα σύμφωνοι νὰ τὰ ἐκτελοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι μὲ κοινὴν γνώμην.

β') τοὺς προεσιώτας ὁποιοῦσδήποτε ἠθέλομεν βρῇ μονασίπ² νὰ τοὺς διορίζομεν μόνον διὰ ἕξ μῆνας καὶ ἔπειτα νὰ τοὺς πέρνωμεν τὸν λογαριασμὸν καὶ ἂν βρεθῇ μονασίπ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ὑποφαινομένους νὰ τοὺς ἀφίνομεν πίσω τοὺς ἰδίους (ἔχοντας καὶ τοὺς λοιποὺς συμπράκτωρας) ἤδη καλῶς ἢ δὲ μὴ νὰ διορίζωμεν ὅποιος βρεθῇ μονασίπ.

γ') ἂν κατὰ περίστασιν καὶ κανένας τυχόν Βαλῆς (μουσελίμης) μᾶς πιέσῃ καὶ μᾶς κατατρέξῃ ἥτε ὅλους ἡμᾶς ἥτε κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς ἡμεθα εἰς χρέος νὰ βοηθούμεθα ἀναμεταξύ μας ἕως τὸ χιαμέτι³, καὶ αὐτὸν τὸν τυχόντα Βαλῆν τοῦ Βιλαετιοῦ μας νὰ τοῦ κινούμεθα καὶ τὸν τυχόντα Βεζύρην μας νὰ τὸν ἐξόνωμεν ἀπὸ τὸ βιλαέτι μας καὶ νὰ πέρνωμεν ἄλλον ὅποιον εὕρωμεν μὲ κοινὴν γνώμην μονασίπ.

Ὅμοίως καὶ ἄλλος κανένας ἂν μᾶς κατατρέξῃ ἥτε ὅλους ἥτε κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς νὰ τοῦ ἡμεθα ὅλοι βοηθοὶ ἐκείνου τοῦ κατατρεγμένου καὶ νὰ ἡμεθα κατ' ἐπίνω ἐκείνου ὁποῦ μᾶς κατατρέχει καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ βοηθούμεθα ἀναμεταξύ μας ὑπερασπιζόμενοι τὸ δίκαιον. Διὸ ἔγιναν τρία παρόμοια γράμματα καὶ τὰ ὑπογράψαμεν οἱ τρεῖς νὰ βαστοῦμεν ὁ καθὲς ἓνας ἀπὸ ἓνα καὶ ὅποιος ἀπὸ ἡμᾶς δὲν βασιτάξῃ ὅσα γράφουν τὰ χαρτιά καὶ βγῇ ἄπιστος στὴν συντροφίαν αὐτὸς εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν πίστιν του.

¹) βεκηλ=ἀντιπρόσωπος, ἐπίτροπος.

²) μονασίπ=πρέπων, κατάλληλος.

³) Κιαμέτι=συντέλεια τοῦ αἰῶνος.

καὶ ἓνας μασκαρᾶς καὶ Θεὸς νὰ τοῦ μπαντιρτίση¹ τὸ σπῆτι . ἀμήν .
Καὶ τὸ σινέτι² ἔχει νὰ βγαίνει στὸν κόσμον ὅπου αὐτονοῦ τοῦ ἄπιστου
νὰ μὴ τοῦ δώσῃ κανέναν καλημέρα γιὰ νὰ γένη ρεζίλι³ στὸν κόσμον
—ὄχι ἄλλο.

1843 Μαΐου 11 Κόνιτσα

Ἰωάννης Σούρλας ὑπόσχομαι

Νικόλαος Κώστα Γραμματικὸς ὑπόσχομαι

Ἐμίνης Σαρανταπόρης ὑπόσχομαι

(Τ. Σφρ. Τουρκικῆς).

* *

Διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ γράμματος δηλοποιούμεν οἱ ὑπογεγραμμένοι ὅτι εἰς τοὺς προηγουμένους ἀπερασμένους χρόνους ὅπου ἦτον εἰς ἀνυποταγὴν τὰ μέρη ταῦτα, διὰ νὰ ἔτρεξαν πολλὰς κατάχρησεις, μεγάλα ἔξοδα καὶ πολλοὶ χαλασμοὶ εἰς τὸ βιλαέτι μας καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤχαμεν προλάβει νὰ ἡμεθα ἠνωμένοι καὶ ἐν σῶμα δὲν ἠμπόρεσε νὰ γίνῃ καμία ἀπάντησις εἰς τὰ εἰρημένα δεινά. Διὰ τοῦτο τώρα ὅπου οἱ Βεζυράδες αὐθεντάδες μας ἔδωσαν τὴν ἡσυχίαν εἰς τοὺς ραγιάδες⁴ καὶ ἐπιθυμοῦν τὸ καλὸν τοῦ κόσμου καὶ θέλουν ὅπου νὰ ἡμεθα ἀγαπημένοι καὶ γὰρ προσπαθῶμεν τὸ καλὸν τοῦ ραγιάδου ὡς προεστῶτας ὅπου μᾶς ἔχουν καὶ διὰ νὰ ἠμπορῶμεν νὰ ἐκτελῶμεν τὴν καλὴν προσταγὴν τοῦς μὲ πλέον περισσοτέραν ἡσυχίαν καὶ εὐκολίαν προλαμβάνομεν καὶ κάμνομεν αὐτὴν τὴν ὥραν ἔνωσιν μεθ' ὅρκου καὶ μὲ τὰς ἀκολουθοῦσας συμφωνίας.

α') Τὰ πέντε σπῆτια μας ὅπου ἐδῶ ὑπογραφόμεθα ἠνώθημεν μὲ ἀδελφικὴν εἰλικρινῇ ἀγάπην παντοτεινήν, ἰσότιμοι καὶ ἰσοδύναμοι ἐπιθυμῶντας καὶ προσπαθῶντας τὸ καλὸν ἀμοιβαίως ὁ εἰς τοῦ ἄλλου εἰς κάθε χρόνον καὶ περίστασιν ὅπου ἤθελεν συμπέσει κανενός.

β') Εἰς κάθε προσταγὴν καὶ δουλίαν ὅπου ἤθελε συμπέσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ βιλαέτι μας ὡς πιστοὶ ραγιάδες τοῦ ὑψηλοῦ δοβλετιοῦ⁵ νὰ τὴν δεχόμεθα μὲ εὐπείθειαν καὶ προθυμίαν, πλὴν νὰ μὴν ἠμπορῇ κανεὶς ἐξ ἡμῶν νὰ τὴν ὀμιλῇ καὶ ἐνεργῇ μόνος ἀλλὰ νὰ ἀνταμωνώμεθα εἰς ἓν σῶμα ὅπου ἐγίναμεν οἱ πέντε, νὰ τὴν ὀμιλῶμεν καὶ ἐκτελῶμεν πάντοτε μὲ εὐπείθειαν καὶ πρὸς ἡσυχίαν καὶ καλωσύνην τῆς πατρίδος μας.

γ') Ἐπειδὴ τὸ ἰσάπι πάντοτε κάμνει νὰ συγχίζονται καὶ οἱ ἴδιοι ἀδελφοί, διὰ νὰ μὴν ἔχωμεν καμμίαν σύγχισιν μεταξύ μας καὶ διὰ νὰ σώζεται μεταξύ μας αἰώνιος αὐτὴ ἡ ἔνωσις καὶ ἀδελφότης μας, ἰδοὺ κά-

¹⁾ Νὰ τοῦ καταστρέψῃ.

²⁾ Φόρου ὑποτελεῖς.

³⁾ Τίτλος, φήμη, ὄνομα.

⁴⁾ Κράτος.

⁵⁾ Κατάπτυστος.

μνωμεν τὴν διόρθωσιν τώρα καὶ εἰς αὐτό, ἦγουν τὲς τρεῖς χιλιάδες γρόσια τὸ προεστιλίχι ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ αὐθεντικὸν ἡμῶν¹ καὶ κάθε ἔννομον κέρδος ὁποῦ διὰ τοὺς κόπους μας ὁ Θεὸς ἤθελε μᾶς ἐξαποστείλῃ νὰ τὸ μοιράζωμεν τιμίως οἱ πέντε ὑπογεγραμμένοι ἐξ ἴσου χωρὶς νὰ κάνῃ τίς ἐξ ἡμῶν τὸν πλέον παραμικρὸν στερισμόν.

δ) Ὅποιος ἐξ ἡμῶν δὲν ἤθελε φυλάξῃ πιστῶς τὴν ἀδελφικὴν ταύτην ἔνωσιν καὶ τὰς ἄνωθεν συμφωνίας καὶ τὸν γνωρίσωμεν δόλιον καὶ ἐπίβουλον, νὰ λογίζεται εἰς ἡμᾶς τοὺς λοιποὺς Ἰούδας Ἰσκαριώτης καὶ ἐχθρὸς ἡμῶν καὶ τῆς πατρίδος μας καὶ ὡς τοιοῦτον κακὸν ἄνθρωπον ὑποσχόμεθα οἱ λοιποὶ νὰ τὸν ἀφίνωμεν μοναχὸν καὶ νὰ τὸν κατατρέχομεν μὲ τὸν Βεζήρ ἀφέντην μας.

ε) Διὰ νὰ βεβαιώσωμεν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ αὐτὴν τὴν ἀδελφικὴν ἔνωσιν ὅτι τὴν ἐκάμαμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας καὶ ἔχομεν νὰ τὴν φυλάξωμεν αἰωνίως καὶ ἐνεργῶμεν ἀπαραλάκτως ἐκάμαμεν σήμερον καὶ Εὐαγγελικὸν ὅρκον, καὶ πέντε ὅμοια γράμματα καὶ ἐδόθη ἓνα ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ φέρον αὐτὸ εἶδησιν καὶ ἀσφάλειαν.

1834 Ἰουνίου 9 Ἰωάννινα

Κώστας Γραμματικὸς², σὺν τοῖς
ὑπογεγραμμένοις προεστῶσιν ὑπό-
σχομαι καὶ γὰρ τὰ ἄνωθεν
Ἰωάννης Σούρλας ὑπόσχομαι τὰ
ἄνωθεν

Ζήσης Δούμαρης

Ἀδάμος Νάσιου

Νότης Πρωτόπαπα,

Νικόλαος Κώστα Γραμματικὸς

πρὸς
ἐπιβλ. καὶ
1324

..

Ὁ Ἰωαννίνων, Δωδώνης, Βελλᾶς, Ἐπίσκοπος ἐπιβεβαιοῖ.

Διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ ὡς κοινοῦ ἡμῶν πράγματος γίνεται δῆλον ὅτι οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι συνελθόντες εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος καὶ συσκεφθέντες μὲ τρόπον χριστιανικὸν τὰς παρελθούσας ταραχάς, τὰς ὁποίας ὑπέφερεν ὁ δυστυχὴς τόπος μας ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας ἡμῶν καὶ ἐλλείψεως ἀδελφικῆς συμπνοίας καὶ ἐκ τῶν φιλοδοξιῶν ἐκάστου ἐνός, ἀπεφασίσσαμεν ἤδη κοινῇ γνώμῃ καὶ χριστιανικῇ διαθέσει νὰ διορίζωμεν καὶ νὰ φέρωμεν εἰς λήθην ὅλα αὐτὰ τὰ παρελθόντα, συγκροτήσαντες νὰ φυλάξωμεν μίαν ἁδολὸν εὐρυθμίαν καὶ διοίκησιν δικαίαν καὶ χριστιανικὴν. Πρῶτον ὑποσχόμεθα τῷ ὑψίστῳ Θεῷ νὰ φυλάξωμεν μετὰ μίας ἱερᾶς φιλίας εἰς ὅσα ἄλλα ἀπαιτεῖ ἡ Χριστιανικὴ μας θρησκεία, δεύτε-

¹ Ὑπογεγραμμένον.

² Ποῦ ἔγκειται τὸ ἀλιτήριον τοῦ ἀνδρός ὅπως τοῦλάχιστον τὸν ἐξαπατήρησεν ὁ Ἀραβαντινός; Πρὸβλ. καὶ ἀνωτέρω μνημονευομένην ἐπιστολήν του διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἐπισκόπου Κονίτης.

ρον δὲ δυνάμει τοῦ ὑποσχετικοῦ μας τούτου γράμματος, ὅστις ἐξ ἡμῶν πάντων τῶν ὑπογεγραμμένων καὶ τῶν μὴ ὑπογεγραμμένων τοῦ λοιποῦ ἤθελε δυστροπήσῃ κακῶς φερόμενος καὶ ἤθελε μετακαλέσῃ πάλιν τὰς ταρχὰς καὶ φασαρίες εἰς τὸ βιλαέτι μας, ἢ ἤθελεν πράξῃ κανὲν ἀπενεκταῖον κακὸν ἢ κοινῶς ἢ μερικῶς ἄνευ τῆς γνώμης πάντων ἡμῶν ὁ τοιοῦτος ἄνευ προφάσεως νὰ πεδεύεται πρῶτον ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἂν δὲν ἔλθῃ εἰς αἴσθησιν νὰ πεδεύεται καὶ πολιτικῶς χωρὶς νὰ δύναται κανεὶς ἐξ ἡμῶν νὰ τὸν ὑπερασπίζεται καὶ ἂν φανῇ κανεὶς ὑπερασπιστὴς του καὶ οὗτος νὰ πεδεύεται μὲ τὰς αὐτὰς παιδεΐας ὥς πεσὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἴδιον ἁμάρτημα καὶ τὰς παιδεΐας ταύτης ὅσα ἔξοδα ἤθελαν ἀκολουθήσῃ νὰ τὰ ἐξοδεύει ἡ Κοινότης ἢ ὁποία μετὰ ταῦτα νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν πταίστην νὰ τὰ ἀποκρίνεται μέχρι ὀβολοῦ.

Πρὸς τούτοις ἂν καὶ ἕως τώρα ἡδίκηθῃ ἀδίκως καὶ κανένας παραλόγως ἦτε κοινῶς ἦτε μερικῶς καὶ οὗτος νὰ δικαιώνεται μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ λεπτοῦ μὲ τὴν γνώμην τῆς Κοινότητος καὶ ἐνὶ λόγῳ εἰς τὸ ἐξῆς ὅσας ὑποθέσεις περιστάσεις πράγματα θεωροῦνται τῇ κοινῇ γνώμῃ δικαίως, τὰ τοιαῦτα πάντα ὑπολογίζονται ἀμετάτρεπτα, ἀμετασάλευτα, στερεὰ καὶ ἀκλόνητα.

Ταῦτα λοιπὸν πάντα τὰ ἐν τούτῳ τῷ γράμματι ὁμοφώνως ὑποσχεθέντα καὶ παρ' ἡμῶν γραφθέντα ὡς θεάρεστα ἐπωφελῇ καὶ ὠφέλιμα εἰς τὸ βιλαέτι μας, ὑποσχόμεθα ἐν καθαρῷ συνειδῶτι νὰ φυλάξωμεν μέχρι τῆς τελευταίας μας στιγμῆς διὸ ὡς γενόμενα καὶ τούτων πρὸς ἀσφάλειαν ὅλου τοῦ βιλαετιοῦ μας δεδώκαμεν καὶ ἐκ τούτων ἐν εἰς τὸν κυριάρχην μας εἰς τὸν ὁποῖον ἔχομεν τὴν εὐπείθειαν καὶ ὑποταγὴν ὡς ἀρχὴν τοῦ ἔθνους μας ὅστις θέλει εἶναι ὡς πρῶτος ἐνάγων εἰς τὸν πταίσαντα διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀνήκουσαν παιδείαν καὶ ὑποφαινόμεθα.

1840 τῇ 20 Μαΐου Ἰωάννινα.

Ἰωάννης Σούρλας
Γεώργιος Διαμάντης
Δημήτριος Προτόπαπα

Ἰωάννης Γέρος
Χαρίσης Γκινάκος
Γεώργιος Θάνος
Νικόλα Ντάλας
Ζῆκο Τζούκαλης
Δῆμο Ντζόκαρης
Παγόννης Μάνζακας

κ. τ. λ.

Νικόλαος Γάτζιος
Ἀδάμος Νάσιου
Νικόλας Κώστα Γραμματικοῦ

Δημήτρης Παπα Ἰωάννης
Νικόλα πα'' Χαρίσης
Παπᾶ Ζήσης
Χρῆστο Μανώλης
Ζήσης Κίρκας
Χαράλαμπος Ἰωάννου
Νικόλαος Ντζήλα

Νικόλαος Κώστα Γραμματικοῦ
Χρῆστο Μάρκης
Μήτσος Γιώσης
Τούσης Γερορίζου

Ριζούλης Κίρκα
Γιάννης Κουλούρης
Χρῆστο Γιώσης
Χαρίση Σόπος

*
*
*

Διὰ τοῦ παρόντος κομπρομησηακοῦ¹ γράμματος γίνεται δῆλον ὅτι εὐχαρίστως καὶ αὐτοθελήτως με κοινὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν δίδομεν τὸ παρὸν ὑπογεγραμμένον διὰ τοὺς ἄνωθεν νοικουκυραίους τῆς χώρας μας.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ χώρα μας ἀπὸ τὰς ἀσυμφωνίας καὶ τὰ Ζαρατλήκα² μας !! ποὺ ἀφήκαμεν μπαντάλι³ τὰς ὑποθέσεις καὶ κινδυνεύει νὰ χαλάσῃ ἐκάμαμε γενικὴν ἀπόφασιν καὶ διορίζομεν τοὺς ἄνωθεν πληρεξουσίους ἀπὸ ὅλην τὴν χώραν οἱ ὅποιοι ἔχουν νὰ φέρουν καὶ τέσσαρας προεστῶτας ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ βιλαετιοῦ μας τοὺς κυρίους Ἰωάννη Κώστα Σούρλαν, Χατζῆ Βασίλη, Ἀδάμο Πάδες καὶ Δημήτρη Πρωτόπατα διὰ νὰ βάλουν μίαν διόρθωσιν τῆς χώρας μας, διὰ νὰ θεωρήσωμεν τοὺς ἀθεωρήτους λογαριασμοὺς μας καὶ νὰ μᾶς ἐβγάλουν ἓνα παστρικὸν μπιλάντζον.

Καὶ ἕως ὅτου ἤθελαν ἀποφασίσῃ οἱ ἄνωθεν χωριανοί μας τοὺς ὁποίους δίδομεν τὴν πληρεξουσιότητα ἐκ μέρους ὅλης τῆς Κοινότητός μας με τοὺς ἄνωθεν πρωτοκριτὰς προεστῶτας τοῦ βιλαετιοῦ μας.

Αὕτῃ ἡ ἀπόφασις τῶν προεστῶν εἶναι δεκτὴ εἰς ἡμᾶς καὶ ἀμετάτρεπτος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Ὅμοίως καὶ ὅποιος ἔχει κατὰ μέρος καμία ὑπόθεσιν καὶ δικαιολόγημα παραπονούμενος ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς χώρας μας θέλουν νὰ κρίνουν καὶ αὐτὴν οἱ Προεστῶτες δηλαδὴ οἱ ἄνωθεν καὶ εἰς ὅτι ἤθελον ἀποφασίσῃ ἡμεθα ὅλοι στρεχτοί. Καὶ ἀφοῦ κάμουν τὴν ξεκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν τῆς Κοινότητος τόσον καὶ τὰς ὑποθέσεις του κατὰ μέρος ὅποιος ἔχει μένομεν στρεχτοί εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ προεστῶτος τοῦ βιλαετιοῦ καὶ ὅποιος δυστροπίσῃ καὶ χαλάσῃ τὴν ἀπόφασίν τους καὶ μετὰ χαλεπὴ λογαριασμοὺς τὰ ἔγγράφά του ὅλα νὰ εἶναι ἄκυρα καὶ ὡς γρηγορὰ ἀγνοηθῶν. Καὶ ἔχουν νὰ τὸν παιδεύουν ὥστε ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν πληρεξουσίου. Ἡμπορέσῃ με ὅτι τρόπον καταλάβῃ καὶ ὅσα γράμματα ἐξοδηθοῦν νὰ ὑποχρεώνωμεν τὸν αἷτιον ὅλη ἡ χώρα μαζὺ καὶ τὰ πληρώνη ἕως τὸν πορὸν.

Ἐπειδὴ καὶ ἕως σήμερον κόφτομεν κάθε λογοτριβὴν καὶ κάθε λογαριασμὸν τῆς Κοινότητός μας καθὼς καὶ κατὰ μέρος καὶ ὄντως ἐδώσαμεν τὸ παρὸν μας ὑπογεγραμμένον ἀπὸ ὅλην τὴν χώραν ἵνα ἔχῃ καὶ ἰσχὺν ἐν παντὶ τόπῳ καὶ κριτηρίῳ δικαιοσύνης καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν παντοτινὴν.

1840 Ἰουνίου 11 Ἰωάννινα

(Ἔπονται ἰδιόχειροι ὑπογραφαὶ πλείστων μελῶν τῆς Κοινότητος Βουρμπιάνης).

¹) Συμφωνητικοῦ.

²) Ἀσχημίας.

³) Ἐκκρεμεῖς, ἀνενεργήτους

Τῷ εὐγενεστάτῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Σούρλα
Εὐτυχῶς.

Εἰς Πρισόγιαννην.

Τὴν υἱείαν σου πατρικῶς ἀσπάζομαι.

Τὸ συμφωνητικὸν γράμμα τοῦ κυρίου δραμισίτου καὶ συντροφίας περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἱερᾶς μονῆς Βελλᾶς, τὸ ὁποῖον ἔγενεν ἀπὸ τὸ κοι-
νὸν τῆς πατρίδος, νὰ τὸ ὑπογράψῃς καὶ ἡ εὐγενεία σου διὰ νὰ μὴ χω-
ρισθῇς ἀπὸ τοὺς πολλούς, διότι ἀφ' οὗ τὸ ἐσυμφώνησε καὶ ἐτελείωσεν
ἡ πατρίς, ἐζήτησε καὶ τὴν αὐθεντικὴν ἐπικύρωσιν, καὶ ἡ ὑψηλότης του
τὴν ἔκαμε δίδοντας ἔτσι ἄδειαν καὶ προσταγὴν νὰ ὑπογραφῶσι ὅλοι,
οὕτως λοιπὸν ἀκολουθεῖ καὶ ἡ εὐγενεία σου καὶ ὄχι ἀλλέος καὶ μένω.

Ὁ ἀγαπητός σου
Κώστας Γραμματικὸς¹

1836 Ἰανουάριος. Μοναστήριον

*
* *

¹⁾ Ἰδοὺ τί ὁ Ἀραβαντινὸς εἰς τὴν Χρονογραφίαν τῆς Ἡπείρου σελὶς 401 τόμ. Ι (ἐκδ. 1856) ἀναφέρει περὶ τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ:

Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1838 ὁ ἐκ Κονίτζης Κώστας Βουρμπιανίτης γραμμα-
τεῖων ἤδη παρὰ τῷ Κυβερνήτῃ τῆς Ρουμελίας καὶ Στρατάρχῃ Κιοσσὲ Ἀχμέτ Πασσᾷ
διεβλήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων συγχωρίων του εἰς τὸν Μουσταφᾶ Πασσᾶν, ὡς ραδιουργῶν
κατὰ τῆς σατραπικῆς του θέσεως, καὶ τοῦτο ἐξήρχεσεν εἰς τὴν ἐξόντωσίν του, καθότι
ὁ Μουσταφᾶ Πασσᾶς ἀπέστειλε τῷ ρηθέντι Κιοσσὲ Ἀχμέτ Πασσᾷ πλαστόγραφον τινὰ
γράμματα τοῦ ρηθέντος Βουρμπιανίτου, δι' ὧν ἐξήγετο, ὅτι αὐτὸς συνεννοεῖτο μετ'
ἐχθρῶν τῆς βασιλείας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπρεπεν ἵνα γενῇ τερμπιές*. Εἰς τὸν αἰμο-
δόρον ἐκεῖνον Στρατάρχην οὐκ ἦν ἀνάγκη πλείονος πληροφορίας καὶ ἐξελέγξεως,
διὸ καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀποστείλας δῆμιον ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ δειλαίου
ἐκείνου χριστιανοῦ ἐν Μπιτωλίοις καὶ πρὸς χαρὰν τοῦ θέσει ἀδελφοῦ του Μουσταφᾶ
Πασσᾶ τὴν ἀπέστειλεν εἰς Ἰωάννινα. Ὁ ρηθεὶς Ἡπειρώτης ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἐντιμο-
τέρων γραμματέων τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ὅστις γνωρίσας τὴν βαθύνοιαν καὶ τὴν ἱκανό-
τητά του τὸν ἡγάπα ὅπως ἡδύνατο τύραννος τοιαύτης καρδίας καὶ φρονημάτων ἵνα
ἀγαπᾷ τοὺς ὑπηρέτας του. Περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου προστεθείωσαν ταῦτα. Νεανίσκος
ὢν μετήρχετο τὴν πατρικὴν τέχνην τοῦ κτίστου καὶ δουλεύων ἐν τιμῇ οἰκοδομῇ ἐγει-
ρομένη πρὸς χρῆσιν τοῦ Ἀλῆ, ὅτε οὗτος ἐπεσκέφθη τὸ οἰκοδομούμενον ἐλλείψει
γραμματέως εὐρέθη ἐκεῖνος γνωρίζων ὅπως οἶν ἵνα γράφῃ, καὶ διετάχθη ὅπως ἐν
ὀνόματι τοῦ Ἀλῆ γράψῃ εἰς διάφορα τῶν πέριξ τοῦ οἰκοδομήματος χριστιανικὰ χω-
ρία ἐπὶ τῷ μετακομίσαι ἀνυπερθέτως ἐκεῖσε τὸ ὑλικὸν τὸ πρὸς τὴν οἰκοδομὴν ἀναγ-
καιοῦν. Γράψας τότε ὁ ρηθεὶς Βουρμπιανίτης τὸ ὑπαγορευθέν, ἐνῆρξεν τὰ μέγι-
στα τὴν καρδίαν τοῦ ὑπαγορευτοῦ, καθότι παρένειρεν ἐξ ἰδίων του ὄρους τινάς, οὓς
περὶ ὁ Ἀλῆς οὐκ ἤκουσεν ἄλλοτε, ἦσαν δὲ οἱ ὄροι οὗτοι «Μαῦρα φίδια καὶ ὀχιαῖς
θα σᾶς φᾶν, εἴαν αὐτὴν τὴν προσταγὴν δὲν μάθω ὅτι τὴν ἐμπιτίσατε** ὡς αὔριον τὸ
βράδυ». Ἐκ τοιαύτης συμπτώσεως ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ τύραννος τὸν ὑποκρυπτό-
μενον ἐκεῖνον παῖδα τῆς μοχθηρίας, ὅστις κατεδείχθη ἐπαξιότατος τῆς τοιαύτης
ἐκλογῆς ἐν ὅλῃ τῇ Ἀληπασσαλικῇ ἐποχῇ. Γνωρίζων δὲ κατὰ βάθος πᾶν ὅτι, ἀνεφέ-

*) Σωφρονισθῇ. **) Ἐτελειώσατε.

Μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπρίσματα ἀπὸ ἑκ σελίδων 59 αὐτόγραφον δευτέρου ἐν εἴδει ἀπομνημονευμάτων τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, ὅπου ἐξιστορεῖ τὰ τοῦ χαλασμοῦ του ὑπὸ τοῦ Σιλιχτάρη πόδα καὶ ὅπου φέρονται καταγεγραμμένη ὅλη ἡ ἐν Βουρμπιάνη περιουσία του.

(Σελ. 56)

Ἐδῶ σημειῶ τὸν χαλασμόν ὅπου μοῦ ἔκαμε ὁ Ἰσμαήλ Πασᾶς Ἰωαννίτης εἰς μνήμην καὶ ρέγουσαν τῶν νιῶν μου!

1820 Νοεμβρίου 20. Τὸ ὀθωμανικὸν δεβλέτι ὠργίσθη τὸν Βεζύρ Ἀλῆ πασᾶ Τεπελενιώτην εἰς τοῦ ὁποίου τὴν δούλευσιν ἦμουν ἐγὼ Γραμματικός, λοιπὸν τὸ δεβλέτι ἔπεμψε τὸν εἰρημένον Ἰσμαήλ πασᾶ καὶ ἄλλους πολλοὺς βεζυράδες καὶ ἐπολιόρχησαν τὸν Ἀλῆ πασᾶ, ἡμεῖς εὐγῆκαμεν ὑπήκοοι εἰς τὸ βασιλικὸν στρατόπεδον, ὁ εἰρημένος Ἰσμαήλ πασᾶς ἐβουλήθη νὰ χαλάσῃ ἐμὲ καὶ τὸν κὺρ ἀλέξιον νούτζου, καθὼς προλαβόντως ἐσκότωσαν καὶ τὸν Μάνθον γραμματικόν, ἐπήραμεν εἴδησιν καὶ ἐφύγαμεν αὐτὸς ἔπεμψε καὶ ἔπιασε τὸν ἀδελφόν μου Παπᾶ ρίζον καὶ τὸν ἔβαλε εἰς τὴν ἄλυσον, τὴν δὲ γυναῖκά μου καὶ κορήτζα μου ἔπεμψε νὰ φυλάττωνται χάψι¹ εἰς Γρεβενᾶ, τὸ δὲ βίος μου ὅλον τοσκόρπισεν εἰς Βούρμπιανην καὶ Κόνιτζαν, τὸ ἐπῆρε κινητὸν καὶ ἀκίνητον τί νὰ πρωτογράψω δὲν ἤξεύρω ταχμινᾶ² ἀνεβαίνει ἕως γρ. 100.000 (ἑκατὸν χιλιάδες).

Ἐπῆρε τζερεμέ³ καὶ ἀπὸ τὸν εἰρημένον φυλαχομένον ἀδελφόν μου παπᾶ ρίζον γρ. 16.500.

Συνεργὸς εἰς τὸν ἄνωθεν χαλασμόν μου ἦταν ὁ τζιότζιος παπᾶ γιάννης καὶ ἀδελφός του, ὁ χουστέμπεγης καὶ ἑλμαζπέγης καὶ ὁ χότζας μεμπρήμπεγης Κονιτζιώτης ὁ κατὴς τῆς Κονίτζης καὶ ὁ νότης Σκουμπουρδῆς Κονιτζιώτης.

Βος χαλασμός μου.

«1824 Ὀκτώβρ. 16. Μὲ ἔπιασεν ὁ Ὀμέρ Πασᾶ Βριώνης μετὰ τῆς γυναικός μου καὶ ἐπῆγεν καὶ μᾶς ἐφυλάκισε μὲ ἀπόφασιν νὰ μὲ φονεύσῃ, ἐπῆρεν ὅλον τὸ βίος μου κινητὸν καὶ ἀκίνητον καὶ ὅλον τὸ ἀσημικόν μου ταχμινᾶ ἕως γρόσια 25.000.

Ἐπῆρε καὶ τὸ σεπειτάκι μου⁴ ὅπου εἶχε τὰ ἄσπρα βενέτικα μαντζάρκα καὶ φουντάκια καὶ ρουμπιέδες⁵ 3000. λογαριαζόμενα πρὸς γρόσια 19 τὸ βενέτικον καὶ ἀναλόγως ἡ ἄλλη μονέδα ἔστωσαν γρόσια 52.500.

ρετο εἰς τὰς ἰδιοκτησίας καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν πλούτων τοῦ ἐξοντιωθέντος κυρίου του, προσεκλήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔδωκε πιστὰς καὶ ἐξηκριβομένας περὶ τούτων πληροφορίας. Ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς ἀμαρτήσας ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπέλαβε τὴν ἀμοιβὴν ἐν τῇ γήρατι ἀνευ αἰτίας προσφάτου.

¹) Φυλακή. ²) Περίπου. ³) Πρόστιμον. ⁴) Κιβωτίδιον.

⁵) Μαντζάρκα, φουντάκια, καὶ ρουμπιέδες=εἶδη νομισμάτων.

«μοῦ ἔκαμε χαβαλὲ ¹ εἰς τὸν Δρόσον καὶ Νίκον Θεὸν ἡλτιζαμτζάδες ² σκαλωμάτων καὶ ἔλαβα γρ. 5000.

«μοῦ ἔλεγεν ἔρχεσαι μαζί μου εἰς Θεσσαλονίκην καὶ σοῦ δίδω καὶ τὰ ὑπόλοιπα καὶ μὲ ἐβαστοῦσε φυλαγμένον καὶ ἔφυγα διὰ νυκτὸς καὶ ἡλευθερόθημεν.

συνεργοὶ εἰς τὸν ἄνωθεν χαλασμόν μου ἦτον ὁ θανάσης δεσποτόπουλος κραβαρίτης γραμματικός του, καὶ ὁ κωστάκης σεπεριώτης γραμματικός τοῦ Ἀχμέτ Πασᾶ καὶ ὁ ἡλιάζ σιλιχτάρης πουταλῆς καὶ ὁ μπεκῆρ τζογαδῶρος ὁ ταχῆρ ἀμπάζης καὶ ὁ Μωσὲ νταβῆς σαράφης του ἑβραῖος Ἰωαννίτης ὁ ~~ὁποῖος~~ ἀρπάξεν εἰς τὸ σπῆτι μου ἓνα τάσι ἀσημένιον καὶ ἄλλα ἀσημικά, αὐτὸς ἔγινεν αἰτία καὶ ἐκράτησεν καὶ τὰ ἄσπρα μου ὁ ὁμὲρ πασσᾶς λέγοντάς του βάστα τα νὰ πληρώσωμεν τοὺς ὀλοφέδες ³ καὶ ἔπειτα τοῦ τὰ δίδομεν.

Κώστας Παπανικολάου ὁ Γραμματικός

Γ^{ος} χαλασμός μου εἶναι ὅπισθεν γραμμένος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος δευτερίου (σελ. 58).

1862 Ὀκτωβρίου 9. ξημηρόνωντας σαββάτω περὶ τὰς ἕξι ὥρας τῆς νυκτὸς κοιμώμενος ἐγὼ καὶ ὁ ἀνεψιός μου Ἰωάννης παπα ρίζου καὶ ὁ υἱός μου Νικολάκης καὶ ἡ γυνή μου Δέσπω καὶ ἓνας χισμεκιάρης ⁴ μου ὀνομαζόμενος Γεώργιος γκοτόντζη μὲ ἐπλάκωσαν 130 ἄνθρωποι σταλμένοι ἀπὸ τὸν πονταλῆ ἡλιάζ σιλιχτάρη καὶ μὲ ἐχάλασαν.

μλημπασιάδες εἶχε στείλει τὸν μάνι μπέντον ζαμπονίκα, τὸν νοῦρε κότρασι καὶ τὸν καπετὰν Τασοῦλαν Σουλιώτην μαζί μὲ τοὺς Ἀλβανίτες ἦταν καὶ οἱ κάτωθι ῥωμαῖοι βουρμπιανίτες, ὁ μήτζη παπα γιάννης, ὁ Ζηκούλης παπαζήκου, τὰ δύο παιδιὰ τοῦ τζόλα παγούνη, τὰ παιδιὰ τοῦ Ζήση Κυπαρίσση, ὁ Ζῆκο μαῦρος καὶ τὸ παιδί του, τὰ παιδιὰ τοῦ λάμπρου τζομπάνου καὶ ὁ γεώργης τζήλας.

Κολαούζηδες ⁵ δὲ ἦτον ὁ νικόλα τζήλας μὲ τὰ ἀδέλφια του καὶ παιδιὰ του, ὁ ζήση νήτζκας, ἓνα παιδί τοῦ Ζούνη Μάιζακα καὶ ὁ ρεζούλης κύρκα, λοιπὸν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐσκότωσαν τὸν εἰρημένον ἀνεψιόν μου κύρ Ἰωάννην, τὴν γυναῖκα μου ἐπῆραν σκλάβον τὸν υἱόν μου καὶ τὸν χισμεκιάρην μου, ἔκαυσαν τὰ σπῆτια μου, ἐπῆραν καὶ ὅλον τὸ βίος μου κινητὸν καὶ ἀκίνητον, ἐγὼ μόνον ἐγλύτωσα μὲ τὸ πουκάμισον καὶ γελέκι ὁποῦ ἐκοιμώμουν καὶ κάμνω δευτέρη τὸ βίος ⁶ ὁποῦ μοῦ ἐπῆραν ὅσον ἡμπορῶ νὰ ἐνθυμηθῶ.

¹) Παραπομπή, μὲ παρέπεμψε.

²) Ἐργολάβους.

³) Οἱ μισθοὶ τῶν γενιτσάρων.

⁴) Ὑπηρέτης.

⁵) Ὁδηγοί.

⁶) Καταγράφω τὴν περιουσίαν.

(Ἀκολουθεῖ ἡ καταγραφὴ περιλαμβάνουσα 58 ἐν ὅλῃ σελίδας μὲ ὑπολογισμοὺς ἐπὶ μέρους ὅλων τῶν εἰδῶν, ἀνερχομένης τῆς ἀξίας των εἰς 100.800 γρόσια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης).

Κώστας Παπανικολάου ὁ Γραμματικὸς

* *

Βεζήρ Μεχμέτ Ρεσὶτ Πασᾶς.

Ἀπὸ τὸν Ρούμελη Βαλεσῆ.

Πρὸς ἐσᾶς ὅσοι ἀπὸ τὸν καζᾶν τῆς Κονίτζης χρεωσιτῆτε εἰς τὸν χαῖρο ντουαζῆ μας ¹ Κώσταν Γραμματικὸν γρόσια μὲ ὁμολογίες! μετὰ τὸν χαίρετισμόν μου σᾶς φανερώνω ὅτι ἐπειδὴ αἱ ὁμολογίαι σας ἐχάθησαν ἀπὸ μίαν περίστασιν ὅπου τοῦ αὐτοῦ Κώνστα ἠκολούθησε καὶ μὲ τὸ νὰ εὐρίσκεται στενοχωρημένος ἀπὸ παράδες διὰ τοῦτο ὅποιοι ἤθελεν εἰσθε εἰσεῖς ὅπου τοῦ χρεωσιτᾶτε γρόσια, γνωρίζοντας τὸ χρέος σας νὰ τὸ ἀποκριθῆτε τὸ δίκαιον χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἀργοπορίαν καὶ πρόφασιν καὶ ὅσοι δὲν ἔχετε κατὰ τὸ παρὸν νὰ τοῦ τὰ πληρώσετε νὰ τοῦ δώσητε ὁμολογίες γιὰ τὸ χρέος σας.

Ἐξ ἀποφάσεως σὺ δὲ ἐπιποθητέ μου Κόνιτζης Μουτεσελίμη Ἰσμαῖλ μπέη κάμε ντικάτι ² ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καὶ προθυμοποιηθῆτε κάμνοντες ἱτζρά ³ τὴν προσταγὴν μου.

Ἐξ ἁπαντος καὶ ὑγιαίνητε.

1828 18 Νοεμβρίου

Ἰωάννινα.

* *

Εὐλαβέστατοι ἱερεῖς τῶν καθ' ἡμᾶς χωρίων Μέλιανη, Λιπίβανη, Δέλβινο, μπένια, Νοβολέσια, ὑποκειμένων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐπαρχίας, τίμιοι γέροντες καὶ λιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοί, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις.

Ὁ κὺρ Κώστας Παπανικολάου ἀπὸ Βούρμπιανη ἀνέφερεν ἡμῖν καὶ τὸ παρὸν ἐπιτίμιον ἐζήτησεν· ὅταν ἔστειλεν ἀνθρώπους ὁ σιλιχτάρ πόδας καὶ τὸν ἐπάτησεν καὶ ἔκαμεν γιάκμα ⁴ ὅλον τὸ βιός του μετρητὰ τζεβαηρικά ⁵, ἀσημικά, φορέματα, μπακυρηκά, ζῶα του καὶ κάθε λογῆς πράγματα κινητὰ καὶ ἀκίνητα, τὰ ἔφεραν οἱ Ἀλβανῆτες καὶ τὰ ἐπούλησαν.

Ὅθεν σᾶς παραγγέλομεν ὅποιος ἀγόρασεν ἀπὸ τὸ βιός του πολὺ ἢ ὀλίγον ἢ ὅποιος ἔμαθεν ἢ ἤκουσεν ὁ καθεὶς νὰ τὸ μαρτυρήσῃ διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ τὸ δίκαιον, ὅποιος ἀγώρασεν δὲν ἔχει κανένα πταίσιμον, μήτε τὸ ζητῆ ἀπὸ αὐτὸν μήτε παθαίνει τίποτες, λοιπὸν ὅποιος μαρτυρήσῃ νὰ εἶναι εὐλογημένος καὶ συγκεχωρημένος ὅποιος δὲ κακία φερόμενος

¹) Καλὸς εὐχέτης.

²) Προσοχή.

³) Ἐκτέλεσις.

⁴) Διαρπαγή.

⁵) Κοσμήματα.

πλανηθεὶς παρὰ τοῦ διαβόλου κρύψει τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν μαρτυρήσει, ὅσον ἐκεῖνος ὁποῦ ἀγώρασεν τόσον οἱ ἀκοῦσαντες καὶ οἱ ἡξεύροντες ὅλοι ὁμοῦ οἱ τοιοῦτοι εἶησαν ἀφορισμένοι κατηραμένοι, ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι, στένοντες καὶ τρέμοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὁ Κάϊν σχισθεῖσα ἡ γῆ καὶ καταπίη αὐτοὺς ὡς τὸν Δαθὰν καὶ τὸν Ἀβηράν, κληρονομήσουν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων Πατέρων ἕως ὅτου μαρτυρήσουν τὴν ἐν φόβῳ θεοῦ ἀλήθειαν καὶ τύχῳσι συγχωρήσεως.

1835 τῇ 16 Ἀπριλίου.

Πρεμετῇ

† Ὁ Κορυτσαῖς Κύριλλος.

* *

Βεζῆρ Μεχμέτ Ρεσῆτ Πασᾶς

Χαῖρ ντουαζῆ μου, Κώστα Γραμματικέ, σᾶς χαιρετῶ καὶ σᾶς φανερόνῳ ὅτι θὰ κατέβω μόνος μου εἰς αὐτὰ τὰ μέρη ὅπου νὰ βάλλω εἰς τάξιν καλὴν τὰ πράγματα καὶ νὰ δώσω μίαν γενικὴν ἡσυχίαν πρὸς ὅλους τοὺς κατοίκους φουκαράδες αὐτῶν τῶν μερῶν διὰ νὰ ἡσυχάσουν ἀπὸ τὰ τοσαῦτα μεγάλα καὶ ἀνυπόφορα δεινὰ ὅπου ἐδοκίμασαν καὶ χάλια δοκιμάζουν τώρα τόσα χρόνια, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα καὶ κινῶ τώρα διὰ τὸ Μοναστήρι—Μπιτόλια ὅθεν μ' ὅλον ὅπου καὶ προλαβόντος μὲ εἶχες γράψει καὶ δὲν ἔλαβα καιρὸν ἐγκαίρως διὰ νὰ σοῦ ἀποκριθῶ τώρα ἔλαβον καὶ τὸ ἄλλο γράμμα σου λοιπὸν σοῦ λέγω ὅτι λαμβάνοντες τὸ παρόν μου νὰ κινήσης καὶ νὰ ἐλθῆς εἰς τὸ Μοναστήρι ἐπειδὴ καὶ σὲ χρειάζομαι διὰ νὰ σὲ ὁμιλήσω ἔτιζι λοιπὸν ἀκολουθεῖ καὶ θεόθεν ὑγίαινε.

1830 Ἰουνίου 6 Στρατάρχης

Ἀδριανούπολις.

* *

Βεζῆρ Ρασῆτ¹ Μεχμέτ Πασᾶς ἐλέφ Θεοῦ Σαδραζάμης Ρούμελη Βαλησῆς Ἰωαννίνων Δελβήνου καὶ Αὐλῶνος.

Χαῖρ ντουατζῆδες μου προεστῶτες καὶ ἐπίλοιποι ραγιαῖδες τοῦ βαρυσιοῦ Κονίτσης καὶ χωρίων τοῦ αὐτοῦ Καζᾶ² μετὰ τὸν χαιρετισμὸν μου σᾶς φανερώνῳ ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὸ διάστημα τῶν περασμένων δέκα χρόνων ἔγινε γνωστὸν καὶ ἀπεδείχθη τὸ σατακάτι³ σας καὶ αἱ πισταὶ ἐκδουλεύσεις σας καὶ περὶ τούτου ἐπληροφορήθη ἀδιστάκτως καὶ τὸ κραταιὸν δουβλέτι καὶ ἐγώ, διὰ τοῦτο διὰ τοῦ παρόντος μου, δυνάμει τῆς ἐμπιστευθείσης μοι πληρεξουσιότητος σᾶς κοινοποιῶ τὴν ἐπιθυμίαν τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δουβλετιοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου, ἡ ὁποία εἶναι ὅπου

¹) Κατὰ λάθος προφανῶς γράφεται Ρατῆτ ἐν τῷ αὐτογράφῳ.

²) Ὑποδιοίκησις. ³) Ἀφοσίωσις, πίστις.

εἰς τὸ ἐξῆς ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τοῦ ὑψηλοῦ δουβλετιοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου πατρικὴν καὶ αὐθεντικὴν ἀκριβῶς προστασίαν νὰ ζήσητε ἡσυχοί, ἀνηπερέαστοι καὶ ἀνενόχλητοι κατὰ τὸ ραγιαλίκι¹ σας, κατὰ τὴ θρησκεία σας καὶ κατὰ τὸ ἀλησβερίσι² σας καὶ κατὰ πάντα ἐκτὸς δὲ ἀπὸ τὰ ἔκπαιλαι συνήθη βασιλικά καὶ αὐθεντικά νόμιμα δικαιώματα τὰ ὅποια θέλει πληρῶνετε ἐτησίως αἱ μέχρι τοῦδε γενόμεναι καταχρήσεις παντὸς εἵδους εἰς τὸ ἐξῆς θέλουν λείψει παντελῶς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἐκ μέρους μου διοριζομένου Βαλῆ σας ἄλλον κανέναν δὲν ἔχετε νὰ γνωρίζετε, καὶ ἔχει τὴν ἄδειαν ἀπὸ μέρος μου νὰ μὴ δέχεσθε κανέναν ὁποῦ ἤθελεν ἔλθῃ χωρὶς προσταγὴν τοῦ Βαλῆ νὰ ἔμπῃ εἰς τὰ σπήτια σας καὶ νὰ σᾶς πειράξῃ καὶ νὰ τὸν σκοτώνετε ὅταν κάμει χρεῖα.

Οὕτω γινώσκοντες τὰς Βασιλικὰς αὐτὰς καὶ αὐθεντικὰς μας ἀποφάσεις διὰ τὴν ἰδικήν σας εἰς τὸ ἐξῆς εὐημερίαν, νὰ ζῆτε ἡσυχῶς ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ κραταιοῦ βασιλέως μας καὶ τὴν ἰδικήν μας καὶ ἐκτελοῦντες τὰ τοῦ ραγιαλικοῦ σας χρέη ἀνεμποδίστως κυτᾶζετε τὴν δουλείαν σας. Σεῖς δὲ Φαζήλ Ὀτλοῦ Χακήμ ἐφένδῃ Κονίτζης καὶ οἱ κατὰ καιρὸν Μουσελίμηδες θέλετε ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ρηθέντων Βασιλικῶν καὶ ἰδικῶν μας ἀποφάσεων χωρὶς νὰ προβλέψετε εἰς τὸ παραμικρὸν τῶν ραγιαδῶν τὴν ἡσυχίαν διότι ἀλλέως ριζᾶν³ δὲν ἔχω.

Ἐξ ἀποφάσεως οὕτω γενέσθω καὶ μὴ ἄλλως.

Μοναστήριον—Μπιτόλια

1830 Ἰούλιος 29.

* *

Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς χρήσιμοι γέροντες καὶ προεστώτες καὶ λοιποὶ ἅπαντες εὐλογημένοι Χριστιανοὶ μικροὶ τε καὶ μεγάλοι οἱ διατελοῦντες ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐπαρχίᾳ καὶ εἰς τὰ χωρία πρεμετιοῦ καὶ κολωνίας, γκοζονταράση, σάλεση, γκριμένη, ἄρζα, πόντα, ῥατομίστη, ἰσκολέντζι, πέστανη, γκερακάρη, γκουβεντζίστι, κρισόβα, ἰσκάρι, ντελβίνα, γκοστεβίστε, ἀγρένη, φράσαρη, γκουτοδέτσι, πέραση, λιούραση, πιλιούτη, κιρσέζι, λιπόνια, ἔγκάτζηκα, μπορόβα, ῥαχόβα, πρότανι, κρισόβα, κολώνιας, σκοροβότι, πέζιανη, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ. Ὁ Κύριος Κώνστας παπᾶ Νικολάου Βουρμπιανίτης ἀνέφερεν ἡμῖν καὶ τὸ παρὸν ἐζήτησεν ἐπιτίμιον ὅταν ἔστειλεν ἀνθρώπους ὁ σιλιχτάρης πόντα καὶ τὸν ἐπάτησαν καὶ ἔκαμαν γυῖγμα ὅλον τὸ βίος του, μετρητά, τζεβαῖρικά, ἀσιμικά, φορέματα, πακηρικά, ζῶα του καὶ κάθε λογῆς πράγμα του κινητὸν καὶ ἀκίνητον, τὰ ἔφερον οἱ ἀρβανῆτες καὶ τὰ ἐπώλησαν ὅθεν σᾶς παραγγέλλομεν ὅποιος ἀγόρασε ἀπὸ τὸ βίος του πολὺ ἢ ὀλίγον ἢ ὅποιος ἔμαθε ἢ ἤκουσεν ὁ

¹) Ραγιαλίκι=οἱ φόρου ὑποτελεῖς χριστιανοί.

²) Δυσοληψία.

³) Συναίνεσις, συγκατάθεσις.

καθεὶς νὰ τὸ μαρτυρήσῃ διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ τὸ δίκαιον κανένα πταίσιμον δὲν ἔχει ὅποιος τὸ ἀγόρασεν οὔτε τὸ ζητᾷ ἀπὸ αὐτὸν οὔτε παθαίνει τίποτε λοιπὸν ὅποιος μαρτυρήσῃ νὰ εἶναι εὐλογημένος καὶ συγκεχωρημένος ὅποιος δὲ κακία φερόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ χαιρεκάκου διαβόλου πλανώμενος κρύψῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν μαρτυρήσῃ, τόσον ἐκεῖνος ὅπου ἀγόρασεν, καθὼς καὶ οἱ ἀκούσαντες καὶ οἱ ἡξεύροντες, ὅλοι ὁμοῦ εἶψαν ἀφωρισμένοι παρὰ θεοῦ κυρίου Παντοκράτορος, κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι, οἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθείησαν αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς, κληρονομήσειαν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα, στένοντες ἦεν καὶ τρέμοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὁ Κάϊν· σχισθεῖσα ἡ γῆ καταπίοι αὐτοὺς ὡς τὸν Δαθὰν καὶ τὸν Ἀθηρὼν, ἄγγελος δὲ θεοῦ καταδιώξει αὐτοὺς ἐν πικρῇ ῥομφαίᾳ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἶη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ προκοπὴν μηδέποτε ἴδοιεν, τὰ πράγματα αὐτῶν ἔστωσαν εἰς διαρπαγὴν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν γεννηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἐρημωμένη καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἔστω ὁ οὐρανὸς χαλκοῦς ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἡ γῆ σιδηρᾷ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν ἔχειεν καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοσόφων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ πάντα τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀγίων, ἂν μὴ ποιήσωσι ὡς γράφομεν.

1836 Μαρτίου 28

† Ὁ Καστορίας Ἀθανάσιος

* *

Ἐγὼ ὁ Βεζύρ Μεχμέτ Ρεσὴτ Πασιᾶς.

Ἐδωκα τὸ μπουγιουρδί¹ μου τῶν δοατζήδων μου παιδιῶν τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ Βουρμπιανίτου Γιαννάκη καὶ Νικολάκη διὰ τὰ μούλκια² τοῦ ὁποῦ ἔχουν ὅσον εἰς τὸ χωρίον Βούρμπιανη, τόσον εἰς Κόνιτζαν καθὼς καὶ εἰς τὰ Γρεβενᾶ, δὲν ἔχει νὰ τοὺς δουκουντίσῃ³ κανέναν εἰς τὸ παραμικρόν· ὁμοίως καὶ εἰς κάθε ἄλλην δουλειάν τους.

Σὺ δὲ ἐπιπόθητέ μου σουλειμὰν μπέη γιακούμπεη νὰ τραβήσῃς χέρι ἀπὸ τὸ χάνι τους ὁποῦ ἔχουν εἰς Κόνιτζαν καὶ νὰ μὴ καριστήσῃς εἰς τὸ ἐξῆς ὅτι ριζὰν δὲν ἔχω ὁποῦ νὰ δοκοντισθοῦν πλέον τὰ διαληφθέντα παιδιὰ τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ εἰς τὸ παραμικρόν, ἀλλὰ νὰ ἔχουν κάθε μουσααδέν⁴ ὡσὰν ὁποῦ ἔγιναν ἰδικοὶ μου ξεχωριστοί.

Οὕτω γενέσθω καὶ μὴ ἄλλως διὰ τὸ νὰ εἶναι τοιαύτη ἡ προσταγὴ μου

Ἐξ ἀποφάσεως

1827 15 Αὐγούστου

Θῆβαι.

* *

¹) Διαταγή. ²) Κτήματα. ³) Ἐγγίστη, ἐνοχλήση.

⁴) Μουσααδέν=τὸ νὰ ἐπιτρέπη, ἄδεια.

Βεζήρ Μεχμέτ Ρεσήτ πασᾶς
Ἀπὸ τὸν Ρούμελη Βαλεσῆ.

Πρὸς ἐσᾶς ὅσους χρεωσιᾶτε ἄσπρα, δάνεια μὲ ὁμολογίες τοῦ κώστα Γραμματικοῦ βουρμπιανίτου

Μετὰ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερώνω ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὸν χαλασμόν ὁποῦ ὁ ρηθεὶς κώστας ἔλαβεν ἔχασε τὰς ὁμολογίας σας, λαμβάνοντας τὸ παρὸν ὅσα γρόσια τοῦ χρεωσιᾶτε νὰ τοῦ τὰ ἀποκριθῆτε, ἢ δὲ κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχετε τὸν τρόπον νὰ τὰ ἀποκριθῆτε νὰ τοῦ δώκητε νέαις ὁμολογίαις χρεωστικαίας διαλαμβανούσας τὴν ἀκύρωσιν τῶν προτέρων διὰ τὸν χαμόν των.

Σεῖς δὲ ἐπιπόθητοί μου χακίμ ἐφένδῃ καὶ μουσελίμῃ κονίτζης χασὸν μπέγη ὅποιος χρεώστης ἤθελεν ἐναντιωθῆ ὅτι δὲν χρεωστεῖ ἢ μὲν διὰ μαρτυρίων ἀποδεχθεῖ τὸ χρέος του καὶ γενοῦν χούκιμ¹ νὰ τὸν βιάσητε νὰ τὰ ἀποκριθῇ ἢ νὰ δώκῃ νέαν ὁμολογίαν ὥς εἴρηται ἢ δὲ καὶ δὲν ἀποδεχθοῦν διὰ χρέος του νὰ μὴν ἀποκρίνηται τίποτας μήτε ὁμολογίαν νὰ δίδῃ.

Ἐξ ἀποφάσεως καὶ ὑγιαίνοιτε.

1828 14 Ἰανουρίου

Ἄρτα.

* *

Ἡμεῖς Βεζὺρ Μουσταφᾶς Πασᾶς κ.τ.λ.

Φαζηλετλοῦ² Χακίμ ἐφένδῃ, Καπουτζήμπαση Μουσταφάαγα Μουσελίμῃ Κόνιτζας.

Μετὰ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερόνομεν ὅτι ὁ Νικολάκης υἱὸς τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ Βουρμπιανίτου ἔρχεται αὐτοῦ διὰ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ καθήσῃ εἰς τὸ σπῆτι του καταγινόμενος εἰς τὸ ἔργον του καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν του προστάζομεν λοιπὸν διὰ νὰ μὴν ἤθελε δουκουντισθῇ ἀπὸ κανένα εἰς τὸ παραμικρόν· ἀκόμη καὶ τὸ χάνι ὁποῦ ἔχει αὐτοῦ φκιασμένον θέλετε προσέχει διὰ νὰ μὴ λάβῃ τὴν παραμικρὰν πείραξιν καὶ ἐνόχλησιν ἀπὸ κανένα καὶ νὰ εἶναι ἐλεύθερον ἀπὸ κονάκι³ καὶ ἀπὸ κίθῃς ἄλλο τί· διότι ριζὰν δὲν ἔχομεν ἐξ ἅπαντος· ἐπὶ τούτῳ ἐδώκαμεν εἰς χεῖρας τοῦ εἰρημένου Νικολάκη τὸ παρὸν μας Μπουγιουρδίων. Τοιουτοτρόπως ὀφείλει νὰ γείνῃ καὶ ὅχι ἀλλέως.

Ἐξ ἀποφάσεως καὶ ὑγιαίνοιτε.

1838 15 Φεβρουαρίου Ἰωάννινα.

* *

¹) Ἀπόφασις.

²) Ἐνάρετος· τίτλος ὃν ἀπονέμουν πρὸς ἱερωμένον.

³) Ἐλεύθερον ἀπὸ κονάκι=ἐλεύθερον ἐξηναγκασμένης καὶ βιαίας φιλοξενίας.

Ἡμεῖς Βεζύρης Μουσταφᾶ Πασᾶς κ.τ.λ.

Ἐπειδὴ ὁ κώστας γραμματικὸς Βουρμπιανίτης πρὸ χρόνων εἶχε ζημιωθεί ἀπὸ Κολονιάτας καὶ Καραμουρατάτες καὶ ἔπειτα μὲ τὸ μαριφέι τοῦ Μεχκεμέ¹ τοὺς ἔκαμε δαβάν², ἔλαβε μερικὴν ἀποζημίωσιν ἀπὸ ὅσ οἱ ἴδιοι ἐμαρτύρησαν ἐκρισολογήθησαν κατὰ τὸ σενέτι ποῦ εὗρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ υἱοῦ του Νικολάκη διὰ τοῦτο μὲ τὸ παρόν μας Μπουγιουρδίων προστάζομεν ὅπως οἱ ρηθέντες Κολονιάτες καὶ Καραμουρατάτες ἂν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κώστα θελήσουν νὰ δαβίσουν³ τὸν υἱόν τοῦ ἢ νὰ τὸν ἐνοχλήσουν εἰς τὸ παραμικρὸν νὰ ἀποβάλλωνται οἱ τοιοῦτοι καὶ νὰ μὴν εἰσακούωνται εἰς τὸ παραμικρὸν καθὼς καὶ κάθε ἄλλος ὅπου θελήσῃ διὰ ὑποθέσεις τοῦ πατρός του νὰ δαβίσῃ τὸν υἱόν του Νικολάκη.

Ἐπὶ τούτῳ δίδομεν εἰς χεῖρας τοῦ εἰρημένου Νικολάκη τὸ παρόν μαμπουγιουρδίων διὰ νὰ γίνεταί τοιουτοτρόπως ὅχι δὲ ἀλλέως. Ἐξ ἀποφάσεως

1838 15 Φεβρουαρίου

Ἰωάννινα.

* *

Ἐλέω Θεοῦ ὁ Βεζήρ Μεχμέτ Ἐμὴν Πασᾶς Ἰωαννίνων, Δελβίνου καὶ Αὐλῶνος Σερασκέρης Τεπεδέν⁴.

Φαξιλετλοῦ χακὴμ ἐφένδης, μουσελήμη μπέϊδες καὶ χαῖρ ντοατζήδε μου προεστῶτες ὅλου τοῦ βελαετιοῦ Κονίτζης μετὰ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερόνω ὅτι τὲς ἀπερασμένες μου ἔστειλατε δύο δεφτέρια διὰ τ μουσαρίφια⁵ τοῦ βελαετιοῦ σας ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓνα τὸ ἐβούλλωσα καὶ τὸ ἄλλο ὅχι, ἐπειδὴ καὶ ἦτον ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου Ὁμέ Πασᾶ δι' αὐτὸ ὅπου δὲν ἐβούλλωσα νὰ συναχθῆτε ὅλοι καὶ νὰ κάμητε ἓνα δεφτέρι ποῖα ἔχουν τὸν τόπον των, καὶ ποῖα ὅχι, καὶ νὰ μὴ τὸ στείλετε ἐδῶ βουλλομένο ἀπὸ τὸν χακὴμ ἐφένδης· δύο δὲ χιλιάδες γρόσι ὅπου ὁ ὑπεραγαπητός μου Σουλεϊμάν μπέης ἔδωσεν διὰ χειρῶν Χριστοδούλου Σκουμπορδῆ τὸν Ὁμέρ Πασᾶν διὰ τὸ βούλλωμα τῶν δεφθερίων ἐκ μέρους τοῦ βελαετιοῦ, αὐτὰ εὐθὺς ὅπου ἴδετε τὸ παρόν μου νὰ τ μετρήσετε εἰς τὴν εὐγενίαν τοῦ εἰρημένου Σουλεϊμάν μπέγης, χωρὶς νὰ κάμητε ἀλλέως καὶ ὑγιένετε.

1825 τῇ 3 Νοεμβρίου

ἐν στρατοπέδῳ Μεσολογγίου.

* *

Ἐγὼ ὁ Βεζήρ Μεχμέτ Ρεσὴτ Πασᾶς

Δίδω τὸ μπουγιουρδί μου τῶν χαῖρτνουατζήδων μου δημήτρη λάμπη καὶ Γιάνη Σούρλα, βεκίληδων καὶ προεστῶτων τοῦ Καζᾶ Κονίτζης ὅτι δι' ὅσον καιρὸν ἐστάθησαν εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ βελαετιοῦ μὲ τ

¹) Μαριφέι Μεχκεμέ=διὰ μέσου τοῦ Δικαστηρίου. ²) Ἀγωγήν. ³) Ἐναγὰ γουν. ⁴) Ὁ ἀναγνώσας ταύτην κ. Βιζουκίδης δὲν εἶναι βέβαιος διὰ τὰς τελευταίας λέξεις. ⁵) Δαπάνας.

νὰ ἐπέδειξαν τοὺς λογαριασμοὺς των καθαροὺς καὶ ὑπογραφὰς τοῦ μεμ-
λεκετιοῦ¹, ὅτι δὲν ἔμεινεν ἐπάνω τους μὴ ἓνα λεπτόν, διὰ τοῦτο προ-
στάζω ὅπου οἱ ρηθέντες βεκίληδες νὰ μείνουν πάντα ἀνενόχλητοι καὶ
ἀκαταζήτητοι καὶ πλέον δὲν ἔχει τις νὰ ἀναφέρῃ ζητῶντας λογαριασμὸν
ὥσάν ὅπου οἱ παραδοθέντες λογαριασμοὶ θέλουν εἶναι σιερεοὶ καὶ ἀμε-
τάτρεπτοι.

Ἐσεῖς δὲ μπέγηδες καὶ ραγιάδες τῆς Κόνιτζας οὕτως ἔχετε νὰ ἀκο-
λουθήσετε καὶ ὄχι διαφορετικά.

Ἐξ ἀποφάσεως.

Ζητοῦνι 1827 18 Σεπτεμβρίου.

•••

Ἐνδοξότατε καὶ πολυχρονισμένε Ἐμὴν μπέγη ἐφένδη
ταπεινῶς σὲ προσκυνῶ, φιλῶντας τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου καὶ μὲ τὸ
σκλαβικόν μου κάμνω ὑφاندέ², ὅτι κατὰ τὴν προσταγὴν σου ἐσυνάχθη-
σαν ὅλοι οἱ προεστῶτες καὶ οἱ βικιλιάδες τῶν χωρίων τοῦ βιλαετιοῦ Κο-
νίτζης καὶ οἱ βιλαετικοιζαμπάσηδες Δημήτριος Λιάμπης καὶ Ἰωάννης
Σούρλας καὶ ὁ βεκίλης τοῦ βιλαετίου Κονίτζης Χρῖστος Στεριζέτης καὶ
ἔμπροσθέν μου ἐθεώρησαν κάθε λογαριασμὸν τοὺς, ὅπου ἀναμεταξύ τους
εἶχαν ἕως σήμερον καὶ ἐξώφλησαν τόσον μὲ τὸν βεκίλην τους χρῆστον,
ὅσον καὶ μὲ τὸ βιλαετικοιζαμπάσηδες Δημήτριον Λιάμπην καὶ Ἰωάννην
Σούρλαν, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς οἱ αὐτοὶ βεκίλιδες καὶ προεστῶτες τῶν χωρίων
μοῦ εἶπαν ὅτι δὲν τοὺς μένει πλέον νὰ ζητήσουν τίποτε ἀπὸ τοὺς ἄνω-
θεν κοιζαμπάσηδες Δημήτριον Λιάμπην καὶ Ἰωάννην Σούρλαν καὶ
χρῆστον βεκίλην καὶ ὁ ὀρισμός σου, οἱ χρόνοι σου πολλοὶ ἀπὸ τὸν
Θεόν. Ἀμήν. Τῆς ἐνδοξότητός σου χαῖρ ντουατζῆς καὶ σκλάβος

Ὁ Βελλᾶς Ἰωσήφ.

Ἰωάννινα 1827 Ἰούνιος 4.

•••

Ὁ Μουσελίμης Ἰωαννίνων Λατίφ ἐφένδης

Δίδω τὸ μπουγιουρτί μου στὸν Δημήτριον βουρμπιανίτην, στὸν Γιάννη
Σούρλα καὶ χρυστάκι Προτόπαπα, ὅπου τοὺς ἐδιόρισα γενικοὺς προε-
στοὺς στὸ βιλαέτι τῆς Κονίτζης, οἱ ὅποιοι θέλουν εἶναι εἰς χρέος μὲ
ὄμμα ἄγρυπνον εἰς κάθε αὐθεντικὴν δουλειάν, καθὼς καὶ εἰς τὴν κυβέρ-
νησιν τοῦ λαοῦ—σᾶς δὲ προεστοὶ τῶν κατὰ μέρους χωρίων τοῦ αὐτοῦ
βιλαετίου καὶ ἐπίλοιποι ραγιάδες νὰ ἀκοῦτε εἰς κάθε δουλιὰ διὰ νὰ
λάβῃ δρόμον τὸ νιζάμι³ τοῦ τόπου — καὶ σεῖς δὲ οἱ ἄνωθεν προεστοὶ
προσέχετε νὰ φυλάξετε τὸ χρέος σας διὰ πάντα.

Τρίκαλα. Αὐγούστου 24 1829.

¹) Τοῦ τόπου, τῆς ἐπαρχίας.

²) Κάμνω ὑφاندέ=ἀναφέρω, ἀνακοινῶ

³) Νόμος

Ἐγὼ ὁ Βεζήρ Μεχμέτ Ρεσῆτ Πασᾶς

Δίδω τὸ μπουγιουρδὴ μου τοῦ χαῖρ ντουατζῆ μου Ἰωάννη Σούρλα, ὅτι μὲ τὸ νὰ μᾶς ἔχει κάμη χισμέτι¹, τώρα ἔχει τὴν ἄδειαν διὰ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπῆτί του νὰ καθυσηχάσῃ κοιτάζοντας μόνον τὴν δουλειάν του χωρὶς νὰ τὸν καριστήσῃ κανέναν οὔτε εἰς ὑποθέσεις τοῦ ντουβλετιοῦ οὔτε τῆς χώρας του Πρυσόγιαννης.

Ἐξ ἀποφάσεως.

1828 14 Μαρτίου

Ἰωάννινα.

* * *

Μεχμέτ Ρεσῆτ Πασᾶς.

Ἐγὼ ὁ Σατραζάμης Ἐλχακὲν Ρούμελη Βαλεσῆ Τεπιδέν.

Δίδω τὸ Μπουγιουρδί μου εἰς ὅλα τὰ χωριά τῆς Κονίτζης ὅπου τὰ ἀγαλήκια² ἐσυκόθησαν, ἔγιναν μεμνοῦ³ μὲ φερμάνι βασιλικόν, ὁμοίως καὶ τὰ σουμπασλήκια⁴ διὰ τοῦτο προστάζω καὶ ἐγὼ μὲ τὸ παρόν μου μπουγιουρδί ὅπου τὰ εἰρημένα ἀγαλήκια καὶ σουμπασλήκια ἀπὸ τὸ κάθε χωρίον νὰ εἶναι ἐμποδισμένα καὶ ἀκυστά, καὶ οἱ κωμῆς νὰ ζητήσῃ ἀγαλίκι ἢ τις προεστὼς δώσῃ μὲ τὸ κεφάλι του δὲν μὲ δίδεις τζεβάπι⁵, ὁμοίως καὶ σούμπασης⁶ νὰ μὴ κατασταθῇ εἰς χωρίον ὅλα τὰ χωρία ὅταν ἔχουν χρεῖαν διὰ τοῦρκον νὰ κοιτάζουν τὰς δουλειὰς τους νὰ γράφουν πρὸς τὸν εἰς Κόνιτζαν μουσελίμην μου νὰ τοὺς στέλνῃ ἓνα παλικάρη νὰ τοὺς θεωρῇ ταῖς δουλειαῖς τους, νὰ τρώγῃ ψωμί καὶ φαγὶ ὅτι λάχῃ καὶ νὰ τὸν πληρώνουν πρὸς εἴκοσι γρόσια τὸ μῆνα, νὰ τὸ κρατοῦν τὸ παλικάρη ὅσα νὰ ἔχουν δουλείαν οἱ ραγιαδες καὶ μὴν ἔχοντες δουλείαν νὰ περνεῖ γράμμα ἀπὸ τὸν κονιζάμπασην καὶ νὰ γυρίζῃ πίσω εἰς τὸν μουσελίμην καὶ σὺ ἰδικέ μου μουσελίμη ἔτσι νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ὄχι διαφορετικά. Ἐξ ἀποφάσεως.

1830 Δεκέμβριος 4

Ἰωάννινα.

* * *

Μεχμέτ Ρεσῆτ Πασᾶς.

Ἐγὼ ὁ Σαδραζάμης καὶ Ἐλχακὲν Ρούμελη Βαλησῆς Τεπιδέν.

Προσταγὴ καὶ εἰδησις πρὸς ὅλα τὰ χωρία τῆς Κόνιτζας. Τὰ λεγόμενα ἀγαλήκια ὅπου ἀδίκως ἔπερναν οἱ πέγιδες καὶ ἀγάδες τῆς ἀρβανητιᾶς ἀπὸ τὸν βασιλικὸν ραγιαὶν, τὰ ἔκαμνε μεμνοῦ τὸ δεβλέτι ἀληγιέ⁷, διὰ τοῦτο σᾶς προστάζω καὶ ἐγὼ ὅπου δὲν ἔχει νὰ δώσῃ κανέναν ἀγαλήκια.

¹) Ὑπηρεσία. ²) Τὰ δικαιώματα τοῦ Ἀγᾶ.

³) Ἀπηγορευμένος. ⁴) Τὰ δικαιώματα τοῦ σούμπαση.

⁵) Ἀπάντησιν. ⁶) Σούμπασης=ἐπιστάτης χωρίου.

⁷) Τὸ ὑψηλὸν (ἐννοεῖται: Τουρκικὸν) κράτος.

Προσέχητε μὴ δώσητε παρὰ ἀγαλήκι ὅτι τζεβάπι δὲ μὲ δίδετε. Ἐξ ἀποφάσεως.

1830 Δεκεμβρίου 6

Ἰωάννινα.

* *

«Μπουγιουρδὶ διὰ τὰ ἀγαλίκια ὅπου νὰ μὴ πληρώσουν τὰ χωριά».

Διὰ τοῦ παρόντος Μπουγιουρδιοῦ μου εἰδοποιῶ ὅτι ἀπὸ τὰ πολλὰ κακὰ καὶ ἄτοπα ὅπου ἐγένονταν εἰς τὸ βιλαέτι Κονίτζης, καὶ βλέποντας τὴν φθορὰν καὶ χαλασμόν του καὶ ὄντας ἐδῶ καὶ ὅλοι οἱ προεστώτες βαρυσιοῦ καὶ βιλαετιοῦ ὅπου καὶ μὲ κάθε καλήν τους εὐχαρίστησιν καὶ θέλησιν ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐκλέξωμεν ἕναν προεστὸν τίμιον, δίκαιον καὶ ἄξιον ὅπου νὰ παρασταθῇ νὰ κυβερνήσῃ ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ βιλαετιοῦ ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ νὰ ἐκτελῇ καὶ κάθε ἀφεντικὴν προσταγὴν κατὰ τὸν ἀρμόδιον καιρόν· ὅθεν ἀπὸ ὅλους εὗρέθη εὖλογον καὶ ἐκαταπατήσαμεν τὸν Ἰωάννην Σούρλαν ὅπου νὰ δεχθῇ ὡς ἄνωθεν αὐτὸ τὸ βάρος μ' ὅλον ὅπου αὐτὸς δὲν τὸ ἐδέχονταν· μὴ εὗρίσκοντας ὅμως καὶ ἐγνωρίζοντας ἄλλον καλλίτερον διὰ τίμιον καὶ ἱκανὸν στανικῶς τὸν ἐδιορίσαμεν διὰ προεστὸν τοῦ βιλαετιοῦ· καὶ νὰ ἔχῃ νὰ ἐρωτᾷ ἐν καιρῷ καὶ τοὺς εὗρισκομένους εἰς Κόνιτζαν βεκιλάδες—τῶν χωρίων οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ εἶναι ὑπήκοοι νὰ τὸν συμβοηθοῦν καὶ νὰ συντρέχουν—εἰς κάθε ἀνάγκη ὅπου τύχῃ.

ἀκόμη ἐδιόρισα καὶ τὸν χοιστο-γιώργη σταριτζιότη διὰ βεκίλη ὁ ὅποιος ἔχει νὰ συνάξῃ τὰ ἕως σήμερον δουλευμένα δευτέρια καὶ νὰ πληρώσῃ τοὺς μπορτζελήδες¹ τοῦ βιλαετιοῦ καὶ εἰς κάθε ἕξ μῆνας ἀπὸ τὴν σήμερον ἔχουν νὰ δίδουν τὸν λογαριασμό δι' ὅλας τὰς πράξεις των καὶ νὰ ἐξοφλίζονται—καὶ κατὰ τὴν εὐχαρίστησι καὶ σὲ λίγο νὰ διορίζονται καὶ διὰ ἔμπρὸς προεστὸς καὶ βεκίλης μὲ θέλησι ὅλων.

Ἐξ ἀποφάσεως

Ὁ Μουσελήμης Ἰωαννίνων
λιατὴφ Ἐφένδης

Ἰωάννινα τῇ 23 Ἰανουαρίου 1830.

* *

Μεχμέτ Ρεσῆτ Πασᾶ

Ἀπὸ τὸν Σαδिरαζάμ καὶ Ἐλχακεν² Ρούμελη Βαλεσῆ Τεπιδέν

Εἶδησις καὶ προσταγὴ πρὸς ἐσᾶς Τοῦρκοι καὶ Ρωμαῖοι ὅσοι ἔχετε δανεισμένα ἄσπρα εἰς τὸ βιλαέτι καὶ εἰς τὰ χωριά τοῦ Καζᾶ τῆς Κονίτζης καὶ ἔχετε πάρει ὁμολογίες μὲ βαριά διάφορα βλέποντες τὸ μπουγιουρδὶ μου νὰ ταῖς χαλάσητε αὐταῖς ταῖς ὁμολογίες καὶ νὰ πάρητε νέαις.

¹) Ὁφειλέται. ²) Γράφε Ἐλχάκεν.

μὲ τὸ παλαιόθεν συνηθισμένον διάφορον εἰς αὐτὸν τὸν Καζᾶ ἤγουν τὰ δέκα ἔνδεκα καὶ τὰ δέκα ἔνδεκα καὶ μισὸν καὶ ὄχι λιανὸν περισσότερον, καὶ σὺ μουσελίμι μου νὰ δώσης τὸ νιζάμι διὰ νὰ ἀλαχθοῦν αὐταῖς αἱ ὁμολογίες, ἐσεῖς δὲ προεστῶτες ὅλων τῶν χωρίων νὰ μοῦ κάμετε ἓνα δεφτέρι εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπερασμένους πέντε χρόνους ποῖοι ἄνθρωποι σᾶς ἐπῆρε περισσότερον διάφορον ἀπὸ τὰ δέκα ἔνδεκα ἡμισυ καὶ πόσα σᾶς ἐπῆραν καὶ νὰ μοῦ τὸ φέρετε τελειωμένον διὰ νὰ δώσω τὸ πρεπούμενον νιζάμι καὶ ὄχι ἄλλο.

Ἰωάννινα 1830 Δεκέμβριος 4.

* * *

Ἀπὸ τὸν Σατραζάμη Βεζήρ Μεχμέτ Ρεσήτ Πασιᾶν κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.
 «φαξιλειτοῦ χακὴμ ἐφένδη καὶ ἡξετλοῦ ἰ Μασελήμη, ἀγάδες καὶ χα-
 ῖντουατζήδες μου προεστοὶ καὶ ἐπίλοιποι ραγιαῖδες τοῦ Καζᾶ Κονίτζης,
 μὲ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερώνω ὅτι διὰ νὰ λείψῃ κάθε κατάχρησις
 ἀπὸ τὸ μέσον δὲν ἔχει νὰ ριχθῇ κανένα δεφτέρι κατὰ μεσίς στή χρονιά
 διὰ τοῦτο ἀπὸ ἀπαρεσμένον ἅγιον Δημήτριον χιλίων ὀκτακοσίων τριάντα
 ἔτσι ὅσα ἔξοδα εἶναι καμομένα εἰς τὸ κοινὸν ὅλα νὰ τὰ κάμετε ἓνα μεμζέ
 τεφτέρι ἡ τὸ ὁποῖον νὰ μοῦ τὸ στείλετε ἐδῶ νὰ τὸ ἐξετάσω ἔτσι ἀκολουθῆτε.

Ἰωάννινα Μάρτιος 15 1831.

ἐξ ἀποφάσεως.

«Φαξιλειτοῦ χακὴμ ἐφένδη, ἀγαπητοί μοι Ἰσλάμηδες καὶ χαῖρ ντουα-
 ζήδες μου προεστῶτες καὶ ἐπίλοιποι ραγιαῖδες τοῦ Καζᾶ Κονίτζης μετὰ
 τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερόνω ὅτι ὅσαις ὑποθέσεις ἀναφέρονται ἀπὸ
 μέρος σας καὶ ἀπὸ τὸν Καζᾶν σας εἰς ἐμᾶς ἐδῶ μὲ ἀρτζουάλια ἡμεῖς αὐ-
 ταῖς ταῖς ὑποθέσεις ταῖς κάμνομεν ὅλαις χαβαλὲν ἡ εἰς τὸν Ναίπην ἡ τοῦ
 τόπου σας καὶ ὁ σκοπός μας ὅπου χωρὶς νὰ τὲς κυττάζομε προστάζομε
 διὰ νὰ θεωροῦνται αὐτοῦ γιὰ τὸν τόπο του δὲν εἶναι δι' ἄλλο εἰ μὴ μόνον
 διὰ νὰ μὴ δυσκολεύεσται καὶ τὰ δύο διαφερόμενα μέρη.

Ὅμως μὲ κακοφανισμόν μου βλέπω ὅτι ὅσα χουτζέτια ἡ καὶ λοιπὰ
 ἔγγραφα τοῦ Μουχακεμέ ἡ δίδονται ἀπὸ τὸν Κατήν σας διὰ νταβάδες ὅπου
 αὐτὸς θεωρεῖ εἶναι ὅλα ἐνάντια εἰς τὸ σιεράτι ἡ καὶ βασιλικά κανόνια καὶ
 καθὼς βλέπω ὅλα προέρχονται ἐξ αἰτίας τοῦ Ἐρτιχαπιέ τοῦ Κατῆ σας
 καὶ τῆς ἰδίας ἀμελείας καὶ ἀπροσεξίας σας.

Μόλον τοῦτο ἔως τώρα ὅτι ἔγεινεν ἔγεινε καὶ τὰ συγχορῶ ὅλα τὰ
 παρελθόντα.

ἡ Πολιτικὸς τίτλος, ὑψηλὴ.

ἡ Μεμζέ τεφτέρι=συνολικόν.

ἡ Ἀναφοραί.

ἡ Παραπέμπομεν.

ἡ Δικαστήν.

ἡ Τίτλοι.

ἡ Δικαστηρίου.

ἡ Ἱερὸς Νόμος.

Ὅμοι ἀπὸ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δι' ὁποιονδήποτε νταβᾶν μικρὸν ἢ μεγάλον ἂν μάθω ὅτι κανέναν ἐτόλμησε ἢ νὰ πάρῃ ἢ νὰ δώσῃ γρόσια γιὰ ρουσφέτι καὶ δι' ἄλλο τίποτε τὸν τοιοῦτον σᾶς παραγγέλω σφοδρῶς ὅπου ἀμέσως νὰ μοῦ τὸν φανερόνετε μὲ μουχτάρι¹ σας διὰ νὰ τοῦ κάμω τὴν πρέπουσαν παιδείαν.

Κάμετε ὅμως καλὴ σκέψι, ὅπου μήτε τὴν ἀλήθειαν νὰ κρύψετε μήτε μὲ φθόνον νὰ μοῦ προδώσετε κανέναν, παρὰ τὴν ἀλήθειαν, ἂν μοῦ κρύψετε ντζεβάπι δὲν μὲ δίδετε ἐξάπαντος.

Σὺ δὲ εἰρημένε φαζιλετλοῦ χακὴμ ἐφένδη ἀπὸ τὴν ἄνωθεν προσταγὴν μου πληροφορίαν καὶ ἄνοιξε τὰ μάτια σου καλὰ ὅπου τοὺς νταβάδες ὅπου θεωρεῖς νὰ τοὺς ἐκτελεῖς πάντοτε σύμφωνα μὲ τὸ σιεράτι μὴ τύχη καὶ μάθω ὅτι ἐτόλμησες νὰ πάρῃς ἀπὸ κανέναν ρουσφέτι καὶ νὰ εἰξεύρεις σιλιαμέι² δὲν ἔχεις ὕστερα. ἐξ ἀποφάσεως.

τῇ 1 Αὐγούστου 1832 Ἰωάννινα.

Ἀγαπητοί μου χαῖρ-ντουαζήδες τοῦ αὐθέντου μας, προεσιῶτες καὶ λοιποὶ ραγιαῖδες τοῦ καζᾶ Κονίτζης! μετὰ τὸν χαιρετισμὸν μου σᾶς φανερώνω ὅτι ἔλαβον τὸ γράμμα σας καὶ ἐκατάλαβα τὰ γραφόμενά σας διὰ τὸν λογαριασμὸν ὅπου ἔχετε νὰ θεωρήσετε μὲ τὸν σαλήχ μπέην ὅθεν ἅμα ὅπου λάβετε τὸ παρόν μου ὃ κάθε προεσιῶς τοῦ χωρίου πάρειτε τ' ἀναγκαῖα δευτέρια σας καὶ ἐλάτε ἐδῶ γιὰ νὰ δώσετε καὶ τοὺς λογαριασμούς σας.

ὑγιαίνοιτε

ὁ Βεκίλης τοῦ αὐθέντου μας

1832 22 Ἀπριλίου Ἰωάννινα

(Τ. Σ.) Τουρκιστί.

«διὰ δὲ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου σας ὅπου μὲ γράφετε ὅτι ἔχετε δηλαδὴ ὅποιος δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὸ χρέος τοῦτο τοῦ πούλητε τὸ σπῆτι του καὶ λοιπά του κτήματα, εἰς αὐτὸ ἀκολουθήτε πάλι, κατ' αὐτὴν τὴν συνήθειάν σας διὰ νὰ ἐξοικονομοῦνται τὰ βασιλικά δοσίματα».

* * *

Ὁ Βεζήρ Μαχμούτ Πασᾶς Βαλῆς Ἰωαννίνων Δελβίνου καὶ Λύλωνος.

Κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ σατραζέμ αὐθέντου μας μὲ τὴν ὁποίαν ἐμποδίζει τὰς καταχρήσεις τῶν κατὰ καιροὺς μουλτεζίμηδων τῶν χαρατζιῶν Κονίτσης ὅπου ἐγύρευναν χαράτζια³ ἀπὸ τοὺς κουρπετλήδες⁴ ραγιαῖδες καθὼς καὶ ἓνα κουραμᾶν ὅπου ἔχουν βγάλει καὶ ἔπερναν καὶ ἔκκλησιν λοιπὸν προστάζομεν καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ παρόντος μας ὅπου καὶ εἰς τὸ ἐξῆς αὐτὰ τὰ λύτρα νὰ μὴ τολμήσῃ κανέναν ἀπὸ τοὺς χαρατζήδες τοῦ καζᾶ

¹) Πρόεδρος τῆς Κοινότητος.

²) Σωτηρίαν.

³) Φόρους.

⁴) Ξενητευμένους.

Κονίτζης νὰ τὰ ζητήσῃ ἀλλὰ ὁ κατὰ καιρὸν χαρτιζῆς νὰ κάμῃ δευτέρους κατὰ τὸ βασιλικὸν φερμάνι καὶ εὐρίσκοντας τὸν ρεγκλᾶν ¹ ἀπὸ 12 χρόνους καὶ ἐπάνω εἰς τὸ χωρίον καὶ σπῆτι του νὰ τοῦ δίδῃ τὸ χαρτὶ καὶ νὰ τοῦ πέρνῃ τὸ χαράτzi του καὶ ἀπὸ τὰ σπήτια τῶν ξενητεμένων νὰ μὴ ζητᾶ περὶ πλεόν χαράτzi.

οὕτω γενέσθω ὅχι διαφορετικὰ τζεβάπι δὲν μοῦ δίδει.

1833 3 Δεκεμβρίου Ἰωάννινα.

Ἐξ αποφάσεως.

* * *

Ὁ Βεζήρ Μεχμέτ Πασᾶς Βαλῆς Ἰωαννίνων Δελβίνου καὶ Αὐλῶνος.

Φαζελετλοῦ χακὴμ ἐφένδη, ἱζετλοῦ μουσελίμη μπέηδες βαροῦς χαῖρντζουατλήδες μου, προεστῶτες καὶ λοιποὶ ῥαγιάδες τοῦ καζᾶ Κονίτζης μετὰ τὸν χαιρετισμὸν μου σᾶς φανερώνω ἐπειδὴ ὅλα τὰ τεκλήφια ² τοῦ βιλαετιοῦ σας ἔγιναν μακτοῦ ³ κατὰ τὸ ἱμζαλῆ δευτέρῃ ⁴ παρὰ τοῦ σατραζέμ αὐθέντου μας διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ σατραζέμ ἐφένδη μα προστάζομεν καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ παρόντος μπουγιουρδιοῦ μας ὅπου χωρὶς ἀπὸ τὸ δευτέρῃ τοῦ μακτοῦ ὅπου θέλει ἔχει καθεὶ ἕξ μῆνας ἀπὸ αἰγυώρῃ εἰς αἰδημήτρι, καὶ ἀπὸ αἰδημήτρι εἰς αἰγιώρῃ ἄλλο δευτέρῃ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ βιλαετιοῦ δὲν ἔχει νὰ ριχθῇ, διότι ἀλλέος ριζᾶν δὲν ἔχει.

Ἐξ αποφάσεως.

1833 2 Δεκεμβρίου

Ἰωάννινα.

* * *

Βεζήρ Ρεσῆτ Μεχμέτ Πασᾶς ἐλέφ Θεοῦ Σαδिरαζάμης καὶ Ἐλχακεν ⁵ Ρούμελι Βαλεσῆς Τεπιδέν Ἰωαννίνων Δελβίνου καὶ Αὐλῶνος.

Ἐπειδὴ καὶ ὅλοι οἱ βασιλικοὶ ῥαγιάδες τοῦ βιλαετιοῦ Κονίτζης μετὰ τὴν κοινήν τους γνώμην καὶ εὐχαρίστησιν εὐρίκαν εὐλογον καὶ ἔκλεξαν διὰ προεστὸν ὅλου τοῦ βιλαετιοῦ τὸν ντουατζῆν μας Ἰωάννην Σούρλαν ὁποῖος κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν εἰρημένων ἰδίων ῥαγιάδων εἶνε τιμιότατος, φρόνιμος καὶ ἱκανότατος εἰς τὸ νὰ ἐπιτηρῇ ὅλας τὰς τυχούσας αὐθέντικας καὶ λοιπὰς ὑποθέσεις τοῦ βιλαετιοῦ, διὰ τοῦτο δυνάμει τῆς δοθείσης ἡμῖν πληρεξουσιότητος, αὐτὸς ὁ ἴδιος Ἰωάννης Σούρλας διορίζεται τὴν καὶ ἀπὸ μέρος μας προεστὸς τοῦ βιλαετιοῦ.

Σὺ δὲ ἐπιπόθητέ μου σουλεϊμπεϊ μουσελίμη κατὰ τὴν προσταγὴν μου τὴν γενικὴν ἐκλογὴν καὶ θέλησιν τῶν ῥαγιάδων τοῦ βιλαετιοῦ σας προο

¹) Ρεγκλᾶν=μέσος ὅρος.

²) Φόροι.

³) Ἐγείναν μακτοῦ=ἐκόπησαν.

⁴) Ἰμζαλῆ δευτέρῃ=ἐνυπόγραφον βιβλίον.

⁵) Ἀναγνωστὸν Ἐλχάκεν.

τάζω ὁποῦ νὰ τὸν ἐγνωρίσης διὰ προεστὸν καὶ ἐσὺ καὶ νὰ τὸν ἔχης εἰς τὴν εὐνοϊάν σου. * Ἐξ ἀποφάσεως.

Μπιτόλια.

Μάρτιος 1832.

Ἐπιπόθητοι Κολώνιας χακιμῇ σαλῇ ἐφένδῃ καὶ Μουτπελεγῇ χαιτζῇ μεχμέτ ἀγᾶ μὲ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερώνω, ὅτι οἱ ραγιάδες ἀπὸ τὸ χωρίον Πρισόγιανην ἀπὸ καζᾶ Κόνιτσα μὲ ἀρτζουάλι τοὺς μοῦ ἔκαμαν ἴφραντὲ ὅτι ὁ ὀρχάν Γκρέκος καὶ λίτζο ψάφης ἀπὸ τὸν αὐτὸν καζᾶν εἰς τὸν σενὲ τῶν χιλίων διακοσίων εἴκοσι τέσσαρα ἐπῆγαν καὶ τοὺς ἐπῆραν ὑπὲρ τὰ χίλια τριακόσια γιδοπρόβατα κεφάλαια, τὰ ὅποια τὰ εἶχον εἰς τὸν τόπον τοὺς εἰς τὸ βουνόν τοὺς καὶ τὰ ἐπῆγαν εἰς τὰ σπήτια τοὺς ὅθεν λαμβάνοντας τὸ παρὸν μπουγιουρτί μου νὰ κράξητε αὐτοὺς τοὺς ἄνω εἰρημένους καὶ νὰ τοὺς βιάσητε νὰ πληρώσουν αὐτὰ τὰ γιδοπρόβατα εἰς τοὺς βασιλικοὺς ραγιάδες, καθὼς προστάζω νὰ ἀκαλουθήσητε καὶ ὅχι διαφορετικὰ ὅτι ριζᾶν δὲν ἔχω, ἐξ ἀποφάσεως καὶ ὑγιαίνετε.

1836 (5. 3.) (Τουρκιστὶ)

Μάρτιος 13

Μοναστήριον.

Τῶν ἐπιποθήτων μοι Κολώνιας χακὴμ σαλῇ ἐφένδῃ καὶ Μουτσελεμῇ χαιτζῇ μεχμέταγα — ὑγιῶς

εἰς ἐρεσ' κολώνιας

* *

Βεζῆρ Μαχμουτ Ρεσῆτ Πασᾶς.

Ὁ Ρούμελη Βαλεσῆς Ἰωαννίνων, Δελβίνου καὶ Αὐλῶνος πληρεξούσιος καὶ Δερβενίων ναζήρης.

Οἱ χαηρτζιατζῆδες μου ἀγαπητοὶ Κοιζαπασίδες Κονίτζης γυρίζουν εἰς τὰ σπήτια τοὺς, ἄνθρωποι εἴκοσι πέντε καὶ νὰ εἶναι ἀνεμπόδιστοι καὶ ἀπείρακτοι καὶ ὅθεν ἤθελε νυχτώσουν νὰ τοὺς δεχθῆτε σὲ κονάκι¹ μέσα εἰς τὰ σπήτια σας σὲ ὅποιον χωρίον ἤθελε γυρίσουν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐδόθη τὸ μπουγιουρδί μου. Ἐξ ἀποφάσεως.

Μοναστήριον

Μάρτιος 19 1836.

* *

Ὁ Βεζῆρ Μεχμέτ Ἐμὶν Πασᾶς κτλ.

Χαῖρ ντουατζῇ μας Μητροπολίτα τῶν Ἰωαννίνων διὰ τὴν διαφορὰν ὁποῦ ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος λατρὸς Παχώμης ἔχει μὲ τὸ βιλαγέτι τῆς Κόνιτζας νὰ ἐκλέξης τέσσαρας τιμίους ἀπὸ τοὺς προὔχοντας Ἰωαννίτας ραγιάδες νὰ τοὺς καταστήσης κριτὰς εἰς αὐτὴν καὶ κράξουν τοὺς προεστοὺς Κονίτζης καὶ τὸν Παχώμιον νὰ ἐπιστατήσης νὰ τὴν κρίνουν κατὰ

¹) Νὰ τοὺς φιλοξενήσετε.

τὸ δίκαιον καὶ δι' ἐγγράφον ἀποφάσεώς των νὰ μᾶς ἀναφέρουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον χωρὶς ἄργησαν.

Ἰωάννινα

Ἰανουάριος 16 1837.

* * *

Τὸ μέγα ὕψος σας προσκυνῶ.

Ἐγὼ ὁ σκλάβος καὶ χαῖρ δουατζήσας ἐπειδὴ ἔχω νὰ λάβω ἀπὸ τὸν χασαμπὰν καὶ βιλαέτι τῆς Κώνιτζας διὰ δούλευσιν ὁποῦ ἔκαμα εἰς αὐτοῦς παρακαλῶ τὸ μέγα σας μερχαμέτι ¹, ἂν εἶναι ὁρισμός σας, νὰ μου ἀποφασήσεται μὲ Ὑψηλὴν διαταγὴν σας μία ἐξοτοκρησίᾳ ἀπὸ δύο τρεῖς τιμήους, νὰ διαλέξουν τὴν διαφορὰν μας καὶ αὐτοὶ νὰ σᾶς τὸ κάμουν ὕφαντὲ καὶ ὁρισμός σας.

Ἰ δὲ χρόνοι σας πάμπολοι καὶ τετιμημένοι παρὰ Θεοῦ εἶησαν.

Ἀμήν, Ἀμήν. Ἀμήν.

Ὁ σκλάβος καὶ χαῖρ δουαζῆς σας
Κωνσταντῖνος Πακόμιος ἱατρός.

* * *

Ὁ Βεζῆρ Μουσταφᾶ Πασᾶς κτλ.

Φηζηλετλοῦ χακὴμ ἐφένδη, Μουσελίμη Μουσταφάμπεγῃ καὶ λοιποὶ ἐχαλίδες ² τοῦ Καζᾶ Κονίτζης, μετὰ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερόνομε ὅτι ἐπειδὴ μίαν φορὰν τὸν χρόνον μέσα εἰς τὸν κασαμπὰν τῆς Κονίτζης ἐπικρατεῖ συνήθεια καὶ ἐορτάζεται τὸ πανηγύρι λεγόμενον παζαρόπουλον, εἶναι ἀναγκαῖον ὥστε νὰ πραγματεύωνται ὁ κόσμος καὶ οἱ πραγματευταὶ ἡσύχως καὶ ἀζημιώτως καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ τὸ νὰ ἀκολουθοῦν μερικαὶ ἀταξίαι καὶ ἀρπαγαὶ ἀπὸ παράβλεψιν τῶν κατὰ καιρὸν ζαμπιτάδων διὰ τοῦτο προστάζομε ὅποιοι κατὰ καιρὸν Μουσελίμηδες νὰ μὴν ἤθελε πέρνουν τι περισσότερον ἀπὸ τὸ ἔκπαλαι διατεταγμένον δι' ὅσα πωλοῦνται καὶ ἀγοράζονται εἰς τὸ εἰρημένον πανηγύρι οὔτε τεσκερὲν παρασί, καθὼς ἔκπαλαι δὲν ἔπερνον τοιοιτοτρόπως νὰ μένη καὶ εἰς τὸ ἐξῆς χωρὶς τὸν παραμικρὸν νεωτερισμόν ἐξάπαντος διότι καίληδες ³ δὲν γινόμεθα.

Ἐπὶ τούτῳ δίδεται τὸ παρόν μας μπουγιουρδίων καὶ οὕτως ὀφείλει νὰ γίνεται καὶ ὅχι ἀλλέως, ἐξ ἀποφάσεως.

Ἰωάννινα

7 Σεπτεμβρίου 1838.

* * *

Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτζης Ἰωσήφ ἐπιβεβαιοῖ

Διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικοῦ, ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου γράμ-

¹) Εὐσπλαγχνία. ²) Κάτοικοι.

³) Καίληδες δὲν γινόμεθα=δὲν συγκατατιθέμεθα.

ματος δῆλον γίνεται, ὅτι οἱ χριστιανοὶ τῆς χώρας Πυρσογιάνης, ἔχοντες διαφορὰν καὶ νιζὰν ¹ διὰ τὰ σύνορα τοῦ τόπου τους, κροῦσαν ὀνομαζομένην, μὲ τοὺς χριστιανοὺς τῆς χώρας Βούρμπιανης, τὴν σήμερον ὁμοθυμαδὸν οἱ χριστιανοὶ τῶν δύο χωρίων καὶ ἡμεῖς κατὰ τοὺς Θείους νόμους λεπτομερῶς ἐξετάσαντες διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον τοῦ κάθε χωρίου μάλιστα περὶ τούτου καὶ διὰ ὁμοφροῦν ἀπορήσαμεν ὅθεν μετὰ τὸν ἀφορισμὸν ἐμαρτύρησεν ὁ παπᾶ γεράσης, οἰκονόμος Πυρσογιανίτης, καθὼς καὶ ἄλλην φορὰν ἔγινεν, δηλαδὴ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ποτὲ Γεωργίου προεσιῶτος τῆς Βούρμπιανης καὶ τοῦ Λάμπρου προεσιῶτος τῆς Πυρσογιάνης, ὅτι εἶναι τὸ σύνορον ψυλὰ εἰς τὸ καρδάρη.

καὶ κάτω εἰς τὸ μαῦρο χῶμα καὶ κατεβαίνει εἰς τὸν λάκον καὶ πέρτει τὴν στράταν εἰς τὸν πάτον στὲς ἀλατωσταργές καὶ ἀπεκεῖ πηγαίνει εἰς τὴν πορίκαν τὴν διχαλοτὴν, ὅπου ἔχει σταυρὸν εἰς τὴν ράχην καὶ ὕστερον πέφτει εἰς τὸν τράφον εἰς τὴν Τζηντζιφιὰν καὶ εὐγένει εἰς τὸν ρύπολον τὸν κομένον καὶ εἰς τὸ πλάγι στὴν στράταν εἰς τὴν πέτραν ὅπου εἶναι ὁ πλάτανος καὶ ἀπὸ τὸν πλάτανο εἰς τὴν πέτραν στὸ τζουκάρη καὶ ἀπεκεῖ κάτω κατὰ τὸ χαντάκι ὅπου πέφτει στὸ χοράφι στὴν ἄκρη στὸν τσέρον καὶ ἔως ἐκεῖ εἶναι τὰ σύνορα τῶν δύο χωρίων ὅπου τὸ κάτω μέρος νὰ ἐξουσιάζουν τὸν τόπον οἱ Βουρμπιανῆτες εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα καὶ ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος νὰ ἐξουσιάζουν οἱ Πυρσογιανῆτες. Ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ εἰς μνήμην διηνεκῇ γεγόνασιν δύο παρόμοια γράμματα ἔχοντα τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ κριτηρίῳ δικαιοσύνης καὶ ἐδόθη τὸ μὲν ἐν εἰς τοὺς Βουρμπιανῆτες τὸ δὲ ἄλλο εἰς τοὺς Πυρσογιανῆτας εἰς ἔνδειξιν.

1824 αὐγούστου κβ'

ἐγράφη εἰς τὸν τόπον

Ἰωάννης Σούρλας ὑπόσκομαι

Οἰκονόμος Παπαζήζης βεβεόνο

* *

Γράμμα τοῦ βελαετιοῦ μας Κονίτζης ὅπου διαλαμβάνει διὰ τὰ χωρία Μορατάτικα καὶ Κολονιάτικα τὰ ὅποια εἶναι χρεώσται διὰ τὴν χώραν μου.

Δηλοποιούμεν κοινῶς ὅλον τὸ βιλαέτι τῆς Κονίτζης, ὅτι μερικὰ χωρία ὅπου εἰς τὸν καζᾶν μας ἐμπεριέχονται καὶ αὐτὰ προστατευόμενα τὰ μὲν ἀπὸ κολωνιάτικα, τὰ δὲ ἀπὸ μορατάδων μπέγιδων καὶ ἀγάδων, δὲν ἐπλήρωναν τὴν ἀναλογίαν τους εἰς τὰ βασιλικά καὶ αὐθεντικά τεκλήφια ², καὶ

¹) Ἔρις, φελονεικία.

²) Φόρους.

ἡμεῖς διὰ τὴν παλαιὰν εὐπείθειαν ὅπου πρὸς τοὺς βαλῆδες πάντοτε εἶχαμεν ἐπληρώναμεν τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν δανιζόμενοι ἀπὸ ἄλλους μπέγηδες καὶ ἀγάδες ἀλβανούς, καὶ τώρα αὐτὸ τὸ χρέος εὐρίσκεται εἰς τὸ βιλαέτι μας, καὶ ἐπειδὴ οἱ δανιστὲς ζητοῦν αὐτὸ τὸ χρέος καὶ ἡμεῖς ἐξ ἰδίων μας νὰ τὸ πληρώσωμεν δὲν ἠμποροῦμεν, ἐπροστρέξαμεν εἰς τὸν ὑπέρτατον Βεζίρ Μεχμέτ Πασᾶ αὐθέντην μας, καὶ διὰ μέσου τῆς δικαίας αὐτοῦ προστασίας ἐζητήσαμεν αὐτὰ τὰ χωρία τῶν Καραμορατάδων καὶ Κολωνιατῶν λεγόμενα, νὰ μᾶς δώσουν τὰ ὅσα ἕως σήμερον ἐπληρώσαμεν διὰ τὰ βασιλικά καὶ αὐθεντικά τεκλήφια διὰ τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν τῶν χωρίων, καὶ ἂν κανεῖς ἀπὸ τὸ βιλαέτι μας εἴτε μερικῶς εἴτε κοινῶς ἤθελε δοκιμάσει καμίαν ζημίαν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μπέγηδες καὶ ἀγάδες, αὐτῶν τῶν χωρίων τῶν Κολωνιατῶν καὶ Μορατάτων, διότι ἐκινήθημεν καὶ ἐζητήσαμεν αὐτὰ τὰ δίκαια μας, νὰ ἀνάγεται αὕτη ἡ ζημία κοινῶς εἰς τὸ βιλαέτι, πρῶτον ὅμως ὁ ζημιωθεὶς νὰ ἀποδείχνη πρὸς τὸ βιλαέτι, διότι ἐζημιώθη δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν τῆς ζητήσεως τῶν δικαίων μας, δεύτερον ἐπάνω εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ζημίας νὰ δίδῃ εἶδησιν τοῦ βιλαετιοῦ, καὶ τὸ βιλαέτι νὰ ἀγωνίζεται νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ζημίαν, καὶ ἂν δὲν δυνηθῇ νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τότε νὰ ἐνέχεται ἡ ζημία εἰς τὸ βιλαέτι, καὶ τρίτον ἡ ζημία νὰ εἶναι φανερά καὶ ἀποδεδειγμένη καὶ ὅτι ἐνηργήθη ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ τῆς ζητήσεως, καὶ ὅχι κρυφίως καὶ μὲ ἐνέδραν, καθότι εἰς τὰ κεκρυμένα καὶ μὴ ἐμφανῇ δὲν ἐμπεριέχεται εἰς αὐτό.

Πρὸς τούτοις ἐὰν τινὲς ἤθελον δοκιμάσει καμίαν ζημίαν ἀπὸ κοιτζίδες¹ ἐπὶ λόγῳ ὠφηλωμένων ὀλφίδων καὶ ἐὰν τῷ ὄντι χρεωστᾶ εἰς αὐτὸν ὀλφέδες τὸ βιλαέτι, νὰ ἀποζημιώνεται ἀπὸ τὸ κοινὸν ἢ δὲ² καὶ οἱ ὀλφέδες του εἶναι πληρωμένοι καὶ ἀδίκως κινηθῇ κανένας διὰ νὰ ζημιώσῃ τινά, εἰς ἐκεῖνον δὲν χρεωστεῖ τὸ κοινὸν νὰ δώσῃ τίποτε.

Διὸ καὶ ὑπογραφόμεθα

1834 Φεβρουαρίου 20

Ἰωάννινα.

Χριστόδουλος Σκουμπουρδῆς βεκίλης Βαρουσιοῦ³, διὰ Προυσόγιαννην Ἰωάννης Σούρλας, Νικόλαος Κώστα διὰ Βούρμπιαννην, Νώτης Πρωτόπαπα διὰ Στράτζανη, Ἀδάμος Νάσιου βεκίλης διὰ Πάδες, Παναγιώκης Φάκας διὰ Καστάνιαννην, Γιάννης Τάσης διὰ Παλιοσέλι, Δημήτρης Ἐξάρχου βεκίλης Φούρκα, Γιόργης Τζίμου βεκίλης Κάνιτσον, Βασίλης Ἐξάρχου διὰ Σταρίτσανη, Γιώργης Νικόλα διὰ Λούψικον.

¹) Φύλακας.

²) Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν.

³) Ἀντιπρόσωπος Κονίτσης.

Γ'.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΒΕΛΛΑΣΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΚΟΥ ΣΟΥΡΛΑ

Περὶ τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς ἐλάχιστα μέχρι τοῦδε ἐγράφησαν¹. ἔσχατως διὰ τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς πεφωτισμένης δραστηριότητος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Σπυρίδωνος, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Μονὴ τείνει νὰ ἐξελιχθῇ εἰς κέντρον ἐθνικῆς ἐργασίας. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἀπετέλει ἐάν ποτε ἐκ τῶν Ἀρχείων τῶν Πατριαρχείων ἦρχοντο εἰς φῶς τὰ σχετικά χρυσόβουλα καὶ ἱστορικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα, ὥς οὐνάζεται ἐκ τῶν παρὰ πόδας δημοσιευομένων ἔγγράφων, μόνον ἐν τοῖς Πατριαρχικοῖς Ἀρχείοις τῆς Κωνσταντινουπόλεως δεόν νὰ ἀναζητηθῶσιν.

Κοντράκτον τοῦ Βλάχου—ἡγουμένου Δωσιθέου 1837 Ἰανουάριος.

Διὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου καὶ ἐνσφραγίστου γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι ἡ κατὰ τὴν καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτην μητρόπολιν τῆς Βελλᾶς, Ἱερὰ μονὴ τῆς Βελλᾶς, καὶ τὴν ἰδίαν ἐπωνυμίαν ἐπιφέρουσα ὡς ὑπὸ τὸν ἱερὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως ταύτης Βελλᾶς ὑποτελοῦσα, ἔχει καὶ εἰς τὴν θεόσωστον Βλαχικὴν ἡγεμονίαν κατὰ τῶν κανδικίας Σλήμ Ρίμνικον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἀγίου Μποζαίου, ἐν ἱερὸν Μοναστήριον καλούμενον Μπαμπέν, μετόχι αὐτῆς, ἐπὶ τῇ πανενδόξῳ ἀναλήψει τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σεμνυνόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἡ τότε προσωρινὴ διοίκησις διώρισε προσωρινὸν ἡγούμενον τὸν πανοσιώτατον Ἱερομόναχον κύρ Δωσίθεον, ὅστις ἐν τῷ διαστήματι τῆς τριετοῦς ἡγουμενίας του, ἐκδηλώσας ὅλα τὰ καθήκοντά του ἐφάνη ἄξιος καὶ καλὸς οἰκονόμος ἐπισκευάσας τὸν ἱερὸν ναὸν καὶ τὰ οἰκήματα ἤδη σεσαθρωμένα, πληρώσας καὶ τὸ εὗρισκόμενον χρέος ἐκ τῶν ἰδίων εἰσοδημάτων αὐτοῦ τοῦ ἰδίου μοναστηρίου.

¹) Πρβλ. 1) Ι. Λαμπρίδου. Περὶ τῶν ἐν Ἡλείῳ ἀγαθοεργημάτων, μέρος II, σελ. 124—125 καὶ 76—77 1880.

2) Ι. Λαμπρίδου. Ἡπειρωτικὰ Μελετήματα, Κουρεντιακὰ καὶ Τσαρκοβιστικά, 1888, σελ. 59—62.

3) Ἀραβαντινοῦ. Χρονογραφία τῆς Ἡλείου. τόμ. Β', σελ. 237.

4) Δ. Εὐαγγελίδου. Ἡ Βόρειος Ἡπειρος, σελ. 28.

5) Rouqueville. Voyage en Grèce, τόμ. I, σελ. 169.

Ἦδη δὲ ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς πανοσιώτατος Ἱερομόναχος κὺρ Δοσίθεος ἀφωμοιώθη τῇ ἱερᾷ κυριαρχικῇ μονῇ τῆς Βελλᾶς τῇ ὑπὸ τὴν καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτην μητρόπολιν τῆς Βελλᾶς ὑποτελούσῃ καὶ ἐγένετο κουρὰ καὶ ὅλος ἀδελφὸς αὐτῆς ἀπεδείχθη, ὥστε τοῦ λοιποῦ ὑπάρχει καὶ λέγεται ἀναπόσπαστον καὶ γνήσιον μέρος αὐτῆς, δυνάμει τῆς κυριαρχικῆς πληρεξουσιότητος, τῆς δι' ὑψηλοῦ βασιλικοῦ Μπερατίου καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκλογῆς δοθείσης ἡμῖν ἀπεκατεστάθη γνήσιος καὶ κανονικὸς ἡγούμενος εἰς τὸ διαληφθὲν ἱερὸν μοναστήριον Μπαμπέν κτῆμα ἀναπόσπαστον Μετοχίον τῆς ἱερᾶς μονῆς ταύτης τῆς Βελλᾶς, διὰ νὰ ἡγουμενεύσῃ καὶ διοικήσῃ αὐτὸ ἀπὸ σήμερον 1837 Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἔτους Ἰανουαρίου, ἐν τῷ διαστήματι τῆς ὀκταετίας μὲ τὰς ἀκολουθοῦσας κατεστρωμένας συμφωνίας.

Αον) Ὁ πανοσιώτατος ἡγούμενος κὺρ Δοσίθεος χρεωστεῖ νὰ φυλάττῃ εὐπείθειαν καὶ ὑποταγὴν εἰς τὸ κυριαρχικὸν ἱερὸν μοναστήριον τῆς Βελλᾶς ὡς ἅπαξ ἀφιερωθεὶς αὐτῷ καὶ μέλος γνήσιον ἀναδειχθεὶς πειθόμενος τῷ κατὰ καιρὸν κυριάρχῃ ἁγίῳ Βελλᾶς καὶ διατηρῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν καὶ τὰς τῶν ἀειμνήστων κτιτόρων διαταγὰς τοῦ ἱεροῦ Μετοχίου Μπαμπέν, οὗ ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν.

Βον) Ὁφείλει ὁ πανοσιώτατος ὁ κὺρ Δοσίθεος νὰ πέμπῃ κατ' ἔτος ἀφ' ὅλης τῆς προσόδου τοῦ ἱεροῦ τούτου μετοχίου Μπαμπέν πρὸς τὴν κυριαρχικὴν αὐτοῦ ἱεράν τῆς Βελλᾶς φλωρία δλανδέζικα ἑξακόσια πενήντα ἀνέπαφα, χωρὶς τῆς παραμικρᾶς ἐλλείψεως ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει, τῆς ἀπαντήσεως προερχομένης ἀφ' οἵανδήποτε αἰτίας, ἅτινα θέλει πληρῶνῃ καὶ πέμπῃ κατὰ Μάρτιον παραλαμβάνων τακτικὴν ἀπόδειξιν ἀπὸ τὸν τῆς κυριαρχικῆς μονῆς τῆς Βελλᾶς κατὰ καιρὸν ἀρχιερατεύοντα ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Βελλᾶς κυριάρχῃ ἐπικυρωμένην.

Γον) Ἐκ τῆς ὑπολοίπου προσόδου τοῦ μετοχίου τούτου Μπαμπέν, ὀφείλει ὁ αὐτὸς κὺρ Δοσίθεος νὰ ἐξοφλήσῃ ἐν διαστήματι ὀκταετίας τὸ ἐναπολειφθὲν χρέος τούτου τοῦ μετοχίου, τοῦ ὁποίου τὰς ὁμολογίας θέλει διατηρήσῃ ἐσχισμένας καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐξοφλήσεως νὰ ἐπισκευάσῃ ὅ,τι χρήζει ἐπισκευασίας καὶ ἀνορθώσεως ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ μετοχίῳ καὶ τοῖς κτήμασιν αὐτοῦ, νὰ μὴ κάμῃ συναλλαγὴν μετὰ τινος εἰς τὰ μοναστηριακὰ κτήματα, νὰ ἐπαγρυπνῇ διὰ νὰ μὴ ἀφαιρεθῇ τίποτε ἐκ τῆς ἰδιοκτησίας δικαίων ἐκ τοῦ μετοχίου τούτου, νὰ μὴ ἀφήσῃ τινὰ νὰ καταπατήσῃ τὰ μετοχικὰ σύνορα καὶ μούλκια.

Δον) Χρεωστᾷ ὁ ἴδιος καὶ νὰ φυλάττῃ ἀσφαλῶς ὅλα τὰ τεκμήρια ἔγγραφα χρυσόβουλα καὶ λοιπὰ σκεύη μοναστηρίου κατὰ τὴν καταγραφὴν τῆς μητροπόλεως.

Εον) Δὲν ἔχει ἄδειαν ὁ ἴδιος νὰ πωλῇ κανένα παδούρι, ἀλλὰ μόνον

650

νὰ ξυλεύεται τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ μοναστηρίου ἀναγκαιοῦντα ξύλα καὶ εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν μετοχιακῶν κτιρίων, ἐὰν δὲ ἀκολουθήσῃ νὰ πωλήσῃ κανένα παδούρι πρῶτα νὰ εἰδοποιῇ τὸ κυριαρχοῦν διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν.

Σον) Ἐσχατον καὶ τελευταῖον μετὰ θάνατον συγγενὴς ἢ ξένος δὲν δύναται νὰ τὸν κληρονομήσῃ οὔτε ἔχει δικαίωμα ὁ κὺρ Δοσίθεος νὰ κάνῃ διαθήκην εἰς κανένα πρόσωπον, ἀλλ' ὥς ἅπαξ ἀφιερωθεὶς ἐν τῷ κυριαρχικῷ κτιρίῳ τῆς Βελλᾶς ὑπάρχει τὸ μοναστήριον αὐτὸ κληρονόμος του γνήσιος καὶ καθολικός.

Δὲν ἔχει ἄδειαν δὲ νὰ δανεισθῇ οὔτε γνωρίζει ποιὲ τὸ κυριαρχοῦν χρέος τῆς πανοσιότητός του προγενέστερα ἢ μεταγενέστερα, ἀλλὰ νὰ οἰκονομῇ τὰς διαληφθείσας συμφωνίας ἄλλως ἀπὸ τὰς μοναστηριακὰς προσόδους νὰ δώσῃ γαίας μετοχικὰς λόγῳ ἐμβαθηκίου, εἰδὲ φανῇ τοιοῦτον νομίζεται ἄκυρον.

Τὰ ἀνωτέρω ἐν ἑξ κεφαλαίοις καταστρωθέντα ὀφείλει ὁ κὺρ Δοσίθεος νὰ ὑποτάσσῃται ὡς ἀνήκει εἰς τὴν κυριαρχικὴν μονήν, μετὰ δὲ τὴν ὀκταετίαν ὁ κὺρ Δοσίθεος νὰ κατέρχεται εἰς τὴν κυριαρχικὴν του μονήν εἰς ἣν ἀφιερῶθῃ, παραδίδων πρῶτα τὸ μοναστήριον Μπαμπὲν πανελεύθερον παντὸς χρέους, ἢ δὲ φροντὶς περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἰδίου ἑτέρᾳ νέᾳ συμφωνίᾳ ἢ ἄλλου τινὸς τοῦ ἀναδεχομένου τὴν διοίκησιν καὶ τῆς Βελλᾶς ἔχοντος ἁγίου Βελλᾶς, εἰς ὃν ἡ ἀποκατάστασις τοῦ ἡγουμένου ἐκκλησιαστικῶς τε καὶ πολιτικῶς περιέρχονται καὶ αἱ τῶν ἱερῶν σκηνωμάτων διευθετήσεις ἐναποταμιεύονται.

Βουκουρέστιον Ἰανουάριος 1837.

Ὁ Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς Ἰωσήφ.

Ἴδου τὸ κοντράκτον ὁποῦ ἔδωκεν ὁ Βελλᾶς σιὸ Μπεμπέν, ᾧ ἰδῇ ὁ καθένας πῶς σηκώνει τὸ δικαίωμα καὶ τῆς ἐπαρχίας καὶ ὅλου τοῦ τόπου καὶ τὸ κάμνει δεσποτικὸν ἔξοδον καὶ κτῆμα τῆς μητροπόλεως του καθαρὸν διὰ νὰ ἀναιρεθῇ μία τοιαύτη πρᾶξις χρειάζεται τώρα νὰ φωνάξῃ ὁ τόπος. Τώρα ὁποῦ ὁ Δραμισίτης εἶναι εἰς τὴν πόλιν καὶ ζητεῖ κατὰ τὸ κοντράκτον του τὸν τόπον.

Ἐδῶ ὁ τόπος τὰ στερεώνει, ἂν δὲν τὸ προφθάσωμεν. Τώρα εὐκολα πίπτουν ἐπειδὴ ἡ κρισολογία εἶναι ἀνοικτὴ ἀκόμη. —

* * *

Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβασμιωτάτη καὶ Ἁγία Ἱερὰ Σύνοδος

Οἱ ταπεινῶς ἀναφερόμενοι κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Βελλᾶς διὰ τῆς ἱκετηρίου ταπεινῆς ἡμῶν ταύτης ἀναφορᾶς βαθυσεβάστως τολμῶμεν νὰ καθυποβάλωμεν εἰς τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ τὴν Σεβασμιωτάτην Ἁγίαν

καὶ Ἱερὰν Σόνοδον, ὅτι ἡ ἐπαρχία μας ἔκτοτε ἀνεξάρτητος οὖσα ἐπισκοπὴ καὶ οἰκεῖον ἔχουσα Ἀρχιερέα διὰ τῆς ἀντιλήψεως τούτου οὐ μόνον περὶ τὰ θρησκευτικὰ προέκοπτεν ἀλλ' ἀνεσιν καὶ παρηγορίαν ἐλάμβανε, ἀλλὰ διὰ τὴν στέρησιν βιομηχανίας καὶ τὸ ἄκαρπον τῆς γῆς καὶ διὰ τὴν ληστείαν τῆς ὁμόρου Ἀλβανίας παντοίαν κατάθλιψίν της, οὐχ ἥττον δὲ καὶ περὶ τὴν ἔξω παιδείαν οὐ κακῶς εἶχεν ποριζομένη μισθούς τινας διδασκάλων ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Μοναστηρίου Βελλᾶς· αὕτη δὲ ἡ μετρία τύχη τῆς ἐπαρχίας μας ἔδειξεν, ὅτι μεγίστην βελτίωσιν ἔμελλενὰ λάβη ἀφ' οὗτου κατὰ τὸ ἔτος 1838¹ ἡ ἐπαρχία μας ἠνώθη μετὰ τῶν χωρίων τῆς παλαιᾶς Πωγωνιανῆς, καθ' ὅσον ἡ μὲν ἐπαρχία μας εἶχε τὸ Μοναστήριον Βελλᾶς εἰς τὸ ὁποῖον ὑπόκειται τὸ ἐν Βλαχία μετόχιον Μπαμπιένης καὶ ἐξ οὗ ἀρκετὴ ποσότης ὀλανδικῶν εἰσήρχετο κατ' ἔτος, τὰ δὲ χωρία τῆς παλαιᾶς Πωγωνιανῆς εἶχον τὸ μοναστήριον τῆς Μολυβδοσκεπάστου, ἐξ οὗ ἐξήρτηται τὸ ἐν Βλαχία μετόχιον Γκερέτζης, ἐξ οὗ εἰς χιλιάδας μεγάλη ποσότης ὀλανδικῶν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ καὶ διὰ τούτων τῶν χρημάτων αἱ μὲν ἅγιοι μοναὶ ἔμελλον νὰ διατηρῶνται ἀξιοπρεπῶς, ἡ δὲ ἐπαρχία μεγάλην νὰ λαμβάνῃ ὠφέλειαν ἐκ τῆς συστάσεως σχολείων καὶ λοιπῶν θεαρέστων ἔργων.

Ἀλλὰ θεῖα παραχωρήσει οὐκ εἶδαμεν πῶς, ἀλλὰ βεβαίως διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν μετὰ μικρὸν ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 1841² ἡ ἐπαρχία μας χωρισθεῖσα ἀπὸ τὰ χωρία τῆς παλαιᾶς Πωγωνιανῆς ἠνώθη μετὰ τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἔκτοτε παντὸς ἑστερήθη ἀγαθοῦ καὶ παντὸς εἴδους ἐνεπλήσθη κακοῦ, ὥστε ὡς καὶ δι' ἄλλων ἀναφορῶν μας πρὸς τὸν Παναγιώτατον προκάτοχόν σας ἀνεφέραμεν, τὰ μὲν θρησκευτικὰ οὕτως ἔχουσι, καθ' ὅσον ὁσημέραι τὰ ἀσεβέστατα ἐκτελοῦνται οἷον παράνομα συνοικέσια, ἀθέμιτοι διαζεύξεις καὶ τὰ παραπλήσια, τὰ δὲ πολιτικὰ οὐ μόνον ἡ ἐπαρχία εἶναι ὅλη ἀνάστατος, ἀλλὰ καταδιώκεται τὸ δίκαιον διὰ συκοφαντιῶν καὶ μοχθηροτάτων πράξεων ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀγγραμμάτων ἐπιτρόπων τοὺς ὁποίους ὁ ἅγιος Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς ἀλλάσσων πέμπει κατὰ τριμηνίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας, ἵνα ἀργυρολογῇ μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ διὰ τὸν ἀρχιερέα.

Τὰ τοιαῦτα καὶ ἔτι πλείονα ἅτινα συντομίας χάριν παραλείπομεν δεινοπαθήματα ὑποφέρουν τὰ ὀλίγα χωρία τῆς παλαιᾶς Πωγωνιανῆς, τὰ ὁποῖα ὑστεροῦμεν ὅλως διόλου ποιμενικῶς καθότι οὗτος καθήμενος εἰς Βουκουρέστιον νέμεται τὰ λαμπρὰ εἰσοδήματα, ἐγκαταλείπων δὲ τὸ μὲν μοναστήριον τῆς Μολυβδοσκεπάστου ἀπὸ ὑπέρογκα χρέη, τὰ δὲ χωρία

¹) Πρὸβλ. Λαμπρίδου ἀναφέροντος τὸ ἔτος 1839.

²) Λαμπρίδου ἀναφέροντος τὸ ἔτος 1842.

εἰς τὴν αὐθαίρετον προαίρεσιν τοῦ Ἰωαννίνων διοικοῦντος αὐτὰ δι' ἐπιτρόπου τοῦ ἐπίσης ἀγραμμάτου καὶ συνεχῶς ἀλλασσομένου.

Συναισθανθέντες οὕτω τὸ μέγεθος τοῦ μεγάλου τούτου δυστυχήματος προσπίπτομεν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Παναγιότητος, ἵνα οἰκτείρουσα τὰς ἐπαρχίας ταύτας σπεύσῃ πρὸς θεραπείαν τῶν δεινῶν τούτων, ἥτις καὶ οὐδένα ἄλλον τρόπον δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ εἰμὴ διὰ τῆς ἀποστολῆς ἰδίου ἀρχιερέως, ἵνα ποιμάνῃ τὸν λαὸν τῶν ἐπαρχιῶν τούτων κατὰ Χριστὸν καὶ κατὰ τὴν ἱερὰν θέλησιν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πρὸς ψυχικὴν καὶ ἠθικὴν βελτίωσιν τοῦ χριστεπωνύμου λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης εὐελπιστοῦσα ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ ἢ ταπεινὴ δέησις αὐτῆς εὐσεβῶς ὑποφαίνεται διὰ τῶν κάτωθεν ὑπογραφῶν.

Τῆς ὑμετέρας θεοφρουρήτου Παναγιότητος
ταπεινότητος καὶ ἐλάχιστος δοῦλος.

* * *

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βελλᾶς Ἰανουαρίου 1η 1836.

Σπεύδομεν διὰ τοῦ ταπεινοῦ μας νὰ ἀναφέρωμεν εἰς τὴν σεβασμιότητά σας ὅτι δι' ὑψηλοὺς λόγους καὶ διὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς πανιερότητός σας κινηθέντες συνήλθομεν οἱ τε ἐπίτροποι τοῦ μοναστηρίου Βελλᾶς καὶ οἱ πρόκριτοι τοῦ Βιλαετίου καὶ τῆς ἐπαρχίας καὶ ἅπαντες οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν πλησιοχώρων χωρίων τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Μοναστηρίου εἰς τὸ ἴδιον αὐτὸ Μοναστήριον ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Πανοσιωτάτου κυρίου Μακαρίου τοῦ ὑποψηφίου ἡγουμένου καὶ συσκεφθέντες κοινῶς περὶ πάντων τῶν συμφερόντων αὐτοῦ τοῦ Μοναστηρίου καὶ περὶ τῆς καλυτέρας διὰ τὸ μέλλον ἀποκαταστάσεώς του κοινῇ καὶ ὁμοψήφῳ γνώμῃ βάσιν ἔχοντες τὴν πρὸ χρόνων ἄχρι τοῦδε καλὴν διαγωγὴν τὸν σεμνὸν καὶ χαρακτηριστικὸν τρόπον αὐτοῦ τοῦ κυρίου Μακαρίου καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐχαρίστησιν τῆς σεβαστῆς ἡμῶν κυριαρχικῆς Πανιερότητός σας ἐσυστήσαμεν καὶ ἀποφασίσαντες ἀπεκαταστήσαμεν τὴν Πανοσιότητά του ὡς τέλειον καὶ καθολικὸν ἡγούμενον τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Μοναστηρίου Βελλᾶς ἐφ' ὅρου ζωῆς του, ὅθεν ταπεινοπαρακαλοῦμεν τὴν Σεβασμιότητά σας, ὅπως ἐγκρίνουσα τὴν κοινὴν ἡμῶν ἐκλογὴν δώσῃ καὶ τὴν βαρύτητα τῆς ψήφου της μὲ τὴν τελικὴν ἐπικύρωσιν τοῦ ἡγουμενικοῦ του γράμματος διὰ νὰ γενῇ βασίμως καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἡγουμενία του συντροφευμένη μὲ τὰς σεβαστὰς ἡμῶν πανιέρους εὐχὰς σας, ἐπομένως πρὸς καταστροφὴν παντὸς ἐνδεχομένου ἀτόπου ἀκολουθήματος καὶ ἀποφυγὴν πάσης ὅσης δῆποτε ὑποψίας καὶ συμφωνήσαντες μετὰ τῶν κυρίων νικολάου δραμισίτη καὶ ἀδελφία ἐκάμαμεν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν δεκαεξαετῇ πώλησιν ὅλων τῶν μουλκίων τοῦ εἰρημένου μετοχίου Μπαμπενίου ἔγειναν περὶ τούτου ἀμοι-

βαῖα κοντράτα κατὰ τρόπον ὠφέλιμον καὶ στέλλομεν ἤδη διὰ μέσου τῶν ἰδίων Δραμησίτων συντροφευμένων μὲ τὴν παροῦσάν μας νὰ τὰ θεωρήσετε καὶ νὰ τὰ ἐπικυρώσετε κυριαρχικῶς συνεργοῦντες εἰς ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς στερέωσιν τακτικὴν αὐτῆς τῆς πράξεως· τὸν δὲ κακῶς ἤδη ἡγουμενεύοντα μήτε νὰ δεχθῇ ἡ Πανιερότης σας μήτε νὰ γνωρίσῃ καθὼς καὶ ἡμεῖς μήτε δεχόμεθα μήτε γνωρίζομεν καὶ ὡς ξένον νὰ ἐνεργήσετε νὰ ἐξωθῇ.

Καὶ ἂν εἶναι χρεῖα διὰ νὰ παρασταθῇ αὐτόσε ὡς ἡγούμενος μὲ τὴν γνώμην τῆς πανιερότητός σας ἡμπορεῖ ἀκολουθῶς νὰ σταλθῇ ἀπὸ τὸ ἐδῶ κυριαρχοῦν Μοναστήριον ἓνας καλόγηρος ὡς κουρὰ καὶ γνήσιον τέκνον τοῦ Μοναστηρίου.

Ταπεινοπαρακαλοῦμεν τὴν Σεβαστὴν ἡμῶν Πανιερότητά σας νὰ δεχθῆτε εὐμενῶς τὴν προεξηγημένην πρᾶξιν μας ὡς ἀποβλέπουσαν τὴν καλὴν ἀποκατάστασιν τῶν τοπικῶν ἡμῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἱερῶν Μοναστηρίων τὰ ὅποια ἀμφότερα γνωρίζομεν ὅτι ἡ καλοκάγαθος εὐχή σας θέλει προστατεύσῃ ἐπικυρώνουσα τὰ ἀνωτέρω πρακτικὰ τοῦ τόπου αἱ δὲ πανιέροι εὐχαί σας εἶησαν ἡμῖν ἄρωγοί.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβαστῆς ἡμῶν Πανιερότητος
ὁ ταπεινὸς ἡγούμενος Βελλᾶς Μακάριος

Χριστόδουλος Οἰκονόμου ἐπίτροπος, Θανάσης στούπες ἐπίτροπος, Δημήτριος ἡκονομόπουλος, Χριστόδουλος Κόνιαρη, Ἀλέξιος Παπάζογλου, Μιχαῖλης Ἀναγνώστου, προεστὼς Κάτω Σουδενῶν, Ζήσης Ἀναστασίου Κάτω Σουδενῶν νικόλαος τζολάκης Ἀναστάσιος Δρίκου Μήσιος Πανταζῆς.

Χωρίον Ἄνω Σουδενᾶ

Γρηγόριος ἡγούμενος Ἐβαγγελιστρίας οἰκονόμος ἄνω σουδενῶν Χριστόδουλος Τατάνης Χρῦσανθος παζῆ Χαρίσης Ἀποστόλογλου Κωσταντῆς τζανάκας.

Χωρίον Νιγράδες

Ἀναγνώστης Τοληπούλου, Χαραλάμπης ζώγκη, ντῖνο μέζκα.

Χωρίον Λιγοψᾶ

Χαράλαμπος λάλου, δημητράκης ζαζέρος, Παπαθανάσης λιγοψᾶ.

Χωρίον Κάτω Σουδενᾶ

Ἀποστόλης Κωνσταντίνου, Σακελᾶριος Πρωτόπαπα, Πά' Κώστας Οἰκονόμος Κάτω Σουδενῶν, Ἰωάννης Ἀθανασίου στούπι, Κωνσταντῖνος Πά' Ἰωάννου Διδασκαλιστῆς τῆς ἐλληνικῆς σχολῆς Κάτω Σουδενῶν, Ἀναστάσιος Κωνσταντίνου Ἐξάρχου, Κωνσταντῖνος Ἰωάννου Διδασκαλιστῆς τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς σχολῆς τῶν Κάτω Σουδενῶν, Χριστόδουλος ἀλεξίου Νούλι, κύρκος στέλου τζόμπου, Χαρίσης Ἀλεξίου.

Χωρίον Δολιανᾶ

Οἰκονόμος δολιανίτης, Ἰωάννης Παγώνη, Βασίλειος Χρίστου, Ἰωάννης Ἀναγνώστη.

Χωρίον Βλαχάτινον

Χρίστος δημητρίου, Γεώργη κύργιος, Χρίστος γιάννη Βλαχατιανός.

Ὁ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων Πρωτοσύγκελος καὶ ἐπίτροπος Γρηγόριος ἐπιβεβαιοῖ τὸ γνήσιον τῶν ἄνωθεν ὑπογραφῶν.

* *

Ὅταν ἔγινε τὸ παρὸν συμφωνητικὸν μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἄνω ὑπογεγραμμένων κυρίων δὲν ἤμασθαι ἡμεῖς ἐδῶ ἀλλὰ εἰς τὴν Πελαγονίαν μᾶς παρρισιάζοιτο. σκεφθέντες λοιπὸν φανερώνομεν ὅτι ἡ μὲν συμφωνία ἐπάνω εἰς τὸν κύριον Νικόλαον Δραμησίτην εἶναι δεκτὴ εἰς ἡμᾶς καὶ τὴν θέλομεν νὰ τελειώσῃ, τὰς δὲ ἄνω ὑπογραφὰς δὲν τὰς γνωρίζομεν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἐπαρχιωταί μας.

Τὸ Μοναστήριον Βελλᾶς εἶναι τῆς ἐπαρχίας μας Βελλᾶς καὶ Κονίτζης καὶ αἱ ἄνωθεν ξέναι ὑπογραφαὶ δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα εἰς αὐτό, καὶ αἱ ὑπογραφαὶ τῶν εἶναι ἄκυροι καὶ παντάπασιν ξέναι, ἡ συμφωνία καθὼς εἶναι συστημένη διὰ τὸν Κύριον Ν. Δραμησίτην εἰς αὐτὸν θέλομεν νὰ τελειώσῃ μὲ τὰ αὐτὰ ἄρθρα καὶ ὅχι εἰς ἄλλον καὶ μὲ τὴν βᾶσιν καὶ δύναμιν τῶν ἰδικῶν μας ὑπογραφῶν καὶ ὅλης τῆς ἐπαρχίας μας, καὶ ὁ Κύριος Ν. Δραμησίτης τὸ ἐμβατικὸν ὁποῦ ἔχει νὰ ἐμβάξῃ κατ' ἔτος εἰς τὸ κυριαρχοῦν μοναστήριον Βελλᾶς καὶ Κονίτζης νὰ τὸ ἐμβάξῃ εἰς περιλαβὴν συστηθησομένων ἐπιτρόπων παρὰ τῆς ἐπαρχίας μας καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μας ταύτην τὴν πράξιν ἔχει νὰ γνωρίσῃ καὶ τελειώσῃ καὶ ὅχι ἄλλην, διότι εἰς κάθε ἄλλην δὲν ἔχομεν εὐχαρίστησιν καὶ δὲν τὴν δεχόμεθα.

1836 Μαρτίου 10

Μοναστήρι—πιτόλια.

Κώστας Γραμματικὸς, Ἰωάννης Σούρλας, Νικόλαος Κώστα Γραμματικὸς, Νότης πρωτόποπας, ἀδάμος Ἀθανασίου Χατζῆ Βασίλης, δημήτριος Ἐξάρχου, Γεώργιος διαμάντη, Χριστόδουλος σκουμπουρδῆ.

† Ὁ Πελαγονίας Γεράσιμος ἐπιβεβαιοῖ τὴν γνησιότητα τῶν ἄνωθεν ὑπογραφῶν.

* *

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος ἀποφαίνεται.

Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικὸν Γράμματος δηλοποιεῖ ὅτι τὸ Ἱερὸν Μοναστήριον τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βελλᾶς ἦτο καὶ εἶναι καὶ θέλει εἶσθαι ἐνοριακὸν ὡς καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμενον Μετόχιον Μπαμπιένιον, κείμενον ἐν Βλαχίᾳ. Τὰ δὲ εἰσοδήματα ὅσον τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου τόσον καὶ τοῦ Μετοχίου Μπαμ-

πιενίον, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξοδευθοῦν ὅσα ἀναγκαιοῦσιν εἰς τὸν καλ-
λωπισμὸν τοῦ κυριαρχοῦντος μοναστηρίου καὶ πληρωθῶσι δι' ἀξιοπίστων
μαρτυριῶν καὶ δι' ἀληθεστάτων πηγῶν ἀποδειχθησόμενα γνήσια χρῆ-
τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου, τὰ περισσεύοντα θέλουν γίνεσθαι τέσ-
σαρα μερίδια καὶ διανέμεσθαι ὡς ἀκολουθῶς:

Τὰ μὲν δύο μερίδια θέλει ἔχει ὑπὸ τὴν κυριότητα καὶ δεσποτείαν ὁ
κατὰ καιρὸν Κυριάρχης Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων δύο
μεριδίων, τὸ μὲν θέλει λαμβάνει ἡ Κοινότης τῆς Κονίτζης τὸ δὲ ἡ Κοι-
νότης τοῦ Ζαγορίου, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1855: Μαρτίου
Ἀπ ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν λεχθέντων θέλει γίνῃ καὶ τὸ τακτικὸν Συγκή-
λιον Γράμμα: δι' ὃ καὶ ὑποφαίνεται.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 6ῃ Ὀκτωβρίου 1855.

Κύριλλος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς ὑπέρτιμε καὶ ἑξαρχε
πάσης Ἠλείρου καὶ Κερκύρας ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ
συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Παρθένιε καὶ ὁσιώτατε ἡγούμενε
καὶ τιμιώτατε ἐπίτροπε τῶν αὐτόθι κειμένων ἱερῶν καὶ σεβασμίων Μονα-
στηρίων, ἥτοι τῆς Βελλᾶς τῶν ἁγίων Πατέρων, τοῦ προφήτου Ἡλίου
ἐν Ζίτζῃ, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τοῦ ἐπιλεγομένου Κατζίκα, τέκνα ἐν
Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, χάρις εἴη καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ,
ἔστω γνωστὸν τῇ τε ὑμῶν ἱερότητι, τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ τῇ ὑμῶν τιμιό-
τητι ὅτι σκέψεως κοινῆς ἡμῶν γενομένης μεταξὺ ὅλων τῶν Κοινοτήτων
τῶν ἔχουσῶν μετόχια καὶ ὑπάλληλα μοναστήρια ἐν τε Βλαχίᾳ καὶ Μολδα-
βίᾳ περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἀπὸ τῶν συνεχῶν ἐπιτοπίων ἐπεμβάσεων
ἐνεκρίθη παρ' ὅλων ἡ σύστασις Ἐπιτροπῆς ἐχούσης ἐξαιτάσαι ἅπαντα
τὰ ἔγγραφα ἐφ' ὧν στηρίζεται ἕκαστον Μοναστήριον καὶ Μετόχιον.

Καὶ ἐπειδὴ τόσον οἱ θρόνοι Ἀλεξανδρείας Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσο-
λύμων παρεδέξαντο κατὰ τὰ ἀνωτέρω κοινὴν ἔγκρισιν ἵνα κομίσωσι καὶ
παρουσιάσωσι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἣτις πρόκειται συσταθῆναι ὅσον οὕτω
τὰ ἔγγραφα ἅπερ κέκτηται ἕκαστον μετόχιον ἐν τῇ Βλαχίᾳ καὶ Μολδαυίᾳ
ἵνα γένηται ἐπὶ τούτων παρ' αὐτῶν ἡ δέουσα ἐπεξεργασία, διὰ τοῦτο εἰδο-
ποιοῦντες τῇ τε ὑμῶν ἱερότητι, τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ τῇ ὑμῶν τιμιότητι
διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλ-
λομεν ὅπως ἅπαντες τῶν ἀνωτέρω ὀνομαστὶ εἰρημένων μοναστηρίων ἁρ-
μόδιοι ἐκλέξαντες ἀνὰ ἓνα οὓς ἐγκρίνετε πιστοὺς καὶ παρέχοντες αὐτοῖς
ἱκανὰ ἐχέγγυα ἀποστείλητε εἰς Βλαχίαν ἵνα παραλάβωσι ἕκαστος τὰ τῶν

κεῖ μετοχίων διάφορα ἔγγραφα, συγγίλια, χρυσόβουλα, ἀφιερωτικά γράμματα εἴ τι ἄλλο ἀποφαινόμενον περὶ τῶν προνομίων καὶ δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ φέροντες ταῦτα μεθ' ἑαυτῶν ἔλθωσιν ἐνταῦθα εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ παραμείνουσιν ἕως οὗ ἡ ρηθεῖσα ἐπιτροπὴ ἀποπερατώσῃ τὰς ἐργασίας της αἵτινες σκοπὸν ἔχουσι ὥς εἴρηται τὴν διευκόλυνσιν τῶν ἐπεμβάσεων τῆς ἐπιτοπίου ἐξουσίας.

Ἐπιμελήθητε τοίνυν ἵνα βάλλητε ἀμέσως εἰς πρᾶξιν τὰ διατατιόμενα γνωρίζοντες καλῶς ὅτι ἐὰν τυχὸν καὶ ἀδιαφορήσῃτε καὶ ἂν ἐκ τῆς ἀδιαφορίας ὑμῶν συμβῇ βλάβη καὶ ζημία εἰς τὸ μοναστήριον ἔσεσθε ὑπεύθυνος καὶ ὑπόλογος ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑθνους.

Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μεθ' ὑμῶν :

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

•••

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος ἐπιβεβαιοῖ ὅτι ἴσον ἐστὶ καὶ ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

Διὰ τοῦ παρόντος ἐνσφραγίστου καὶ ἐνυπογράφου ἡγουμενικοῦ Γράμματος δῆλον καθίσταται ὅτι οἱ ὑποφαινόμενοι Μητροπολῖται Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς ὅτε ἡγούμενος τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς σεμνυνομένου ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου μετὰ τῆς Μοναστηριακῆς Ἐπιτροπῆς συσκεφθέντες ὠρίμως περὶ διορισμοῦ καὶ ἀποστολῆς τακτικοῦ καὶ κανονικοῦ ἡγουμένου τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Ἱεροῦ καὶ Σεβασμίου Μοναστηρίου τοῦ Μπαμπιενίου σεμνυνομένου ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ ὑποκειμένου τῇ Κηριαρχικῇ τῆς Βελλᾶς Μονῇ, ἅτε δὴ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυρίου Σαμουὴλ δραπετεύσαντος συνεπεῖα τῆς κακίστης διαχειρίσεως αὐτοῦ, ὁμοφώνως ἤδη καὶ τακτικῶς ἐξελεξάμεθα καὶ ἀναδεικνύομεν τακτικὸν ἡγούμενον καὶ πληρεξούσιον διοικητὴν τοῦ διαληφθέντος ὑποταγοῦς Μοναστηρίου, τὸν Πανοσιώτατον Ἀρχιμανδρίτην Κύριον Εὐθύμιον, τακτικὸν μέλος καὶ κουρᾶν τῆς προμνησθείσης Μονῆς, ὥς πρὸς δὲ τοιοῦτον, καὶ πρὸς ὑποκείμενον πείρας, ἀφοσιώσεως, καὶ τιμιότητος ἐμπιστευόμεθα τὴν διοίκησιν καὶ ἐπικαρπίαν τῶν πραγμάτων καὶ κτημάτων τοῦ διαληφθέντος Ἱεροῦ Μοναστηρίου δι' ἐξαιτίαν δλόκληρον, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς Αἰς μαρτίου 1855, χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πέμπτου ἔτους καὶ λήγουσαν τὴν τελευταίαν φεβρουαρίου τοῦ 1860 ἑξηκοστοῦ, ἐπὶ ταῖς ἐξῆς συμφωνίαις :

α) Ὁφειλὴ καὶ χρέος ἀπαραίτητον τῆς αὐτοῦ Ὀσιότητος ὑπάρχει ἡ ἀγρυπνος πρόνοια καὶ φροντὶς ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου καὶ τῆς ἀρίστης αὐτοῦ διεξαγωγῆς, ἡ ἀπαράβατος διατήρησις τῶν ἀρχαίων αὐτοῦ τάξεων καὶ τῶν ἱερῶν ἐθίμων, ἡ ἀδιάλειπτος ἐκτέλεσις τῶν ἱερῶν ἀκο-

λουθιῶν κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατυπώσεις καὶ τὰς κτητορικὰς διατάξεις καὶ πᾶσα ἐν γένει ἡ εὐρυθμία καὶ εὐστάθεια τοῦ ἱεροῦ τούτου σκηνώματος, ὧν τινων ἀπάντων τὴν ἀκριβῆ διατήρησιν ὀφείλων ἀπαρκούστως, θέλει φροντίσει συνάμα καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνεπιλήπτου διαγωγῆς τῶν ἐν αὐτῷ εὕρισκομένων προσώπων.

β) Προσεδιορίσθη ἐν ἀποδοχῇ καὶ ἀβιύστῳ ὑποσχέσει τῆς αὐτοῦ Ὁσιότητος ἐτήσιον ἐμβατήκιον ἐφ' ὅλων τῶν προσόδων τοῦ Ἱεροῦ τούτου Μοναστηρίου φλωρίνια Καισαροβασιλικά τοῦ γύρου 2350 δύο χιλιάδες τριακόσια πενήκοντα, ἅτινα ὑποχρεοῦται ἀποστέλλει κατὰ μάρτιον ἐκάστου ἔτους εἰς τὸ Κυριαρχοῦν Μοναστήριον, σῶα καὶ ἀνελλιπῇ, διὰ τοῦ ἀσφαλεστέρου τρόπου ἀρχόμενος τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μαρτίου τοῦ 1855 πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, καὶ ἀκολουθῶν ἐν ἐκάστῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἡγουμενίας ὡς διαλαμβάνει ἀνωτέρω τὴν ἀνελλιπῇ καὶ ἐμπρόθεσμον ἀποστολὴν, μεθ' ἣν θέλει ἀποστέλλεσθαι τῇ Ὁσιότητί του τακτικὴ τῆς παραλαβῆς ἀπόδειξις φέρουσα τὴν Μοναστηριακὴν σφραγίδα καὶ τὰς ὑπογραφὰς τοῦ κατὰ καιρὸν ἡγουμένου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπικυρωμένη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς.

γ) Πάντα τὰ πρὸς συντήρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου καὶ ἀρίστην αὐτοῦ τάξιν ἀπαιτούμενα ἔξοδα ὀφείλει ποιεῖν ἡ αὐτοῦ Ὁσιότης ἀπὸ τῶν λοιπῶν μοναστηριακῶν αὐτοῦ προσόδων ἀρχὴν ποιούμενος ἀπὸ τῆς Αἰς Μαρτίου 1855 πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους. Πρὸς τούτοις δὲ ὀφείλει ἐπισκευάζειν καὶ πᾶν ὅτι χρήζει ἐπισκευῆς καὶ διορθώσεως ἐν τῷ Ἱερῷ Μοναστηρίῳ καὶ τοῖς κτήμασιν αὐτοῦ διατηρῶν τὰ πάντα ἐν ἀρίστη καὶ καλῇ καταστάσει.

δ) Ὁφείλει ἡ αὐτοῦ Ὁσιότης διατηρεῖν τὴν ἀκεραιότητα τῶν ἰδιοκτησιῶν τοῦ Ἱεροῦ τούτου Μοναστηρίου κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, ἐπαγρυπνῶν καὶ προσέχων ἵνα μὴ ἀφαιρεθῇ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἢ ἀποξενωθῇ καθ' οἷονδήποτε λόγον ἀλλ' οὔτε δύναται ἡ αὐτοῦ Ὁσιότης ἀνταλλάξαι ποτε μετὰ τινος μοναστηριακὰ κτήματα ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει, ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ παραχώρησις τῶν μοναστηριακῶν γαιῶν πρὸς ἐμφύτευσιν ἢ οἰκοδομὰς οἰκων, ἐργαστηρίων καὶ ἄλλων οὐ δύναται ἀνεγερθῆναι ὑπὸ τῆς αὐτοῦ Ὁσιότητος λόγῳ ἐμβατικίου ἄνευ ἀδείας τοῦ Κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου. Ἐπὶ τούτοις δὲ ὑποχρεοῦται μηδενὶ παραχωρῆσαι καταπάτησιν συνόρων τῶν Μοναστηριακῶν γαιῶν καὶ οἰκοδομῶν. Ὅσαι δὲ διαφοραί, κρισολογία καὶ ὁροθέτησις ἐμπέσουσιν εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἡγουμενίας καὶ αὐτοῦ Ὁσιότητος καὶ ὅσαι εἶναι ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ ὀφείλει ὁ ἴδιος περαιῶσαι ταύτας δι' ἰδίων αὐτοῦ ἐξόδων εἰς αἱ περιστάσεις καὶ αἱ περιπλοκαὶ τῶν ὁροθετήσεων καὶ τῶν κρισολογιῶν συγχωρήσωσιν

ἵνα περαιωθῶσι μέχρι τῆς ῥηθείσης προθεσμίας, μὴ δυνάμενοι ἕνεκα τούτου ἐλαττώσαι παντάπασι τὸ συμπεφωνημένον τοῦ Κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου ἐτήσιον.

ε') Τὰ δάση τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου ὀφείλει διατηρεῖν ἀνέπαφα μὴ δυνάμενος πωλῆσαι οὐδὲν ἐξ αὐτῶν εἰς ξύλευσιν χωρὶς τῆς εἰδήσεως καὶ ἀδείας τοῦ Κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου, ὅσα δὲ ξύλα ἀναγκαιοῦσι πρὸς πρὸς χρεῖαν μόνον τοῦ Μοναστηρίου ἢ εἰς ἐπισκευὴν τινὰ τῶν μοναστηριακῶν κτιρίων, ταῦτα ἔχει ἄδειαν ξυλεύεσθαι.

ς') Λόγῳ πακτώσεων οὐ δύναται λαμβάνειν ἢ αὐτοῦ ὀσιότης χρήματα προπληρωτέα μόνον δι' ἐνὸς ἔτους πίκτωσιν. Ἐπειδὴ τὸ ἱερὸν Μοναστήριον οὐδόλως γνωρίζει χρέη τῆς αὐτοῦ ὀσιότητος εἴτε προγενέστερα ἢ ὑστερογενῆ ἂν δύναται ἢ ὀσιότης αὐτοῦ δανεισθῆναι ἐν ὀνόματι τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου καὶ εἰς βάρος αὐτοῦ πολλὰ ἢ ὀλίγα χρήματα, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀνωτέρω συμφωνίας τότε ἐτήσιον τοῦ Κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου καὶ πάσας τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ ἱεροῦ σκηνώματος ἀνάγκας ἔχει πληροῦν ἐξ ἀπάντων τῶν μοναστηριακῶν εἰσοδημάτων, οἰκονομιῶν αὐτὰ ἐμφρόνως.

ζ') Ὀφείλει ἢ αὐτοῦ ὀσιότης φυλάττειν ἀσφαλῶς καὶ προσέχειν οἰαδήποτε ἔγγραφα, χρυσόβουλα καὶ λοιπὰ τεκμήρια τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου καὶ σκεύη παντοία κατὰ τὴν καταγραφὴν τῶν εὗρισκομένων ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Οὐγκροβλαχίας καὶ παρὰ τῇ ἐντίμῳ Μ. Λογοθεσίᾳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

η') Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διαληφθείσης προθεσμίας τῆς ἡγουμενίας τῆς αὐτοῦ ὀσιότητος, ὀφείλει παραχωρῆσαι τὸ ἱερὸν Μοναστήριον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς μεθ' ὧν αὐτοῦ τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων καὶ κειμηλίων ἄνευ τινὸς ἀντιστάσεως, ἀκμάζον μὲν ἐν καλῇ καταστάσει καὶ ἀβλαβές, ἀνώτερον δὲ παντὸς χρέους, τῆς σφραγίδος καὶ ὑπογραφῆς τῆς ὀσιότητος αὐτοῦ καὶ ἀπαιτήσεως οἰασδήποτε ἢ ἐνοχῆς.

θ') Καὶ τελευταῖον ἐὰν ἢ αὐτοῦ ὀσιότης παραβῇ τινὰ τῶν ἀνωτέρω συμφωνιῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων τῇ ὀσιότητί του, ἐκπίπτει τῆς ἡγουμενίας αὐτοῦ θέλει ἀποβάλεσθαι ἐκ τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου ἄνευ τινὸς αἰτιολογίας καὶ προφάσεως.

Ταῦτα οὖν τὰ ἐν ἐννέα κεφαλαίοις διελημμένα ἐλευθέρα γνώμη συμφωνηθέντα μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ εἰρημένου ὀσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις ἀρχιμανδρίτου κυρίου Εὐθυμίου ἡγουμένου τοῦ Μπαμπιενίου ὑποσχεθέντος καὶ ἀποδεχθέντος αὐτά, ὀφείλει καὶ πραγματικῶς διατηρῆσαι καὶ διενεργῆσαι ἢ αὐτοῦ ὀσιότης ἐνδεικνύμενος ἐπὶ τούτοις καὶ φυλάττων ἀπαράτρεπτα καὶ τὰ τῆς εὐπειθείας αὐτοῦ καθήκοντα καὶ πᾶσαν κανονικὴν ὑπο-

ταγὴν πρὸς τὴν κυριαρχικὴν Μονήν. Εἰς ἀσφάλειαν δὲ αὐτοῦ καὶ εἰς ἔνδειξιν τῶν μετ' αὐτοῦ συμφωνιῶν ἡμῶν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐνσφραγιστον καὶ ἐμμάρτυρον ἡγουμενικὸν γράμμα καὶ ἐδόθη τῇ αὐτοῦ ὁσιότητι, ἐδόθη δὲ καὶ πρὸς τὴν κυριαρχικὴν Μονήν παρ' αὐτοῦ κατὰ λόγον ὅμοιον διαληπτικὸν τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων αὐτοῦ εἰς ἀσφάλειαν αὐτῆς.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1855. (Τ. Σ.)

Ὁ τοῦ Κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βελλᾶς Καθηγούμενος Νικόδημος καὶ οἱ σὺν ἑμοὶ Χριστῷ ἀδελφοί.

Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος ἐπιβεβαιοῖ ὅτι ἴσον ἐστὶ καὶ ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

* *

Διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ ἐνσφραγίστου καὶ ἐνυπογράφου γράμματος, δῆλον γίνεται ὅτι ἐπειδὴ τὸ ἐν Ρημνίκῳ τῆς Βλαχίας ἱερὸν Μοναστήριον σεμνυνόμενον ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ ἐπιλεγόμενον Μπαμπιένιον καὶ ὑποτελοῦν εἰς τὸ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μητροπόλει Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Μοναστήριον τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐπιλεγόμενον τῆς Βελλᾶς, χηρεύει διὰ τὴν δραπέτευσιν τοῦ προηγουμενεύοντος ἀρχιμανδρίτου κυρίου Σαμουήλ, ἡ αὐτοῦ Πανοσιότης ὁ ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς, ἐπληρεξουσιοδότησε τὴν αὐτοῦ Πανιερότητα τὸν ἅγιον Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς κύριον Παρθένιον, ἵνα ἐκθέσῃ εἰς συναγωνισμὸν τὰς προσόδους τοῦ ἐν Ρημνίκῳ τῆς Βλαχίας Μοναστηρίου Μπαμπιενίου καὶ νὰ κατακυρωθῇ εἰς τὸν παρέχοντα πλειότερα πλεονεκτήματα ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κυριαρχοῦντος ἐνταῦθα Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς.

Ὅτι ἡ αὐτοῦ Πανιερότης μετὰ διμελοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνωτέρω πληρεξουσιοδοτήσεως, ἐξέθεσε ἐπὶ ἐξαετίαν εἰς συναγωνισμὸν τὰς προσόδους τοῦ ἐν Ρημνίκῳ τῆς Βλαχίας ἱεροῦ Μοναστηρίου Μπαμπιενίου, ὑπὸ τοὺς ὅρους ἵνα ἡ κατακύρωσις εἰς τὸν ὑπερθεματιστὴν, ὅστις ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ ἀξιόχρεον ἐγγυητὴν, καὶ ἐπὶ τῆς κατακυρώσεως νὰ δείξῃ ἡγούμενον ἱεροπρεπῆ καὶ φρονήσει κεκοσμημένον, ὅστις ὀφείλει νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι εἶναι κουρὰ τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου καὶ θέλει διατηρήσῃ ἀπαρεγκλίτως ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις ὅσας ἐπιβάλλει τὸ ἰδιαίτερον ἡγουμενικὸν ἔγγραφον.

Ὁ ἐγγυητὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸ συμπεφωνημένον ποσόν, ἐφ' ᾧ ἐγένετο ἡ κατακύρωσις, κατὰ μῆνα Μάρτιον ἐκάστου ἔτους ἐνταῦθα καὶ ἀνεξόδως καὶ νὰ δεχθῇ ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ ἐξ συναλλάγματα ἕκαστον τῶν ὁποίων θέλει συνίστασθαι ἐκ τοῦ συμπε-

φωνημένου ἑτησίου ποσοῦ πληρωτέα κατὰ μέσον ἑκάστου ἔτους τῇ διαταγῇ τοῦ Πανοσιωτάτου ἡγουμένου καὶ τῶν κυρίων ἐπιτρόπων τοῦ κυριαρχοῦντος εἰς βάρος δὲ τοῦ πακτωτοῦ τούτου νὰ ἐννοῶνται ὅλα τὰ συνήθη φιλότιμα καὶ λοιπὰ ἔξοδα.

Ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὑπερθεματιστὴς ἀνεδείχθη ὁ κύριος Γεώργιος Πολδοβῖνος, ὅστις προσέφερε φλωρίνια ὀλλανδικὰ τοῦ γύρου δύο χιλιάδες τριακόσια πενήκοντα ἀριθ. 2350 ἐγγυητὴν δὲ τὸν Πανοσιώτατον ἀρχιμανδρίτην κύριον Εὐθύμιον, ὅστις ἀπεκατέστη κουρὰ τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς, διὰ τοῦτο ἡ αὐτοῦ Πανιερότης ὁ ἅγιος Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς κύριος Παρθένιος μετὰ τῶν συνυπογραφομένων ἐπιτρόπων τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς, μ' ὅλον ὅτι πρὸς διατήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων τύπων διὰ τοῦ καταλλήλου ἡγουμενικοῦ ἐνεδύσατο τὸν εἰρημένον Πανοσιώτατον ἀρχιμανδρίτην κύριον Εὐθύμιον μὲ ὅλην τὴν πληρεξουσιότητα, ἵνα ἡγουμενεύσῃ ἐπὶ τοῦ ἐν Ρημνίκῳ ἱεροῦ Μοναστηρίου τοῦ Μπαμπιενίου ἐπὶ ἑξαετίαν ἀρχομένην τὴν 1 Μαρτίου 1855 πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους μέχρι τοῦ 1861 ἑξηκοστοῦ ἑνὸς καὶ ἐν τῇ ἡγουμενείᾳ του ταύτῃ νὰ διατηρήσῃ ἀπαρεγκλίτως ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις ὅσας τῷ ἐπιβάλλει τὸ ἡγουμενικὸν αὐτοῦ ἔγγραφον, ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἀληθοῦς πακτωτὴς τῶν προσόδων καὶ τοῦ ἐν Ρημνίκῳ Μετοχίου εἶναι καὶ πρέπει νὰ λογίζεται ὁ κύριος Γεώργιος Πολδοβῖνος, ὅστις μετὰ τοῦ ἐκλαχθέντος ἡγουμένου θέλει συννενοηθῇ ἰδιαιτέρως ὅπως ἐγκρίνει καὶ βούλεται, μετὰ δὲ τῶν μελῶν τῶν διευθυνόντων τὰς ὑποθέσεις τοῦ Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς συνωμολόγησε τὰς ἑξῆς συμφωνίας, τὰς ὁποίας ἕκαστος τῶν συμπεφωνημένων μερῶν ὀφείλει καὶ ὑπόσχεται νὰ φυλάττῃ ἀπαρεγκλίτως.

α' Ὅτι ἐνεκρίθη παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ἵνα τό τε ἡγουμενικὸν καὶ ἐν ἀντίτυπον τοῦ παρόντος σφραγισθῶσι τῇ τοῦ κυριαρχοῦντος σφραγίδι, ὑπογραφῶσι παρὰ τοῦ ἡγουμένου κυρίου Νικοδήμου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου τῆς Βελλᾶς καὶ ἐπικυρωθῶσι παρὰ τῆς αὐτοῦ Πανιερότητος τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς.

β' Ὅτι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀρθρῳ πράξεων ὁ κύριος Γεώργιος Πολδοβῖνος ὑπόσχεται καὶ ὀφείλει νὰ ἐκθέσῃ τὰ προμνησθέντα ἔξ συναλλάγματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων θέλει συνίστασθαι ἐκ φλωρινίων Καισαροβασιλικῶν τοῦ γύρου δύο χιλιάδες τριακοσίων πενήκοντα ἀριθ. 2350, εἰς βάρος τοῦ ἐγγυητοῦ ὅστις ὑπόσχεται ἀμέσως νὰ τὰ ὑποδεχθῇ πληρωτέα εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κατὰ καιροῦς ἡγουμένου καὶ τῆς κατὰ καιρὸν ἐπιτροπῆς τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου κατὰ Μάρτιον ἑκάστου ἔτους, δῆλον ὅτι τὸ α') κατὰ Μάρτιον τοῦ 1855, τὸ β') κατὰ

μάρτιον τοῦ 1856, τὸ γ') κατὰ μάρτιον τοῦ 1857, τὸ α') κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ 1858 τὸ ε') κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ 1859 καὶ τὸ ς') κατὰ μάρτιον τοῦ 1860 ἄνευ τινος προφάσεως καὶ ἀντιστάσεως.

γ') Ὅτι ἐπειδὴ ὡς προεῖρηται, κύριος πακτωτῆς τῶν προσόδων τοῦ ἐν Ρημνίκῳ Μοναστηρίου Μπαμπιενίου εἶναι ὁ κύριος Γεώργιος Πολδοβῖνος, ὁ δὲ Πανοσιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κύριος Εὐθύμιος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς προσόδους ταύτας κατὰ τύπον ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ Ἡγουμενικοῦ ὡς τοιοῦτος, διὰ τοῦτον ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεώς του ὁ Κος Γεώργιος Πολδοβῖνος, οὐχ ἦττον εἶνε καὶ πρέπει νὰ λογίζεται πακτωτῆς τῶν προσόδων τούτων μέχρι τῆς λήξεως τῆς συμπεφωνημένης προθεσμίας, καὶ ἐπομένως δύναται νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν δι' ἄλλου ἐπίσης Ἱεροπρεποῦς καὶ φρονήσει κεκοσμημένου κουρὰ δὲ τοῦ κυριαρχοῦντος Ἡγουμένου μέχρι τῆς μνησθείσης προθεσμίας.

δ' Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ κατὰ καιρὸν ἡγούμενος τοῦ κυριαρχοῦντος, ὅσον καὶ ἡ αὐτοῦ Πανιερότης ὁ ἅγιος Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς δὲν θέλει ζητήσῃ διὰ τὴν προμνησθεῖσαν ἀντικατάστασιν φιλότιμόν τι, ἀλλ' ὁ Κος Γεώργιος Πολδοβῖνος ὑποχρεοῦται εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης.

ε' Ὅτι οἰαδήποτε ἀπαίτησις καὶ ὑποχρέωσις προκύψει εἰς ὅλην τὴν προθεσμίαν ἀπὸ μέρους τῆς Σεβαστῆς Βλαχικῆς Κυβερνήσεως, ὡσαύτως καὶ ἂν ἤθελεν ἀκολουθήσῃ καμμία μεταρρύθμισις τῶν καθεστώτων τοπικῶν νόμων γενικῶς εἰς ὅλα τὰ προσκυνημένα Μοναστήρια καὶ ὡς ἐκ ταύτης ἤθελε συμβῇ ἔκπτωσις τῶν Μοναστηριακῶν προσόντων θέλει ἐκπίπτονται ἀπὸ τὰ ἐτήσια κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐκπτώσεως τῶν εἰσοδημάτων, ὅπερ πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ δι' ἐπισήμων ἐγγράφων συντεταγμένων καὶ πεπραγμένων παρὰ τῆς Σεβαστῆς Βλαχικῆς Ἀρχῆς.

Ἐγένετο δὲ τὸ παρὸν διπλοῦν, ἵνα ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἔχῃ ἐν ἀντίτυπον.

Ἐν Ἰωαννίνοις ,αωνε' Σεπτεμβρ. κε'.

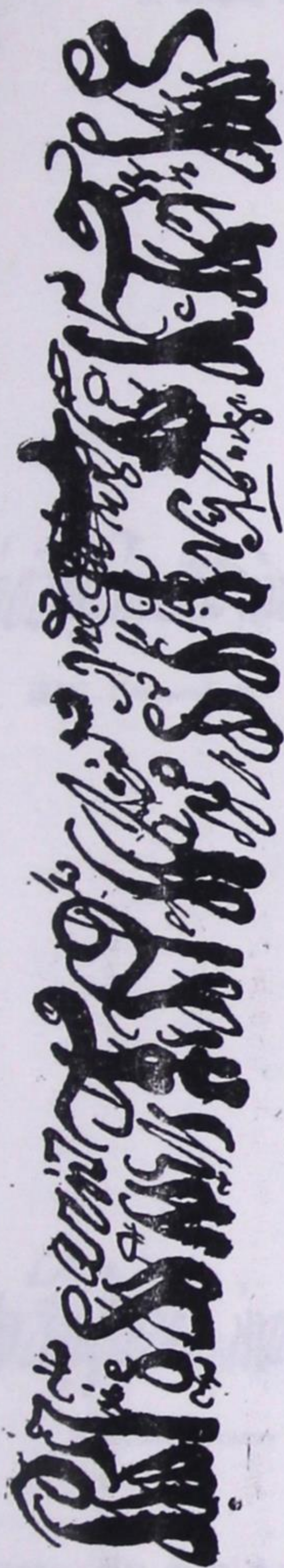
(Τ. Σ.)

† Ὁ τοῦ κυριαρχοῦντος Μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βελλᾶς καθηγούμενος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

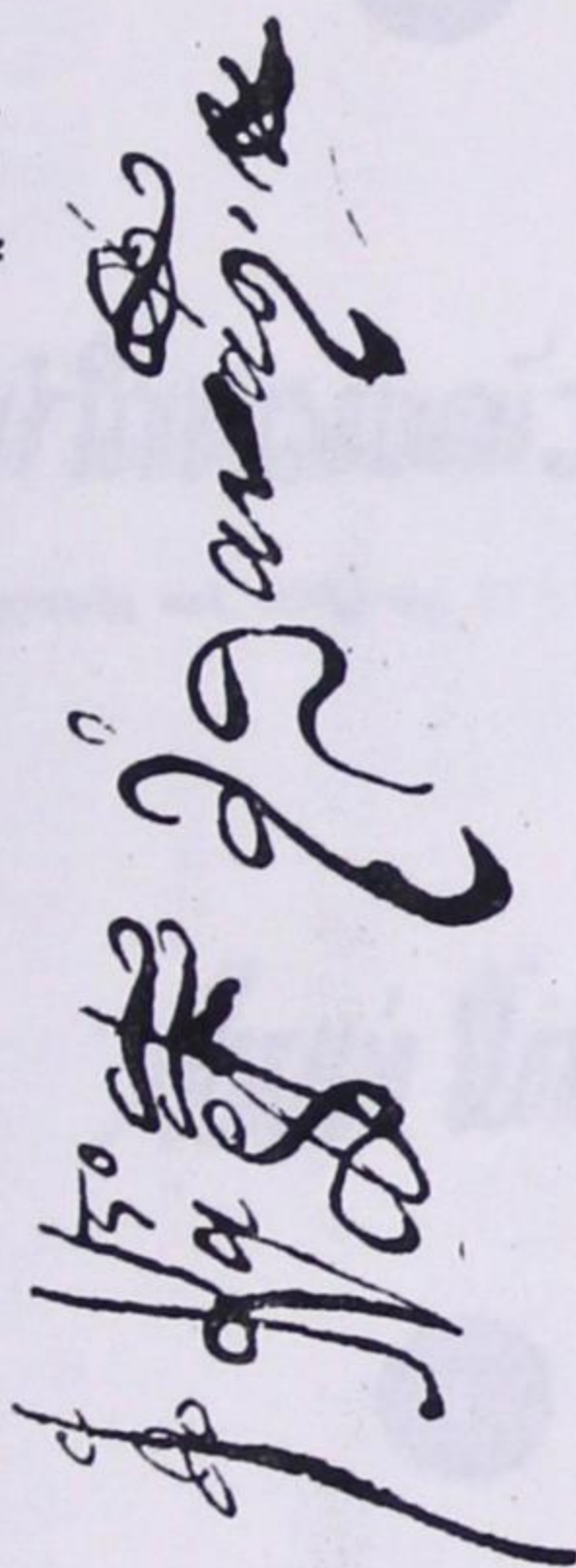
† Ἀναστάσιος Βαταβάλης ἐπίτροπος τῆς Κοινότητος Ζαγορίου.

† Νικόλαος Τζατζόπουλος ἐπίτροπος τοῦ Βιλαετίου Κονίτζης.

† Ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος ἐπιβεβαιοῖ τὴν γνησιότητα τῶν ὑπογραφῶν.

Β'. Πανομοιότυπον επίκεφαλίδος έγγραφου σελ. 220 στίχ. 25¹.

Γ'. Πανομοιότυπον υπογραφής έγγραφου σελ. 222 στίχ. 20.

Δ'. Πανομοιότυπον υπογραφής εν σελ. 224 στίχ. 16.

¹⁾ Ἡ ἀνάγνωσις τῶν πανομοιοτύπων ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Π. Βιζουκίδην, καθηγητὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Θεσσαλονίκης.

Μικμή

Ὑπόγραφαζαμ, ἡκαμ Βηνηζαρισσι Τεινδ

Ε'. Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς σελ. 226 στίχ. 27¹.

Μικμή Βοην Πασα.

Ὑπόγραφαζαμ, ἡκαμ Βηνηζαρισσι Τεινδ

Ζ'. Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς σελ. 227 στίχ. 30.

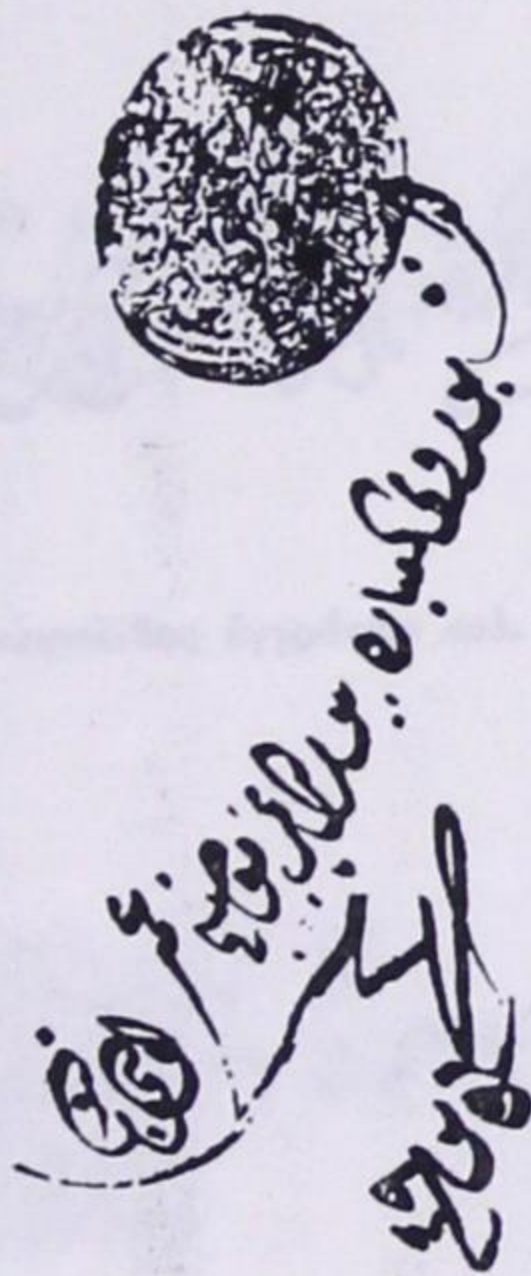
¹) Ἡ ὑπογραφή αὕτη, ὡς καὶ ἡ μετὰ ταύτην, ἐγράφησαν ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς. ὡς ὁ ὅλος γραφικὸς χαρακτήρ καταδεικνύει καὶ ἡ βαρεῖα εἰς τὸ Τεινδέν.

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν τῇ πόλει τῆς Ἀθήνης

Σ. Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 227 στίχ. 27.

Ἀπὸ τοῦ ὑπογράφοντος ἐγγράφου

Η'. Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς σελ. 228 στίχ. 10.

Ὁ δὲ παρὼν ἐγγράφοντος ἐγγράφου σελ. 229 στίχ. 29¹.

Θ'. Πανομοιότυπον ἐπικεφαλίδος ἐγγράφου σελ. 229 στίχ. 29¹.

¹) Ὁ κ. Βιζουκίδης ἐπὶ τῆς σφραγίδος ἀνέγνωσε «Μαχμοὺτ Χαμδῆ», τὸ δὲ τουρκικὸν κείμενον ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ichbon roumeh-oul-Ibaqé bougiouroulidoumouïs moudezbínitze ámel όλουνμάκ οὐζρέ. «Ἐνεργηθῆτω (ὅπως ἐνεργηθῇ) συμφώνως πρὸς τὸ παρὸν ἡμῶν ἐλληνιστὶ γεγραμμένον διάταγμα (bougiouroulδή)». — Τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1249.

Πανομοιότυπον ἐπικεφαλίδος ἐγγράφου σελ. 230 στίχ. 20.

Πανομοιότυπον ἐπικεφαλίδος ἐγγράφου σελ. 231 στίχ. 20¹.

Πανομοιότυπον ἐπικεφαλίδος ἐγγράφου σελ. 232 στίχ. 32.

Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 241 στίχ. 30.

Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 241 στίχ. 30.

Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 241 στίχ. 30.

Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 241 στίχ. 30.

Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 241 στίχ. 30.

¹) 'Επὶ τῆς σφραγίδος ὁ κ. Βιζουκίδης ἀνέγνωσε «Μαχμοὺτ πασᾶς».

ἔσαν ἐναεῖται ἢ σεοῖσι.

ἔσαν ἐναεῖται ἢ σεοῖσι. ἔσαν ἐναεῖται ἢ σεοῖσι.

ΙΔ'. Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 243 στίχ. 18.

ἔσαν ἐναεῖται ἢ σεοῖσι.

ἔσαν ἐναεῖται ἢ σεοῖσι. ἔσαν ἐναεῖται ἢ σεοῖσι.

ΙΕ'. Πανομοιότυπον ὑπογραφῆς ἐγγράφου σελ. 246 στίχ. 9.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ὑπὸ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΣΟΥΡΛΑ

Α'

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΟΙ ΜΠΕΗΔΕΣ

I

Ἡ κυριαρχία τῶν Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ Ἀγάδων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κονίτσης εἶναι σημεῖον στενώτατα συνδεδεμένον μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Τουρκοκρατίας γενικῶς εἰς τὴν Ἠπειρον.

Περὶ τοῦ εἴδους τῆς ἰδιορρύθμου αὐτῆς συγκυριαρχίας Ἀλβανῶν Μπέηδων ἀφ' ἑνὸς καὶ Τούρκων κατακτητῶν ἀφ' ἑτέρου, ἀποσπῶμεν ἀπὸ μίαν ἀνέκδοτον διπλωματικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Αὐστριακοῦ Προξένου Zwiedinek πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Αὐστρίας (Βιέννην) τὰ κάτωθι διαφωτιστικὰ σημεῖα, δεδομένου ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος συγκυριαρχία δὲν εἶναι σαφῶς διευκρινισμένη¹ εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἱστορικὴν τῆς διατύπωσιν ὥς καὶ εἰς τὸν βαθύτερον ἀντίκτυπον τὸν ὁποῖον ἐσημείωσεν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς περαιτέρω τύχης ὁλοκλήρων διαμερισμάτων τῆς Ἠπείρου κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψει—λέγει² ὁ Αὐστριακὸς διπλωμάτης, ὅστις εἶχεν ἐπανειλημμένως περιηγηθῇ ὁλόκληρον τὴν Ἠπειρον, ὅτι μόλις ὀλίγαι δεκαετηρίδες παρῆλθον, ἀφ' οὔτου ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν πραγματικὴν κυριαρχίαν τῶν μερῶν αὐτῶν τῆς Ἠπείρου³, δεδομένου ὅτι πρότερον λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιρροῆς τῶν Ἀλβανῶν ὑπηκόων ἦτο μόνον τυπικὴ καὶ φαινομενικὴ.

1) Ἀραβαντινοῦ Σπ. Ἱστορία Ἀλβῆ - Πασᾶ τοῦ Τεπελενλῆ, Ἀθήναι 1895 σελ. 6—7 (Προλεγόμενα).

2) Ἡ ἔκθεσις τοῦ Αὐστριακοῦ Προξένου φέρει χρονολογίαν 24 Ἰουνίου 1867, εἶναι συντεταγμένη ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ γράφοντος τὰς γραμμὰς ταύτας εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Αὐστρίας (Βιέννην).

3) Ὁ Αὐστριακὸς διπλωμάτης ἔχει ὑπ' ὄψει τοῦ ἰδίου τὰς περιοχὰς Τσαμουριάς, Φιλιατῶν, Μαργαριτίου, Ἀργυροκάστρου, Παραμυθίας καὶ Πάργας, τὰς ὁποίας εἶχε περιηγηθῇ καὶ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο.

Η.Χ. 1937

Καὶ ἐνῶ κατώρθωσε, παρὰ τὴν τρομερὰν ἀντίστασιν τῶν Ἀλβανῶν Μπέηδων, νὰ θραύσῃ ἐνόπλως τὴν δύναμίν των, δὲν ἦτο ὁμῶς δυνατόν νὰ μεταβάλλῃ ταυτοχρόνως καὶ τὸν χαρακτῆρα τούτων, ὥς ἐπίσης καὶ τὰς ἐπὶ ἑκατονταετηρίδων ὁλοκλήρων στηριζόμενας παλαιὰς παραδόσεις καὶ ἔξεις, οὔτε δὲ ἦτο ἐπίσης κατορθωτὸν τὸ τμῆμα τοῦτο τοῦ πληθυσμοῦ, τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε εἶχεν ὡς ἀποκλειστικὸν προορισμὸν τὸν πόλεμον καὶ τὴν λαφυραγωγίαν, νὰ μεταβληθῇ ἀποτόμως εἰς ἡσύχους καὶ ἐργατικούς καὶ βιομηχάνους πολίτας.

Ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀκαταγώνιστος ἰσχὺς τῶν Ἀλβανῶν Μπέηδων ἐθραύσθη.

Ἐκεῖνοι ποὺ ἄλλοτε ἦσαν ἡ μάστιξ καὶ ὁ τρόμος τῶν χριστιανῶν ραγιάδων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ ἐμυκτῆριζον κάθε νόμον καὶ κάθε ἔννοιαν τάξεως, δὲν τολμοῦν πλέον παρὰ εἰς ἐλαχίστας περιστάσεις νὰ ἀντιταχθοῦν εἰς τὰ ὄργανα τῆς Κυβερνήσεως, ὅσάκις ταῦτα ἐνεργοῦν μὲ κάποιαν δραστηριότητα καὶ ἄκαμπτον ἀποφασιστικότητα.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιβεβαιοῦν κατὰ τρόπον πειστικὸν τὴν ὑπαρξιν τῆς παραδόξου αὐτῆς συγκυριαρχίας ἐν Ἡπείρῳ Τούρκων κατακτητῶν καὶ φεουδαρχῶν Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ κατακτητῶν καὶ ἐντεῦθεν γεννᾶται ἤδη τὸ εὐλογον ἐρώτημα :

Πότε εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης εἰδικῶς κατηργήθη ἡ περίφημος αὐτὴ τυραννία τῶν Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ Ἀγάδων ;

Πότε ἡ ἐπαρχία Κονίτσης—τὸ Ἀκριτικὸν αὐτὸ τμῆμα τῆς Ἡπείρου—ἔπαυσε νὰ πληρῶνῃ εἰς τοὺς Μπέηδες τῶν ὁμόρων Ἀλβανικῶν περιοχῶν—ιδίως τῆς Κολώνιας¹—τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὸ περιληπτικὸν ὄνομα Ἀγαλήκια² καὶ Σουμπασλίκια ;

1) Ἡ κατάργησις δὲν ἐγένετο ταυτοχρόνως εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς Ἡπείρου. Ὁ Zwiedinek ὀρίζει χρονικὸν ὄριον τὸ ἔτος 1840 περίπου, ἀλλὰ εἶναι δυστυχῶς γεγενῆς ὅτι τὸ ὄριον αὐτὸ ποικίλλει κατὰ περιοχὰς.

2) Ἡ ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης εἶναι στενῶτατα συνδεδεμένη μὲ τὰς ἐπιδρομὰς ἰδίως τῶν ἐκ Κολώνιας (Ἐρσέκας) Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ ἀγάδων. Ἐγγραφα ἱστορικὰ ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἡμῶν ἀρχείου δημοσιευθέντα εἰς τὰ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά» (ἔτος Δ' 1929) καὶ δημοσιευθησόμενα προσεχῶς θὰ διευκρινήσουν πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα σχετιζόμενα μὲ τὴν λεηλασίαν τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης ὑπὸ Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ Ἀγάδων ἰδίως τῆς Κολώνιας.

3) Σούρλα Εὐριπίδου, Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης, «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά» 1929 σελ. 220—234.

«Τὰ λεγόμενα Ἀγαλήκια ὅπου ἀδίκως ἔπερναν οἱ Πέγιδες καὶ Ἀγάδες τῆς Ἀρβανητιᾶς ἀπὸ τὸν βασιλικὸν ῥαγιαῖν, τὰ ἔκαμε μεμνοῦ τὸ δεβλέτι Ἀλιγιέ, διὰ τοῦτο σὰς τροστᾶζω καὶ ἐγὼ ὅπου δὲν ἔχει νὰ δώσῃ κανένας Ἀγαλήκια».

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ γράμμα τοῦ Μεχμέτ Ρεσὴτ Πασᾶ (Ρούμελη Βαλεσῆ) πρὸς τοὺς προεστῶτας τῶν πέντε κύκλων τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης). Αὐτόθι σελ. 226-227.

Ἀποφεύγομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ προσδιορίσωμεν τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν, ἐφ' ὅσον δὲν συνελέγη ἀκόμη ὁλόκληρον τὸ ὕλικόν ποὺ θὰ μπορούσε νὰ διαφωτίσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζήτημα, πεισθέντες ὅμως ἐκ τῆς μελέτης σχετικῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων ὅτι ἡ κατάργησις τῶν περιφήμων Ἀγαληκίων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης δὲν συμπίπτει οὔτε μὲ τὸν χρόνον καθ' ὃν εἰς ἄλλα τμήματα τῆς Ἡπείρου κατηργήθησαν ταῦτα, ἀντιθέτως δὲ μάλιστα ποικίλλει κατὰ χωρία καὶ Μπέηδες, ἀρκούμεθα εἰς τὴν δημοσίευσιν μόνον μερικῶν χαρακτηριστικῶν ἐγγράφων ἱστορικῶν, ἐκ τοῦ Οἰκογενειακοῦ ἡμῶν Ἀρχείου.

II

Ἐγγραφα ἱστορικὰ ἐκ τοῦ Ἀρχείου Ἰωάννου καὶ Κύρκας Σούρλα, τὸ πρῶτον δημοσιευόμενα.

Ὁ Βεζύρ Μαχμούτ Πασᾶς Βαλεσῆς, Ἰωαννίνων Δελβίνου καὶ Αὐλῶνος.

Ἐπειδὴ καὶ ἀπ' ὅλα τοῦ ἀφτοῦ Καζᾶ τῆς Κονίτζης χανεκέσικα χωρία εἶναι σηκωμένα τὰ Ἀγαλίκια μὲ φερμάνι βασιλικόν, ὁμοίως καὶ τὰ Σουμπασλήκια καὶ κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Σάπικα Σατραζάμη αὐθέντου μας, προσιάζομεν καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ παρόντος μπουγιουρδιοῦ μας ὅπου καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ ἱρημένα Ἀγαλίκια καὶ Σουμπασλήκια ἀπὸ κάθε χωρίου εἶναι ἐμποδισμένα καὶ ἄκυρα καὶ μὴν τύχη καὶ ἀποτολμῆσι νὰ ζητήσῃ Ἀγαλίκι ἢ κανένας Προεστὸς ἀποτολμῆσι νὰ δώσῃ τίποτε διὰ Ἀγαλίκι ὅπου μὲ τὸ κεφάλι του τζεβάπι δὲν μοῦ δίδει.

Ὅμοίως καὶ Σούμπασης νὰ μὴ ξανασταθῇ σὲ κανένα παρόμοιον χωρίον, ἀλλ' ὅλα τὰ χωρία ὅταν ἔχουν καμμίαν χρείαν δι' ἄνθρωπον ὅπου νὰ κοιτάξῃ τις δουλειές των νὰ ζητοῦν ἀπὸ τὸν Μουσελίμην Κονίτζης διὰ νὰ τοῦ στέλλῃ ἓνα παλληκάρι νὰ τοῦ κοιτάξῃ τις δουλειές του καὶ νὰ τρώγῃ ψωμί καὶ φαγὶ ὅτι λάχει πληρώνοντάς το καὶ ἀπὸ εἴκοσι γρόσια τὸν κάθε μῆνα δι' ὅσον καιρὸν θέλει στέκεται εἰς τὴν δουλιάν του καὶ τεληώνοντας τὴν κάθε δουλειάν νὰ ἐπιστρέφῃ ὀπίσω εἰς τὸν Μουσελίμη μὲ γράμμα τοῦ Προεστοῦ.

Σὺ δὲ Χασὰν Ἀγᾶ Μουσελίμη Κονίτζης ἔτσι ἔχεις νὰ κάμῃς κατὰ τὴν προσταγὴν μας καὶ ὄχι διαφορετικά.

ἔξ ἀποφάσεως

1833

3 Δεκεμβρίου

Ἰωάννινα

Μαχμούτ Ρασίτ Πασᾶς

«Ἐγὼ ὁ Σατραζάμης καὶ ἔλχακεν Ρούμελη Βαλεσῆς Τεπιδὲν δίδω τὸ μπουγιουρδὴ μου εἰς ὅλα τὰ χανεκίσικα χωρία τῆς Κονίτζης ὅπου τὰ Ἀγαλίκια ἐσυκώθησαν, ἔγιναν μεμνοῦ μὲ φερμάνι βασιλικόν, ὁμοίως καὶ τὰ Σουμπασλίκια.

Διὰ τοῦτο προστάζω καὶ ἐγὼ μὲ τὸ παρόν μου μπουγιουρδὴ, ὅπου τὰ ἱρημένα Ἀγαλίκια καὶ Σουμπασλίκια ἀπὸ τὸ κάθε χωρίον νὰ εἶναι ἐμποδισμένα καὶ ἄκυρα, μὴ τολμήσῃ τις καὶ ζητήσῃ ἀγαλίκι ἢ τις προεστὼς δώσῃ ὅτι μὲ τὸ κεφάλι του δὲν μοῦ δίδει τζεβάπι.

Ὅμοίως καὶ Σούμπασης νὰ μὴν μετασταθῇ σὲ χωρίον.

Ὅλα τὰ χωρία ὅταν ἔχουν χρεῖαν διὰ Τοῦρχον νὰ κοιτάζουν τὶς δουλίας τους νὰ γράφουν πρὸς τὸν εἰς Κόνιτζαν μουσελίμην μου νὰ τοὺς στέλνῃ ἕνα παληκάρι νὰ τοὺς θεωρῇ ταῖς δουλίας τους νὰ τρώγῃ ψωμί καὶ φαγὶ ὅτι λάχη, καὶ νὰ τὸν πληρώνουν πρὸς εἴκοσι γρόσια τὸν μῆνα, νὰ τὸ κρατοῦν τὸ παληκάρι ὅσον ἔχουν δουλιὰν οἱ ῥαγιαδαὶς καὶ μὴν ἔχοντας δουλιὰν νὰ πέρνῃ γράμμα ἀπὸ τὸν Γκοτζιάμπασην¹ καὶ νὰ γυρίσῃ ὅποισω εἰς τὸν Μουσελίμην.

Καὶ ἐσὺ ἐδικέ μου Μουσελίμη ἔτσι ἔχεις νὰ ἀκολουθήσῃς καὶ ὄχι διαφορετικά.

ἔξ ἀποφάσεως

1830

Δεκεμβρίου 4

Ἰωάννινα

Ἴσον ἀπὸ τὸ Μπουγιουρδὴ τοῦ Ὑπερτάτου Βεζὺρ Ἰμὴν Πασᾶ ἐφένδῃ μας.

«Ἀγαπητέ μου Ντερβῆ Χασὰν ὅπου εἶσαι διωρισμένος διὰ τὰ τζερεμέδια² τῶν χωρίων Σιληχτὰρ Πόντα, σὲ φανερόνω, ἀπὸ τὸν Μεχκεμέν³ τῆς Κόνιτζας μοῦ ἦλθεν Ἰλιάμι ὅπου γυρεύεις ἀγαλίκι τοῦ Σιληχτάρι ἀπὸ τὸ χωρίον Πρυσόγιανην⁴, τὰ ἀγαλίκια αὐτὰ ἔγιναν μεμνοῦ ἀπὸ τὸν αὐθέντην μας ὡς ἐβεβαιώθην καὶ ἀπὸ τὸ Μπουγιουρδὴ τῆς Ὑψηλότητός του, διὰ τοῦτο ἂν εἶναι ἔτσι νὰ τραβήσῃς χέρι, νὰ μὴν τοὺς ζητήσῃς Ἀγαλίκι.

Ὑγίαινε

1832 Σεπτεμβρίου 28

Μοναστήρι

1) Προεστὼς τοῦ χωρίου.

2) Καθυστερούμενοι βασιλικοὶ φόροι.

3) Διοίκησιν Κονίτσης ἢ μᾶλλον Ὑποδιοίκησιν Κονίτσης.

4) Εἰς τὰ πλεῖστα τῶν περισωθέντων εἰς τὸ ἡμέτερον οἰκογενειακὸν Ἀρχεῖον ἱστορικῶν ἐγγράφων τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου ἀναγράφεται πάντοτε *Πρυσόγιανη* καὶ ὄχι *Πρυσόγιανη*, ὡς καθιερώθη νὰ γράφεται ἀργότερον. Εἰς τινὰ μάλιστα τῶν ἐγγράφων φέρεται γεγραμμένον καὶ ὡς *Πρυσόγιανη*.

Ἐγὼ ὁ Σουλεϊμάνπεγης τοῦ Γιαούπεγῃ μὲ τὸ παιδί μου τὸν Χουσεῖν-πεγῃν δίδομεν τὸ γράμμα τοῦ Κυρ Κώστα Γραμματικοῦ καὶ τῶν παιδιῶν του τοῦ Γιαννάκη καὶ Νικολάκη ὅπου ἔγιναν ἑδικοὶ μας ῥαγιάδαις καὶ ἔχομεν νὰ τοὺς ἀπαντιῶμεν¹⁾ καὶ νὰ τοὺς βοηθῶμεν ἀπὸ κάθε ἄδικον καὶ κακόν, καὶ διὰ ἀγαλήκι νὰ μᾶς δίδουν τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον ἀπὸ τριάντα γρόσια, νὰ μᾶς δίδουν καὶ ἀπὸ εἴκοσι πέντε γρόσια ἀκόμη ἀπὸ τὸ εἰς Κόνιτζαν χάνι τους, *χώρια*²⁾ ἀπὸ τὰ *πρῶτα σινέτια*³⁾ καὶ οὕτως τοὺς ἔδωκα τὸ παρὸν γράμμα μου μὲ τὴν αὐθεντικὴν βοῦλλαν μου καὶ μὲ τὸ αὐθεντικὸν βάντι μου εἰς ἀσφάλειάν των καὶ εἰς ἔνδειξιν.

1825 Ἰανουαρίου 15

Σουλεϊμάνπεγης

ζαντὲς Χουσεῖνπεγης

(Τ. Σ)

Ἰωάννινα

Γιαούπεγῃ ζαντὲς

Σουλεϊμάνπεγης

(Τ. Σ)

Ἐκ τῶν παρατεθέντων ἱστορικῶν ἐγγράφων συνάγονται τὰ ἀκόλουθα:

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Τουρκικὴ κυβέρνησις διὰ διαφόρων βασιλικῶν φιρμανίων ἐκδιδομένων κατὰ συχνότατα χρονικὰ διαστήματα προέβαινε εἰς τὴν ἐπίσημον κατάργησιν τῶν Ἀγαλικίων καὶ μὲ αὐστηροτάτας μάλιστα ποινὰς ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τὴν πληρωμὴν ἐπιπροσθέτων φόρων εἰς τοὺς Ἀλβανοὺς Μπέηδες καὶ Ἀγάδες.

Δυστυχῶς ὅμως αἱ ἐκδιδόμεναι διαταγαί της ἦσαν νεκρὸν γράμμα ἐν τῇ πράξει καὶ τὸ κῆρὸς της συνεπῶς ἦτο φυσικὸν νὰ καταπίπτῃ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Χριστιανῶν ὑπηκόων.

Ἔτσι δὲ παρουσιάζεται εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Τουρκοκρατουμένης Ἡπείρου τὸ μοναδικὸν φαινόμενον τῆς καταρρεύσεως τῆς κυριαρχίας τῆς κραταιᾶς τῶν χρόνων ἐκείνων Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ ὁμάδος φεουδαρχικῆς μερικῶν ἑκατοντιάδων Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ Ἀγάδων, οἱ ὅποιοι, κατὰ τὴν ἐπιτυχῇ φράσιν τοῦ Αὐστριακοῦ διπλωμάτου Zwiedinek, «ἐμυκτῆριζον κάθε νόμον καὶ τάξιν» καὶ ἦσαν τρόπον τινὰ συγκυρίαρχοι ἢ μᾶλλον οἱ πραγματικοὶ κυρίαρχοι εἰς τὰ πλεῖστα διαμερίσματα τῆς Ἡπείρου.

Συνάγεται ὡσαύτως ἐκ τῶν δημοσιευθέντων ἐγγράφων ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ Μπέηδες, Κράτος ἐν Κράτει, δι' ὁμοιομόρφων Σινετιῶν προέβαινον καὶ αὐτοὶ παραλλήλως εἰς συμφωνητικὰς πράξεις φορολογικῆς ὑποδουλώσεως τῶν διαφόρων χωρίων ὑπὸ τὸ πρόσχημα «νὰ τὰ ἀπαντοῦν καὶ νὰ τὰ βοηθοῦν ἀπὸ κάθε ἄδικον καὶ κακόν».

Ἀναμφιβόλως δὲ αἱ τυχὸν ἀδικίαι δὲν θὰ διεπράττοντο ἀπὸ τοὺς Τούρ-

1) νὰ τοὺς προστατεύωμεν.

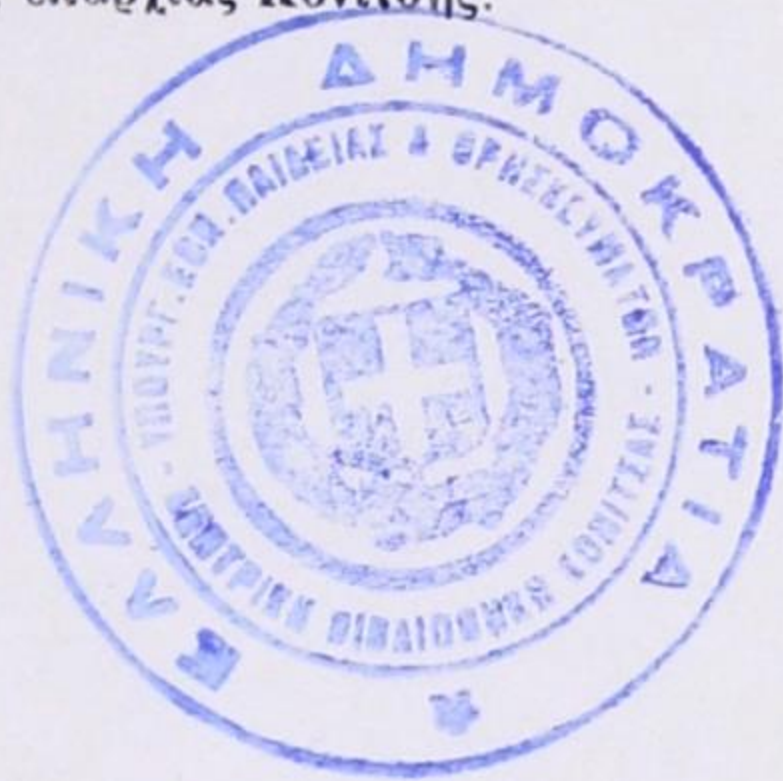
2) ἔκτος ἀπὸ τὸ προηγούμενον ποσόν.

3) ὁρόλογον.

κους, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλους συναδέλφους τῶν Μπέηδες Ἀλβανούς, οἱ ὅποιοι θὰ διεξεδίκουν καὶ αὐτοὶ νὰ παραστοῦν ὥς προστάται καὶ νὰ εἰσπράττουν τὰ ἀγαλίκια τῶν.

Εἰς τὰ πρὸς τὸν τομέα ἰδίως Κολώνιας (Ἐρσέκας) συνορεύοντα χωρία ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης ἦσαν συχνότατοι ὄχι μόνον αἱ ἐπιδρομαὶ καὶ εἰσβολαὶ καὶ λαφυραγωγίαι ἐκ μέρους τῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξοντωτικοὶ πολλάκις ἀγῶνες ἐλάμβανον χώραν μεταξὺ διαφόρων Μπέηδων διεκδικούντων νὰ παραστοῦν ὥς προστάται τῶν διαφόρων χωρίων.

Αὗται δὲ ἀκριβῶς αἱ ἐπανειλημμένοι καὶ συχναὶ λεηλασίαι καὶ ἐπιδρομαὶ τῶν Ἀλβανῶν ἐγένοντο αἰτία ὥστε τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας νὰ συμπηχθοῦν εἰς μίαν ὀργάνωσιν ἀμύνης—τῇ ἀνοχῇ τῶν Τούρκων—μὲ ἰδιόρρυθμον σύστημα διακυβερνήσεως καὶ αὐτοδιοικήσεώς τῶν ἀποτελούμενον ἀπὸ τοὺς προεστώτας τῶν πέντε κύκλων¹ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης.

1) Σούρλα Εὐριπίδου, Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά» 1929 σελ. 206—215.

55792

KON